

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

GAŠPER SOJAR

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Šport in mediji

VPLIV REPORTERJA NA GLEDALČEVO DOJEMANJE ŠPORTNEGA PRENOSA

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA
Prof. dr. Mojca Doupona Topič

AVTOR DELA
Gašper Sojar

RECENZENT
izr. prof. dr. Frane Erčulj

KONZULTANT
Simon Ličen

Ljubljana, 2010

ZAHVALA

Družini za podporo, spodbude in prenašanje v vseh (bolj ali manj napornih) trenutkih, prostovoljcem in prijateljem za sodelovanje v raziskavi in za podelitev naziva športnega detektiva, mentorici prof. dr. Mojci Doupona Topič in Simonu Ličnu za strokovno pomoč in napotke, K.

Ključne besede: reporter, neposredni televizijski športni prenos, gledalci, mediji.

VPLIV REPORTERJA NA GLEDALČEVO DOJEMANJE ŠPORTNEGA PRENOSA

Gašper Sojar

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2010

Športno treniranje, Šport in mediji

94 strani; 13 preglednic; 9 grafov; 30 virov; 3 priloge.

IZVLEČEK

Gledalci na štadionu so izpostavljeni dogodku, kakršen je, tisti pred televizijskimi zasloni pa spremljajo medijski dogodek, katerega pomemben del je tudi reporter. Njegova novinarska dolžnost je objektivnost, vendar je to zgolj ideal, h kateremu mora stremeti, kljub temu pa je vsako sporočanje subjektivno interpretiranje stvarnosti. Taka subjektivnost lahko vpliva na gledalčevo doživetje športnega prenosa.

V naši raziskavi smo analizirali doživetje in doživljanje športnega prenosa. Iskali smo razlike med gledalci, ki so spremljali tak posnetek nogometne tekme, kot je bil predvajan na TV, in gledalci, ki so spremljali posnetek brez reporterjevega glasu. Sodelujoči v raziskavi so spremljali tekmo med reprezentancama Slovenije in Poljske, ki je bila na sporedu 9. 9. 2009 kot del kvalifikacij za Svetovno prvenstvo v nogometu 2010 v Južni Afriki. 30 prostovoljcev smo v dve skupini razdelili na podlagi poznavanja nogometa in nogometnih pravil in tako zagotovili preverjeno in načrtno enakovrednost skupin. Skupini sta nato pred, med tekmo in po njej reševali enak vprašalnik, v katerem so posamezniki ocenjevali dogajanje na tekmi in svoje doživljanje ob tem.

Statistično značilne razlike med skupinama, ki bi jih lahko pripisali tudi reporterjevemu vplivu, smo izmerili v več različnih kategorijah: pri ocenjevanju ofenzivnosti in defenzivnosti posameznih ekip, pri ocenjevanju iz igre razvidne izražene želje po zmagi pri eni od ekip in pri ocenjevanju kakovosti igre posamezne reprezentance. Do razlik je prišlo tudi pri ocenjevanju igre posameznih igralcev. Različne so bile tudi ocene pri doživljanju tekme, saj so v skupini z reporterjem ocenili, da so med prenosom bolj uživali ter, da je bil prenos bolj zanimiv in manj dolgočasen.

Key words: broadcaster, direct televised sporting events, viewers, media.

BROADCASTERS INFLUENCE ON VIEWERS PERCEPTION OF DIRECT SPORT TRANSMISSION

94 pages; 13 tables; 9 graphs; 30 references; 3 attachments.

ABSTRACT

Spectators in the stadium are subject to an event as it is but viewers watching television are viewing a media event where a broadcaster plays an important role. His journalistic duty is to live up to the ideal of objectivity but still, every report of reality is subjective. Such subjectivity can influence viewer's perception of direct sport transmission.

A study was made to analyze viewer's perception of events in the game and his experience in viewing sports broadcast. Differences between viewers who were shown a clip exactly the same as seen on TV and viewers who saw a clip where the broadcaster's voice was not heard were researched. Participants were shown a football game between Slovenia and Poland, which was a part of FIFA 2010 World Cup qualification and was aired live on September 9th, 2010. 30 volunteers were systematically divided into two groups. Then, individuals from both groups evaluated events in the game and their experience in viewing the game, all using the same questionnaire.

Significant differences between groups that can be attributed also to the influence of broadcaster were shown in different categories: evaluating offensive and defensive play, evaluating desire to win and evaluating quality of play. Differences were also shown in evaluating individual player's performance. In evaluating viewers experience in viewing sport broadcast the group shown the same clip as seen on TV found this clip to be more interesting, less boring and more enjoyable than did the other group saw their clip.

Kazalo

1	Uvod	7
2	Predmet in problem	12
2.1	Umestitev reporterjevega dela.....	15
2.2	Vpliv medijev	16
2.3	Uokvirjanje.....	17
2.4	Prednostno tematiziranje	18
2.5	Odnos gledalcev do reporterja	20
2.6	Izbor analizirane tekme	21
3	Dosedanje raziskave	24
4	Cilji in hipoteze	27
4.1	Cilji.....	27
4.2	Hipoteze	27
5	Metode dela.....	28
5.1	Vzorec merjencev.....	28
5.2	Način zbiranja podatkov	29
5.2.1	Test poznavanja nogometa in nogometnih pravil.....	29
5.2.2	Raziskovalni vprašalnik.....	30
5.3	Metode obdelave podatkov	31
5.4	Transkripcija reporterjevega govora med prenosom tekme.....	32
6	Rezultati in razprava.....	33
6.1	Primerjava skupin	33
6.2	Opombe k vprašalnikom.....	36
6.3	Rezultati	37
6.3.1	Vpliv reporterja na dojetanje dogajanja na tekmi	37
6.3.2	Vpliv reporterja na doživljanje tekme	55
7	Sklep	61
8	Literatura	63
9	Priloge	66

1 UVOD

»All of us who professionally use the mass media are the shapers of society. We can vulgarize that society. We can brutalize it. Or we can help lift it onto a higher level.« – William Bernbach

»We do not see things as they are, we see things as we are.« – Talmud

Začetki športa verjetno segajo v čase, ko je človek prvič ustvaril presežek dobrin, nujno potrebnih za življenje, in si tako pridobil prosti čas. Viri opisujejo, da so bili gimnastiki podobni športi na Kitajskem razviti že pred 4000 leti (History of Sport, 2010). Tudi druge civilizacije so razvijale različne športne zvrsti. Med najbolj znane športne dogodke gotovo sodijo olimpijske igre, ki so se, kot je dokazano, začele v drugem tisočletju pr. Kr., najstarejši ohranjeni sezname zmagovalcev pa segajo v leto 776 pr. Kr. (Kruse, 1996). V srednjem veku je šport le počasi pridobival pomen. Do 19. st. se je razvilo mnogo novih športnih zvrsti, ki so postale vse bolj priljubljene.

Zanimanje javnosti za šport je do neke mere lahko zadovoljeno z neposredno udeležbo na športnem dogodku. Ko pa ti dogodki postanejo preveliki in jih je preveč, se pojavi potreba po medijih, ki bodo javnost obveščali o dogajanju. Sprva je bil to tisk, ki pa športa ni mogel narediti tako odmevnega, kot je kasneje to naredila televizija. Preden sta se pojavila in razvila radio in televizija, so imeli mediji zaradi premajhne množičnosti in prisotnosti drugačen vpliv na oblikovanje javnega mnenja, kot ga imajo danes. Razvoj radijskega prenosa je sicer omogočal spremljanje športnega dogajanja na široki mednarodni ravni in dajal ljudem občutek, da so postali del »živega« dogajanja, ko pa so lahko leta 1936 na velikih zaslonih v Berlinu in Potsdamu z velikim zanimanjem spremljali tekmovanja z olimpijskih iger, je bila zvezda rojena (Roche, 2000). To je bil prvi neposredni televizijski prenos športnega dogodka.

Danes sta televizija in radio vseprisotna, mediji siliijo v naše življenje, konstruirajo realnost in oblikujejo mnenje množic (Gosenca, 2004). Televizija ima posebno vlogo tudi v tem, da je preživljanje prostega časa prenesla v domače okolje, v dnevno sobo, kjer vedno zaseda poseben prostor. V današnjem času skorajda ni dnevne sobe, ki ne bi bila zgrajena okrog televizijskega sprejemnika. Ali kot pravi B. Luthar (1992): »Ne ulica, športno igrišče, trg, gostilna, parlament, kinodvorana, gledališče, temveč televizija je tista, ki oblikuje javne dogodke v privatnosti dnevne sobe.«

Razvoj televizije in uvedba (neposrednih) televizijskih prenosov športnih dogodkov pomeni v športu novo dobo. Televizijski razvoj lahko razdelimo na tri dele: doba tehnologije, doba kreativnosti in kapitalistična doba (Shultz, 2002). V prvi dobi, med letoma 1920 in 1960, se je začela razvijati tehnologija za začetek televizije.

Nekoliko jo je prekinila druga svetovna vojna, po njej pa je televizija spet postala pomemben del raziskovanja. Sprva je bil televizijski program precej podoben radijskemu. Športni prenosi so bili posneti zgolj z eno ali dvema kamerama. Zaradi slabe kakovosti posnetkov gledalci pogosto niso niti videli žoge. Z naglo rastjo števila televizijskih sprejemnikov v gospodinjstvih se je televizija začela še bolj razvijati.

V dobi kreativnosti, ko je tehnološki razvoj dosegel novo stopnjo, so se začele pojavljati vse številnejše televizijske oddaje različnih žanrov. Do leta 1960 so bili športni prenosi na televiziji precej skromni. Potem pa so se kamere počasi začele pojavljati tudi na bolj zanimivih mestih kot zgolj na sredini igrišča, uvajati so začeli ponovljene in počasne posnetke, grafike ter dodajati mikrofone po terenu. Začeli so se pojavljati tudi reporterji s strokovnimi sodelavci, ki so še dodatno popestrili športne prenose. Tehnološki razvoj pa še zdaleč ni končan. Še nedavno je bila televizija z visoko ločljivostjo popolna neznanka, danes pa ni več tako redka. Tehnologija pa omogoča tudi že spremljanje tridimenzionalne slike na domačem televizijskem sprejemniku.

Z razvojem letalskega prevoza v šestdesetih letih dvajsetega stoletja je šport postal vse bolj mednarodni in popularni. Ni pa se razvijal zgolj transport, ampak tudi komunikacije. Izstreljevanje satelitov v orbito je omogočil neposreden prenos športnih dogodkov kamorkoli na Zemlji. Reporterji so postajali vse bolj strokovno izpopolnjeni in televizijske postaje so tekmovalle med sabo, katera od njih bo pritegnila več gledalcev. Začeli so se spektakli in boj televizijskih hiš za oglaševalski denar.

Pomen televizijskih oddaj, ki potekajo v živo, je zelo velik. Mnoge oddaje po svetu (ZDA, Franciji, Izraelu ...) so nosile ali pa še vedno v svojem naslovu nosijo (ustrezno prevedeno) besedo *živo* (*Saturday night live*, *Primetime live*, *En direct de ...*, *Direct*, *Live with Dan Shilon Interviewing* idr.). Zgodovinsko gledano je živo prenašanje dogodkov svoj razcvet doživelo v 50. letih prejšnjega stoletja (Bourdon, 2000). Televizijske hiše so s tem dokazovale svojo tehnološko naprednost. Nadaljnji razvoj je povzročil, da se je začela produkcija seliti na filmske trakove, vendar prenosi v živo, kljub temu da pomenijo tehnološko manj zahteven proces, zaradi svoje eksplisitnosti na televiziji niso izginili in še danes zasedajo pomembno mesto.

Bourdon (2000) deli televizijski program na štiri različne vrste. Glede na gledalčev odnos do živosti loči »popolnoma živo« (*fully live*), kjer ima gledalec popolnoma ozaveščeno to, da spremlja dogodek v živo, in »delno živo« (*continuity television*), kjer je v gledalcu ta občutek prisoten le delno. V njegovi delitvi je izraz »urejen« (*edited television*) uporabljen za tak program, ki je bil posnet in šele naknadno zmontiran in urejen v montirnici, kljub temu pa prikazuje realne dogodke. Četrty tip je »fikcija« (*fiction*), ki jo odigrajo igralci in je naknadno še zmontirana, poleg tega pa zahteva ogromno predpriprave. Sicer se tudi na neposredne prenose televiziji pripravljajo, vendar ne na enak način. Priprava je namenjena temu, da

gledalec ne gleda *delovanja televizije*, ampak se lahko osredotoči na vidike *delovanja sveta*.

Televizija s prenosi v živo omogoča preseganje časovnih in prostorskih omejitev ter omogoči množicam, da spremljajo dogodke, ki se jih sicer ne bi mogli udeležiti, kot da so na mestu dogajanja. Sprejeto dejstvo je, da gledalci pred televizijskimi zasloni spremljajo *tekmo*, ki je nespremenjen in zanesljiv prikaz dogajanja v živo na stadionu (Comisky et al. 1977). Pa vendar, gledalci na stadionu so izpostavljeni dogodku, kakršen je, gledalci pred televizijskim zaslonom pa spremljajo *medijski dogodek*. Neposredni prenos je lahko delno tudi predelan, pa še vedno velja za neposrednega, *živega*; tudi če je dogajanje prekinjeno s počasnimi posnetki, razdeljenim zaslonom, je za gledalce to še vedno neposredni prenos. Tu je velika moč medijev, da s svojim delovanjem prek ustvarjalcev programa (za našo raziskavo je pomemben predvsem *reporter*) vpliva na javnost in njihovo dožemanje vsebin.

Reporter ima veliko moč, saj je edini, ki lahko med prenosom s svojimi besedami vpliva na odnos javnosti do športa, oblikuje javno mnenje in ustvarja nekatere stereotipe (Bon in Doupona Topič, 2004). Reporter je neposredno vključen v dogajanje. Na to, kar se dogaja na igrišču, sicer v tistem trenutku nima nikakršnega vpliva, gledalcem pa predstavi svoj pogled nanj, ki je lahko kakršenkoli, in s tem vpliva na javno mnenje.

Reporterjeva vloga v neposrednem prenosu ni samo zapolnjevanje luknje v znanju (in védenju) televizijskih gledalcev, ampak tudi ustvarjanje dramatičnega vzdušja (Bryant et al., 1997).

Pri nas je tako, da reporter sam odloča, o čem bo govoril in kako bo to povedal. Izseke športnega dogodka naredi pomembne tako, da se odloči o njih izrecno spregovoriti. Od načina pripovedovanja dogodka pa je odvisno, kakšno mnenje si bodo gledalci o tem dogodku ustvarili. Enako je s športniki – tisti, ki ga reporter večkrat omeni, je za gledalce bolj izpostavljen in zato se zdi, da v njihovem dožemanju mora prevzeti neko vlogo.

Reporterjeva novinarska dolžnost je objektivnost, vendar je vsako sporočanje interpretiranje stvarnosti, zato mediji ne ustvarjajo resnic, ampak novice. Objektivnost v novinarstvu je torej zgolj ideal, h kateremu naj bi novinarji stremeli. Pomembna je resnicoljubnost, saj prave resnice o vsem ne moremo podati (Košir, 1988).

Objektivnost sicer terja odsotnost mnenj, sodb in čustev, vendar bi lahko za reporterja to nekoliko prilagodili. Njegova »vsevednost« v gledalčevih očeh mu daje nalogo, da določene stvari pojasni in opredeli.

Mediji nam neposredno in posredno ponujajo, morda celo vsiljujejo življenjske vrednote in merila (Doupona Topič in Petrovič, 2006). To je še posebej izrazito pri t. i.

medijskih športih, saj so »medijski športi družabne aktivnosti, ki reflektirajo, izražajo in krepijo družbene aktivnosti« (prav tam, str. 117). Velik razvoj medijev, ki se je zgodil v drugi polovici 20. stoletja, je povzročil, da nas obkroža ogromna količina informacij, ki v nas bolj ali manj vsiljivo, namerno ali nenamerno, ustvarjajo miselne vzorce in strukture.

Ni dovolj, da reporter omeni in spremlja vse igralce. Pomembno je, da za vse uporablja ista merila. Ravno ta različna (nenamerna ali namerna) merila postavljajo okvire, ki ustvarjajo javno mnenje in oblikujejo norme. Različno število (pozitivnih, negativnih ali nevtralnih) omemb posameznega igralca pa daje temu igralcu posebno mesto na tekmi, saj je ves čas prisoten v gledalčevem zaznavanju. Seveda se moramo zavedati, da lahko število omemb primerjamo samo, če upoštevamo tudi sorazmerje s časom, ki ga je posamezni igralec preživel na igrišču. Ni namreč vseeno, ali reporter petkrat omeni igralca, ki je bil na igrišču vseh 90 minut igre, ali pa desetkrat igralca, ki je vstopil šele v zadnjih minutah tekme. Problem nepristranskosti je posebej izrazit pri športnih dogodkih, kjer istega reporterja poslušajo navijači obeh strani. V tem primeru je uokvirjanje gotovo prej opaženo (kar ne pomeni, da je manj dovoljeno, še manj pa to pomeni, da je bolj dovoljeno v drugem primeru), kot pa če tekmovanje spremljajo navijači, ki (v veliki večini) podpirajo isto ekipo. Svojega načina poročanja novinarji ne smejo opravičevati s svobodo izražanja. Zavedati se morajo, da so v službi javnosti in morajo delovati v njihovo dobro, po merilih, ki so zapisana v novinarskih kodeksih.

Citata na začetku tega poglavja na zanimiv način nakazujeta temo naše raziskave. Pomembno dejstvo, ki je močno povezano s področjem, ki smo ga odkrivali, je namreč to, da je reporterjeva dolžnost, da zaradi svoje moči, ki jo ima kot oblikovalec družbe, skrbi za objektivnost svojega poročanja in tako dviguje družbo na višjo raven. Drugi citat iz judovskega Talmuda pa lepo pove, da tudi če bi reporterju uspelo športni dogodek prikazati popolnoma objektivno, ga bo vsak posameznik še vedno dojel in doživel na sebi lasten način. Velja pa, da je tudi reporter eden teh, o katerih govori citat, in zato tudi on športni dogodek dojema in doživlja po svoje.

Ob spremljanju medijskega dogodka si javnost ustvari o njem toliko različnih mnenj, kolikor je posameznikov, ki so ga spremljali. Vsak vidi isti dogodek na svoj način. Lastno specifično mu dajo različne interpretacije dogodka, katerim je izpostavljen, poleg tega pa tudi lastno predhodno védenje o tem dogodku, vrednote posameznika in njegov prostor v svetu. Subjektivizacijo in različne poglede na isto stvar poetično opiše Polde Bibič (Bibič, 1986), ko v svoji knjigi *Igralec, kramljanje o igralstvu* opisuje drevo:

»Kako drugače živi drevo, ko se pod njegovimi vejami dotakneš deklice, o kateri misliš, da je prišla iz sanj ...

Kako drugače živi, ko se sesedeš v njegovo senco po ujmi, ki je morila po polju.

Ljudje hodijo mimo drevesa in z vsakim človekom je drevo drugačno: mešetar ga meri v kubike in klaftre, ki jih sproti spreminja v denar; nesrečna, zapuščena para vidi v drevesu podobo svoje samote; vojak se boji pasti, ki preži za njegovim nemim deblom.

Samota, strah, obup, ljubezen, solze, smeh ... vse to je v življenju drevesa.

Tega neizmernega življenja ne morejo izmeriti merilne naprave. Ne da se ujeti v številke in obrazce. Sodi pa k drevesu. Je del njegovega življenja. Del resnice o drevesu.«

Na eni strani imamo torej posamezniku lastne značilnosti, ki vplivajo na njegovo dožemanje dogodka. Sočasno pa ti posamezniki prek medijev dobijo »servirane« interpretacije tega dogodka. Že Comisky in sodelavci (1977) so namigovali, da reporterjevo delo lahko pomembno vpliva na to, kakšen vtis o tekmi dobijo gledalci, ki spremljajo neposredni televizijski prenos. Sploh v primerjavi s tistimi, ki tekmo spremljajo na prizorišču. Gledalci prevzamejo reporterjevo interpretacijo prenosa in se njegovim besedam prepustijo v taki meri, da čutijo dramatičnost, če jo reporter prikaže, in celo srdit boj za zmago, tudi če ga ni. Poleg tega reporter vpliva tudi na ugodje gledalcev, ki gledajo prenos. V naši raziskavi smo se osredotočili na razliko v dožemanju med tistimi, ki prenos spremljajo z reporterjem, in tistimi, pri katerih je reporter odsoten. Zavedamo se, da raziskava nikakor ne more prikazati enoznačnega reporterjevega vpliva, saj gre pri posameznikovih interpretacijah (športnega) dogodka za veliko bolj zapleten kompleks kot zgolj za seštevek slikovnih in zvočnih (reporterjevih) informacij. Posameznikov odnos do stvari je odvisen še od mnogih drugih podrobnosti (pretekle izkušnje, predznanje, osebno počutje v času spremljanja dogodka ...).

2 PREDMET IN PROBLEM

Vsak pojav na nogometni tekmi, športnem dogodku ali v kakršnikoli drugi situaciji ne postane nujno dogodek, razen če mu kdo ne podeli določene vrednosti. Pojav na tem mestu je lahko vsak izsek iz dogajanja, ki je neka zaključena in smiselna celota, dogodek pa postane, ko v gledalčevih očeh pridobi pomen. Dogodek ima lahko pomen samo takrat, ko njegovo dogajanje ponovno aktivira pomene, ki jih je posameznik v preteklosti že zaznal in so shranjeni kot del njegovega dojetja sveta (Cantril, 1950; v Hastorf in Cantril, 1954). »Tekma«, ki se »odvija« po svoje in ki jo ljudje »gledajo«, kot taka ne obstaja. »Tekma« *obstaja* samo za posameznika in on jo doživi samo tam, kjer imajo dogodki zanj že določen pomen. Izmed vseh pojavov (enako definiranih kot prej) posameznik torej izbere tiste, ki mu v njegovi egocentrični poziciji nekaj predstavljajo. Pri tem pa reporter s svojim vključevanjem v »tekmo« lahko sodeluje. Predmet našega dela je bil prav to: z raziskavo ugotoviti, ali lahko (in kako) reporterjev diskurz vpliva na gledalčevo dojetje športnega prenosa.

Kot vsak drug socialni dogodek je tudi nogometna tekma sestavljena iz množice dogodkov, izmed katerih se mnogi odvijajo sočasno. Vsak dogodek pa je tudi člen v verigi dogajanja. Celotna tekma je torej celota (vsota) potez igralcev, sodnikov, pomočnikov sodnikov, dogodkov na klopi za rezervne igralce, na tribunah, zvoka iz zvočnikov ... (Hastorf in Cantril, 1954). Če namesto o tekmi na stadionu govorimo o neposrednem televizijskem prenosu te tekme, lahko tej celoti dodamo še ustvarjalce medijskih vsebin, kamor vsekakor sodi tudi reporter. On je tisti, ki lahko iz pojavov ustvarja dogodke, in iz celotnega kompleksa dogajanja, ki sestavlja televizijski prenos, smo se odločili meriti njegov vpliv na gledalce

Mediji lahko svet opisujejo na različne načine in z različno stopnjo natančnosti. Gledalčevo subjektivno dojetje medijske realnosti je drugačno kot objektivno razmerje medijske vsebine in dejanskega stanja (Hall, 2009). Gledalci realnost ocenjujejo tako, da se spominjajo vsebin, ki jih že poznajo, in jih primerjajo s tistim, kar vidijo. Hkrati tudi zavestno ali podzavestno primerjajo, kako se videno ujema z njihovim razumevanjem sveta. Nemogoče je namreč reči, da imajo različni posamezniki različne »odnose« do iste »stvari«, ker ta »stvar« za njih enostavno ni enaka, pa naj govorimo o nogometni tekmi, predsedniškem kandidatu, komunizmu ali špinači (Hastorf in Cantril, 1954). Ljudje nismo ustvarjeni tako, da bi se zgolj odzvali na določen dražljaj (razen v primeru nagonke refleksne reakcije). Vsak posameznik določenemu pojavu pripiše (posamezniku lasten) pomen in ga tako spremeni v dogodek, ki je značilen in različen za vsakega od teh posameznikov. Odzivamo se vsak po svoje in praviloma vsak (vsaj nekoliko) drugače. In prav s temi reakcijami in pripisanimi pomeni dogajanju okoli sebe dajemo smisel.

Odnos in reakcija posameznika na »stvar« nista pogojena s pojavom samim. Ne moremo namreč reči, da se posameznik zgolj odziva na objekt. Njegov odnos pomeni kompleks shranjenih pomenov, ki jih objekt spet priključuje. Objekt, kot ga dojemamo, ne bi imel pomena, če se ne bi pri tem reaktivirali vidiki vnaprej izoblikovanega sveta, ki simbolom čutnih vplivov zagotovijo določen smisel (Hastorf in Cantril, 1954).

Novinarjeva interpretacija stvarnosti povzroči, da o določenem dogodku poroča (ali ne), in njegova odločitev je, da o dogodku poroča ravno to, kar poroča, in ravno tako, kot poroča. Košir (1988) obdelala tri razsežnosti »objektivnosti« novinarskega poročanja: izbor sporočane stvarnosti, odnos novinarskega sporočila do stvarnosti in jezikovna predstavitev sporočila. Mediji se torej sami odločajo, o čem bodo poročali in kaj bodo predstavili kot stvarnost. Novinarjevi odločitvi (in moralni presoji) je prepuščeno, *koliko* tega, kar ve, in *na kakšen način* bo to sporočil javnosti. Kaj je v danem trenutku treba povedati, je odvisno od njegove osebne odločitve. Pomembno je, koliko je to, kar novinar pove, v skladu z resničnostjo. Moralno načelo novinarjev mora biti resnicoljubnost, metodološki prvini pa točnost in pravilnost. Objektivnost in nevtralnost sta ideala, ki ju novinar (kot tudi nihče drug) nikoli ne more doseči. Kajti velja, da »je to, o čemer govorimo, vselej že posredovano z mestom, od koder govorimo« (Žižek, 1980; v Košir, 1988). Nobena novinarjeva izjava ni neangažirana. Novinar je vedno prisoten s svojimi odločitvami o čem, kdaj in kako bo informiral javnost.

Pri športu ima objektivnost še en poseben vidik. Reporter mora vedeti, kakšna je ciljna publika neposrednega prenosa, ki ga spremlja, in se v svojih besedah temu prilagoditi. Na mednarodni tekmi dveh tujih ekip je namreč nemogoče določiti, na čigavi strani je večina občinstva (razen če je zmaga enih ali drugih v velikem interesu domačega predstavnika na istem tekmovanju). To mora upoštevati tudi reporter in z enako mero objektivnosti govoriti o obeh ekipah. Ko pa govorimo o tekmah slovenskih klubov, reprezentance ali posameznikov, se »objektivnost« nekoliko zamakne. Ker je jasno, da večina gledalcev slovenskih televizijskih programov (npr. drugega programa TVS, na katerem je bila predvajana tudi tekma, ki je predmet naše raziskave) podpira slovensko reprezentanco, si lahko reporter po našem mnenju dovoli tudi to, da jih naziva kot »naše«. Jasno je namreč, da so vsi (ali vsaj velika večina) gledalci na isti strani. Vsi navijajo za isto ekipo. Če to ekipo še reporter označi kot »našo«, se med gledalci (in reporterjem) ustvari še posebna vez, ki jih ob spremljanju športnega dogodka povezuje med seboj in predvsem z ekipo. V gledalcih se tako ustvarja še večja napetost, ker se za zmago borijo njihovi. Reporterjeva pozitivna opredeljenost do slovenske reprezentance na slovenski javni televiziji je po našem mnenju nekaj, kar slovenska javnost upravičeno pričakuje – in tudi dobi. Na igrišču so »naši« (sodržavljani, pa čeprav včasih to izkazujejo le dokumenti), ki se (športno) borijo proti »nenašim«.

Športni dogodki so televizijska predstava realnosti. V poplavi t. i. *resničnostnih šovov* ostaja šport edina televizijska vsebina, ki v gledalčevih očeh pomeni preslikavo realnosti in je edini pravi *resničnostni šov*. Kadar gledalec verjame (in se zaveda), da gleda resnične dogodke, se intenzivnost njegovega čustvovanja poveča (Hall, 2009). Televizija je zelo primeren medij za neposredne športne prenose, saj imajo gledalci zaradi nepredvidljivosti športnih dogodkov občutek, da spremljajo zgodovino v nastajanju (Ličen in Doupona Topič, 2008).

Na vzbujanje ugodja pri gledalcih (neposrednih) športnih prenosov pomembno vpliva *dramatičnost* dogodka. Bolj ko je dogajanje na športnem prizorišču dramatično, večji potencial ima dogodek, da bo pri posamezniku zbujal ugodje. To seveda ne velja samo za šport, ampak za vse oblike zabavnih medijskih vsebin. Na to dramatičnost lahko zelo vpliva reporter, ki spremlja neposredni prenos. S tem se je ukvarjal Comisky s sodelavci (Comisky, Bryant in Zillmann, 1977; v Raney, 2009) in ugotovil, da gledalci, ki gledajo hokejsko tekmo, ki jo spremlja tudi reporter, to doživijo kot bolj napeto in pri njih povzroča več ugodja kot pri tistih, pri katerih ni reporterja. Nadaljevanje raziskav (Bryant, Brown, Comisky in Zillmann, 1982; v Raney, 2009) je pokazalo, da je pomembno, kako reporter uokviri tekmovanje (bolj kot samo opisuje dogajanje), in da to močno vpliva na gledalčevo doživetje tekme. Isto partijo tenisa je reporter enkrat pospremil z opisom nasprotnikov kot dveh prijateljev, drugič kot dveh večnih tekmecev, tretjič pa dveh, ki se od prej ne poznata. Gledalcem je bila (ista) partija najbolj zanimiva takrat, ko sta bila igralca opisana kot nasprotnika (Raney, 2009). Čeprav je bilo to v nasprotju z realnostjo, so gledalci slepo verjeli v to, kar so slišali.

Da bi ugotovili, kako mediji prek reporterja v neposrednem televizijskem prenosu športnega dogodka vplivajo na gledalčevo doživetje tega prenosa, smo pripravili raziskavo. Od Televizije Slovenija smo pridobili posnetka nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske, z dne 9. 9. 2009, ki je potekala na stadionu Ljudski vrt v Mariboru. Posnetka sta se razlikovala v tem, da je na enem zvočna podoba taka, kot je bila v neposrednem prenosu, na drugem pa reporterjevega glasu ne slišimo in je prisoten samo t. i. mednarodni ton oziroma zvok, ki so ga ujeli mikrofoni na prizorišču.

Prostovoljce, ki so bili v naši raziskavi pripravljene sodelovati, smo razdelili v dve skupini, ki sta si bili, zato da smo ju lahko primerjali, po poznavanju nogometa podobni, kar smo izmerili s posebnim testom, ki smo ga za to pripravili. Nato smo skupinama 9. 6. 2010 sočasno predvajali posnetek te tekme. Ena skupina je gledala posnetek brez reporterjevega glasu (*skupina B*), druga pa je spremljala posnetek tak, kot je bil predvajan na Televiziji Slovenija, to je z reporterjevim glasom (*skupina R*). Pripravili smo vprašalnik, s katerim smo želeli preveriti, ali se doživetje športnega prenosa pri gledalcih zaradi prisotnosti reporterja razlikuje od doživetja tistih, pri katerih je reporter odsoten. Sodelujoči so ga reševali pred, med tekmo in po njej.

Ciljev raziskave jim nismo razkrili, dokler raziskava ni bila končana, saj bi to lahko vplivalo na rezultate. Odgovore skupin smo nato primerjali med seboj in jih povezali z reporterjevim delovanjem.

2.1 Umestitev reporterjevega dela

Televizijsko novinarstvo ni samo govor ob gibljivi sliki, ampak mnogo več. Govor je od slike veliko bolj samozadosten, agresiven in hkrati intimen. Govorec ima z intonacijo, s tempom govora in z barvo glasu izjemno moč (Laban, 2007).

Osrednje funkcije javnih občil so: informirati, vzgajati in zabavati. Te funkcije se prepletajo, vendar ena vedno prevladuje (imenujemo jo dominantna) in po njej določimo, v katero novinarsko vrsto posamezna izjava spada.

Športni novinarji so usposobljeni za razumevanje, interpretiranje, zgodovino, sociologijo športa ... To jim omogoča poglobljeno obvladovanje določenega izseka športa. Svoja sporočila mora tvorec (v našem primeru reporter) vedno prilagoditi naslovniku in upoštevati, kaj naslovnik ve in razume. Pri športnem poročevalstvu velja, da se naslovniki zanašajo na poročevalca, mu zaupajo in so mu zato tudi pripravljeni oprostiti, če ga nekoliko zanese in se nad določeno stvarjo (preveč) navduši ali se do nje izrazito subjektivno opredeli ... (Korošec, 2005).

Na slovenski javni televiziji je novinar (ali strokovnjak z drugega področja, ki sodeluje s televizijo), ki spremlja športni prenos, imenovan reporter. V preteklosti je bil uporabljan tudi termin komentator, ki pa se opušča, ker se zadnje čase uveljavlja mnenje lektorjev, da je dogodek nemogoče komentirati, medtem ko ta poteka. Komentiranje je namreč ustvarjalna dejavnost, ki je večina ljudi ni zmožna opravljati v trenutku. Reporter med prenosom opisujejo (in po nekaterih »merilih«) tudi že komentirajo dogodek. Reporter ima pogosto ob sebi tudi strokovnjaka, ki gledalcem posreduje strokovne informacije o športu, ki ga spremljajo. Primarna dolžnost reporterja v Sloveniji je taka, kot jo ima *play-by-play broadcaster* v ZDA; opisovati potek dogajanja ter pogosto omeniti čas do konca in rezultat (Ličen in Doupona Topič, 2008).

Reporter je pri dogajanju aktivno prisoten in vanj celostno vključen. Ukinjena je distanca med naslovnikom in predmetom upovedovanja, saj reporter (s svojim osebnim stilom) gledalce pripelje na kraj dogajanja. Pri tem uporablja slikovite opise, žargonske besede (ki so zaradi široke prepoznavnosti športa v javnosti dobro poznane) in ekspresivne izraze.

2.2 Vpliv medijev

Svet, s katerim se soočamo, je izven našega dosega, presega naše zaznavanje in dojetje. Moramo ga raziskovati, o njem poročati in si stvari tudi predstavljati (Lippmann, 1922). Človek ni Aristotelov »nevidni gibalec«, ki bi poznal stvari do popolnosti in objektivno dojemal ves obstoj naenkrat. Človek lahko sprejme samo določen (majhen) del realnosti. Kljub temu se je naučil videti stvari, ki jih oko samo ne more, slišati zvoke, ki jih uho ne more, tehtati nepredstavljivo majhne in velike mase, prešteti stvari, ki se ne dajo prešteti. S pomočjo različnih metod si tako ustvarja zaupanja vredne *slike v glavi*, ki mu razlagajo svet, ki je zunaj njegovega dosega. V kompleksnih in manj pogostih dogodkih posamezniki pogosto vidijo zelo malo smisla in zato ostajajo za njih nepriljubljeni in nezanimivi, dokler jim jih kdo ne »prevede« v razumljivo in smiselno podobo.

Tak nerazumljiv (ali vsaj slabo razumljiv) dogodek je lahko šport, v našem primeru nogometna tekma, prevajalec pa reporter. Z našo raziskavo smo preverjali, kako »prevajalčevo« delo vpliva na gledalce. V času razmaha digitalnih tehnologij in poplavi informacij ni več težav s tem, da informacij, ki nas zanimajo, ne bi našli. Večji problem je iz velike količine podatkov izločiti tiste, ki so relevantni in za nas zanimivi. Reporterjeva naloga se je torej iz posredovalca informacij, ki so bile včasih gledalcem nedostopne, spremenila v razlagalca in imetnika relevantnih informacij. To lahko počne na neskončno mnogo različnih načinov. Z vsakim od teh načinov posredno ali neposredno in zavedno ali nezavedno vpliva na gledalce. Teoretična koncepta, ki se ukvarjata z vplivi množičnih medijev in na katera se bomo v naši raziskavi osredotočili, sta *uokvirjanje* in *prednostno tematiziranje*.

Mediji vplivajo na ljudi in oblikujejo njihovo identiteto. Posamezniki se z mediji in njihovimi (dez)informacijami identificirajo. Tisti, ki razpolagajo z informacijami, imajo to moč, da jih bodisi predstavijo javnosti ali pa jih zamočijo. Če se odločijo, da jih predstavijo, jih lahko na različne načine. Tako je vsaka informacija lahko manipulirana. Poleg tega javnost pogosto ni neposredno nagovorjena s strani imetnika informacij, ampak je posredi še novinarska stroka. Torej je manipulacija dvojna. Najprej na ravni *imetnik informacije-novinar*, potem pa še *novinar-javnost*. Lahko gre za namerno ali nenamerno manipulacijo (Doupona Topič in Petrovič, 2006). Reporter od svojega vira prejme informacije, ki jih razume na svoj način. Kasneje na podlagi novih informacij iz drugih virov morda na njih gleda še nekoliko drugače, nazadnje pa jih (zaradi različnih vzrokov, ki med neposrednim prenosom vplivajo na njegovo delo) na specifičen in trenutku primeren način predstavi gledalcem.

2.3 Uokvirjanje

Zvoki, ki jih proizvajamo z govorjenjem, in svet, ki nas obkroža in o katerem govorimo, imajo skupno zrcalno podobo v miselni zasnovi (Bateson, 1954). Ko torej govorimo o nečem, pomislimo na miselno zasnovu in obratno. Oboje ves čas povezujemo. Pri takem povezovanju nujno pride do časovnega zamika in do subjektivizacije. Ko govorimo o evoluciji komunikacije, velja, da je dosežena pomembna višja stopnja takrat, ko so se je posameznik naučil »samodejno« odzivati na signale drugega in razumeti njegove znake kot signale (ki jim lahko zaupamo ali ne, lahko jih ponaredimo, zaigramo, popravimo ...). Vsekakor to razumevanje znakov med posamezniki ni popolnoma enoznačno. Množični mediji na različne načine oddajajo ogromno različnih signalov. Pogosto se na medijske naslove odzivamo kot na neposredne objektivne zaznamke o dogodkih, namesto da bi jih razumeli kot signale, ustvarjene in posredovane prek bitij, ki so zgrajena tako kompleksno kot mi sami.

V osnovi novinarska paradigma sledi modelu, kjer novinar zbere in preveri informacije, ki jih nato objektivno predstavi javnosti. Reporterji naj bi se vzdržali lastnega mnenja in poročali zgolj o dejstvih in predstavljali t. i. »znanstvenike družbe«, njihove novice pa nekakšno »znanstveno poročilo« (Ericsson, 1999; v Berkowitz, 2009). »Znanstveno poročilo« reporterja v neposrednem prenosu lahko vsebuje tudi lastno mnenje in sodbe, saj ima reporter zaradi svojih izkušenj na športnem področju bogato znanje, ki ga prek govora predaja gledalcem. Zaradi velike količine podatkov, ki jih poseduje in posreduje, je v gledalčevih očeh kompetenten za sodbe in mu gledalec zato zaupa. Še vedno pa gre za njegov subjektivni pogled na športni dogodek (svet).

Absolutne objektivne realnosti ni. Filozofsko jo Aristotel opredeli z negibnim gibalcem. Vsak dogodek je torej subjektiviziran – *uokvirjen* na svoj način. Tudi če smo na samem kraju dogajanja, ne poznamo vseh informacij, da bi si o dogodku lahko ustvarili objektivno mnenje. Če pa se med dogajanjem in javnostjo pojavljajo še posredniki (imetnik informacije, novinar, reporter), dobi dogodek spet nove, dodatne razsežnosti. Že ko imetnik informacije novinarju posreduje samo določen izsek informacij, naredi določeno selekcijo in dogodek subjektivizira. Novinar potem po svoji presoji in glede na svoje razumevanje dogodka *posreduje* informacije javnosti. Ta si jih spet razlaga po svoje in tako dobimo neskončno različnih pogledov na isto stvar, okvirjev, v katere so dogodki in stvari postavljeni.

Dahinden (2005) na podlagi analize nekaterih prejšnjih definicij (Bateson, 1972; Goffman, 1974; Entman, 1993; Hallahan, 1999; vse v Dahinden, 2005) sestavi novo definicijo okvirjev:

»Okvirji so interpretativni vzorci, ki so prisotni na vseh stopnjah množičnega komuniciranja, vključno z odnosi z javnostmi, novinarstvu, medijskih vsebinah in medijskih učinkih. Na teh stopnjah imajo podoben namen: sestavljajo informacije in zmanjšujejo zapletenost. Okvirje sestavljajo štirje elementi: opredelitev problema, vzročna razlaga, širše vrednotenje in predlog postopka rešitve problema.«

Mediji imajo moč usmerjati posameznikovo mišljenje k različnim interpretacijam (morda takim, kot so medijem po godu) situacij, tako da ne samo usmerjajo javnost, o čem naj razmišlja, ampak tudi kaj naj o(b) tem razmišlja. Mediji z okvirji, ki jih (ne)zavedno postavljajo, dogodkom in temam dodeljujejo pomene, ki jih (lahko) javnost sprejme. Pri uokvirjanju gre za kompleksne interakcije med novinarji, medijskimi hišami, profesionalnimi normami, ideologijo in kulturo javnosti. Novinarstvo oblikuje interpretacije javnosti glede dogodka ali teme (Shah et al., 1996).

Posamezniki so bolj dojemljivi za okvirje, ki sovpadajo z njihovimi prepričanji. Shen in Edwards (2005; v Shah et al., 2009) na primeru predstavljanja socialnih reform enkrat z okvirji, ki poudarjajo javno pomoč, drugič pa poudarjajo samoiniciativno posameznika, pokažeta, da so za prvi okvir bolj dojemljivi posamezniki, ki so po svojem prepričanju in vrednotah bolj usmerjeni v dobrodelnost, za drugega pa individualisti. Če potek nogometne tekme uokvirjamo subjektivno, v korist določene ekipe, bodo navijači te ekipe za okvirje bolj dovzetni kot navijači nasprotnikov.

Za moč vpliva okvirjev je pomembna tudi kredibilnost vira. Okvirji, ustvarjeni v bolj verodostojnih medijih, so močnejši. Pogovori o temi, sploh kadar so predstavljena nasprotna izhodišča, zelo zmanjšajo vpliv okvirjev (Druckman in Nelson, 2003; v Shah et al., 2009).

2.4 Prednostno tematiziranje

Prednostno tematiziranje je proces, ki se poteka v množičnih medijih, ko ti s poudarjanjem in nenehnim izpostavljanjem nekaterih stvari povzročijo, da jih javnost dojema kot pomembnejše. Več ko ima dogodek medijske pozornosti, pomembnejši je. Poleg vpliva medijev na javnost poznamo tudi »medmedijsko« prednostno tematiziranje, kjer večji, pomembnejši mediji vplivajo na manjše (Coleman et al., 2009).

Walter Lippmann (1922) je bil s svojo knjigo *Public Opinion* eden prvih, ki so se začeli načrtno ukvarjati s teorijo o množičnih medijih. Trdil je, da mediji z novicami ustvarjajo naš pogled na svet. Sprva so raziskave kazale, da mediji na ljudi nimajo velikega vpliva. Lippmann je takrat menil, da mediji nimajo velike moči nad

razmišljanjem javnosti. Šele kasnejše raziskave so pokazale, da mediji vplivajo na človeške odnose, prepričanja in celo obnašanje. Izkazalo se je tudi, da ne glede na število problemov, ki jih mediji želijo izpostaviti, svoj cilj doseže zgolj peščica. Javnost se je v določenem času sposobna osredotočiti zgolj na pet do sedem pomembnejših problemov hkrati (Coleman et al., 2009).

Glavna ideja prednostnega tematiziranja je, da mediji s poudarjanjem problemov pri ljudeh povzročijo, da se jim ti problemi zdijo ključni. To pomeni prvo raven prednostnega tematiziranja, ki se osredotoča zgolj na količino poročanja o določeni temi. Druga raven pa govori tudi o tem, kako mediji poročajo. Ni več pomembno zgolj poročilo samo po sebi, ampak tudi njegova vsebina (Coleman et al. 2009). Tako kot mediji opisujejo problem, tako ga javnost dojema. Če se spet vrnemo k Lippmannu (1922) in njegovim »slikam v naših glavah«, nam prva raven pove, kaj na sliki gledamo, druga raven pa govori o tem, kaj na slikah vidimo. Dimenzije druge ravni so torej čustvene in vsebinske. Glede na vsebinske značilnosti posameznik do predstavljene teme razvije svoja lastna čustva, ki so lahko pozitivna, negativna ali nevtralna (Coleman et al. 2009).

Druga raven prednostnega tematiziranja je torej zelo podobna uokvirjanju, saj bi Entmanovo (1993) definicijo uokvirjanja (*»S ponavljanjem posameznih elementov, navezovanjem na kulturno podobne simbole ali s preusmerjanjem pozornosti poudarjajo določen vidik v tekstu, s čimer tekstu pripišejo večji pomen«*) zlahka aplicirali tudi na prednostno tematiziranje (predvsem druga raven). Oboje, tako prednostno tematiziranje na drugi ravni kot tudi uokvirjanje, obravnava perspektive javnosti, kako si predstavlja teme v novicah, in ugotavlja, ali ima kateri od atributov ali okvirjev poseben status.

Dvomi, ki se pojavljajo o prednostnem tematiziranju, se nanašajo na to, da enkratna raziskava povezanosti medijskih vsebin in javnega mnenja ne more kazati na njeno ponavljanje in univerzalnost. Vsaj ne zagotovo. Čeprav so nekatere študije tako pozorne, da merijo vsebino medijev pred javnim mnenjem, še vedno obstaja vprašanje, kaj je bilo prej in kaj na drugo vpliva. Je bilo najprej javno mnenje, ki je nato prisililo medije, da so poročali o določeni stvari, ali obratno? Pri naši raziskavi teh težav ni, saj se prav temu uspešno izognemo. Nekoliko sicer izmerimo stanje pred ogledom tekme, zato da bi ugotovili primerljivost in enakovrednost skupin, ki jih bomo oblikovali, hkrati pa ugotovimo tudi, kako se posamezniki tekme spominjajo (če se je). Potem pa jasno primerjamo skupino, ki je pod vplivom medijske agende, s skupino, ki tega vpliva nima (vsaj ne v tistem trenutku). Določeno mero medijske agende gledalci sicer prevzamejo že prej, če so tekmo gledali in če so spremljali poročila o njej, ker pa je minilo že precej časa, so gotovo že marsikaj pozabili. Pomembno je, da skupini izenačimo in tako zagotovimo, da sta enakovredni. Če bi imeli v eni same strokovnjake za nogomet, v drugi pa amaterje, rezultati ne bi bili

reprezentativni. Če pa sta si skupini dovolj podobni, lahko rezultate verodostojno primerjamo.

Paradigma pri prednostnem tematiziranju nam ne pove, na kaj naj mislimo, ampak o čem naj razmišljamo. Gre za spremembo v pozornosti posameznika ali družbe na kratki rok, ko se odzove na informacijo. Prednostno tematiziranje se nanaša na zmožnost medijev, da s ponavljanjem sporočil povečajo pomen določenega vprašanja med občinstvom (Katz, 2001).

Prednostno tematiziranje in uokvirjanje (čeprav se morda zdita) nista teoriji zarote, s katerima bi želeli mediji nadzorovati razmišljanje množic, ampak zgolj posledica logičnega dejstva, da morajo novinarji novice izbirati. V medijih sta prostor in čas omejena, zato je vanje lahko vključen le del dnevnega dogajanja. Na podlagi profesionalnih izkušenj novinarjev je javnost seznanjena z najpomembnejšimi dogodki dneva (McCombs, 2004). Kljub temu pa praksa (žal) pokaže, da nekateri mediji (morda bolj intenzivno v specifičnih družbenih sistemih, ni pa nujno) načrtno želijo vplivati na razmišljanje množic in presek dogajanja, ki se pojavi v mediju, ni naključno izbran, ampak gre za dobro premišljeno medijsko kampanjo s točno določenimi cilji in nameni.

2.5 Odnos gledalcev do reporterja

Reporter pomeni avtoriteto s področja, ki ga spremljamo na televizijskem zaslonu. Ima dostop do mnogih informacij, ki jih (bolj ali manj) kredibilno predstavlja javnosti. Njegov vpliv se pozna na dveh ravneh. Prvi je v odnosu posameznika do tekme zaradi reporterja (bolj zabavna tekma, bolj dramatična, bolj napeta), drugi pa je vsebinski (prevzemanje reporterjevih besed; to je uokvirjanje in prednostno tematiziranje). Ločimo torej *vpliv na doživljanje tekme* in *vpliv na dojetanje dogajanja na tekmi*. Mi smo obravnavali oboje. Z različnimi vprašanji smo na eni strani preverjali posameznikov odnos in doživljanje tekme same, na drugi strani pa nas je zanimalo tudi, kakšen je vpliv reporterjevega uokvirjanja in prednostnega tematiziranja, kar se tiče dogajanja na tekmi. Zanimalo pa nas je tudi, kako je bila uokvirjena tekma sama. Če je reporter ves čas govoril, da je tekma napeta, vznemirljiva in dramatična, bi bilo bolj verjetno, da bi jo gledalci dojeli kot tako. Če pa to ni izrecno poudarjeno, je za to lahko kriva že zgolj navzočnost reporterja. Ravni reporterjevega vpliva nista popolnoma ločeni in se vedno vsaj delno prepletata.

Reporter lahko poudari in dramtizira napetost na igrišču, ne more pa je ustvarjati (Raney, 2009). Da se pri gledalcih pojavi, mora biti napeta in dramatična tekma sama (kar je ena od značilnosti športa). Reporter lahko potem to napetost in čustva, ki se prebujajo v posamezniku, potencira.

2.6 Izbor analizirane tekme

Ideja, pripraviti raziskavo, ki bi ugotavljala vpliv reporterja na gledalčevo dožemanje športnega prenosa, se je porodila ob spremljanju različnih slovenskih medijskih afer. Vpliv medijev je očitno tako pomemben, da so bili (oziroma so še vedno) nekateri pripravljeni storiti vse, da bi si pridobili moč nad upravljanjem z medijskimi vsebinami. To je bila naša iztočnica za razmišljanje o vplivu medijev na področju športa. Odločili smo se raziskati, do kakšnih (če sploh) razlik v dožemanju neposrednega športnega prenosa pride, če primerjamo gledalce, ki spremljajo prenos z reporterjem, in gledalce, ki spremljajo isti prenos brez njega.

Lahko bi se odločili za katerikoli šport, ki ga pokrivajo naše televizijske hiše, pa smo se vseeno odločili za nogomet. Šport, ki je pokojni papež Janez Pavel II. razglasil za »najpomembnejšo stvar med nepomembnimi stvarmi«. Nogomet je zaradi svojih preprostih pravil razumljiv vsem. Še več, svojo popularnost gradi prav na tem, da zaradi enostavnosti vsak lahko pove svoje mnenje in ga tudi argumentira. Na neki način smo torej vsi strokovnjaki za nogomet. Če bi izbrali tehnično zahtevnejši šport, se udeleženci raziskave ne bi počutili tako domače in ne bi tako suvereno dajali svojih ocen.

Pri izbiri konkretne tekme za raziskavo smo morali biti pozorni na več stvari. Z izbiro tekme slovenske reprezentance smo si zagotovili *kontrolirano subjektivnost*. Vsi gledalci so bili na strani Slovenije ali pa neopredeljeni. Če bi izbrali katerokoli drugo tekmo, bi nujno morali preverjati tudi, katero ekipo favorizira posameznik. Tako pa smo lahko vedeli, da so gledalci v skrajnem primeru nevtralni, bolj verjetno pa je, da so na strani Slovenije.

Tekme, ki so medijsko zelo odmevne, ostanejo ljudem v spominu, predvsem pa mediji z lastnimi interpretacijami dogodka pustijo v zavesti javnosti svoj vpliv. Okvirji imajo namreč neznamenit ali majhen vpliv na tiste, ki imajo mnenje že močno oblikovano. Rezultati raziskav glede povezanosti vplivov uokvirjanja in izobrazbe posameznika so se sprva med seboj razlikovali. Kasneje se je izkazalo, da z omejevanjem možnosti, da si posamezniki ustvarijo predhodno mnenje o stvari, lahko pokažemo, da so tudi tisti, bolj izobraženi (ki pa so še vedno brez predhodno ustvarjenega mnenja o temi), zelo dovzetni za vplive uokvirjanja (Shah, 2009).

Preverili smo, kakšna je bila gledanost posameznih tekem slovenske reprezentance na kvalifikacijah za svetovno prvenstvo 2010 v Južnoafriški republiki (Slika 1). Zadnja tekma dodatnih kvalifikacij med Slovenijo in Rusijo po gledanosti močno izstopa. Sklepamo lahko tudi, da je večina, ki je gledala to tekmo, poznala tudi rezultat prve tekme z Rusijo, saj je bil ta zelo pomemben. Ti dve tekmi sta v medijih zelo odmevali, zato smo raje izbrali tekmo, ki je bila na sporedu nekoliko prej in ki ni bila medijsko tako odmevna. San Marino je majhna in precej nenogometna

država. Predvidevali smo, da bi udeleženci to vedeli in bi tako tudi gledali na tekmo – igra bistveno boljše reprezentance proti bistveno slabši. Želeli smo izbrati tako tekmo, kjer naj bi obe ekipi imeli podobne možnosti za uspeh. V ožji izbor sta prišli tekmi med Slovenijo in Poljsko (9. 9. 2009) ter med Slovaško in Slovenijo (10. 10. 2009). Na obeh tekmah so imeli domači nogometaši natisnjene priimke na dresih. Zato smo se odločili za tekmo, ki je potekala v Ljudskem vrtu, saj smo tako Poljsko reprezentanco še bolj oddaljili od skupine B. Na tej tekmi je slovenska reprezentanca premagala poljsko z rezultatom 3 : 0.

Slika 1: Gledanost kvalifikacijskih tekem slovenske reprezentance za svetovno prvenstvo v nogometu v Južnoafriški republiki (Kolenc, Tekavec in Jakopin, 2010)

Slovenska javnost prepoznava domače nogometaše veliko bolje kot tuje. Ker smo udeležencem ankete onemogočili, da bi poljske nogometaše prepoznali zaradi priimka na njihovem dresu, samo tako bolj natančno merili vpliv, ki ga ima reporter. Privzamemo lahko namreč, da slovenska javnost poljskih nogometašev ne pozna. Če bi bili brez priimkov na dresih domači nogometaši, bi jih udeleženci vseeno prepoznali, ker jih poznajo že od prej.

Če smo želeli biti vsaj delno aktualni, smo morali izbrati tekmo novejšega datuma. Pri starejših tekmah bi pri gledalcih izgubili občutek, da spremljajo zgodovino v nastajanju, ki je pomemben del neposrednih športnih prenosov. Vseeno pa ne moremo mimo dejstva, da se gledalci zavedajo, da je tekma že minila, in jo zato spremljajo drugače, kot bi jo, če bi potekala v živo. Zaradi tehničnih omejitev

smo se morali odločiti za posnetek in ne za tekmo v živo, saj bi težko zagotovili zvočno neobdelan prenos. Posnetek brez reporterjevega glasu pa so nam, poleg tistega z glasom, kakršen je bil predvajan v živo, na Radioteleviziji Slovenija brez težav priskrbeli. Zgolj izklop zvoka, s funkcijo *mute*, ki bi ga lahko izvedli med živim prenosom, pa bi po našem mnenju pomenil preveliko razliko, saj je pri gledanju neposrednih športnih prenosov zelo pomemben tudi mednarodni ton s prizorišča.

3 DOSEDANJE RAZISKAVE

Zanimanje za raziskovanje različnih pogledov na športne dogodke se je začelo v petdesetih letih dvajsetega stoletja, ko sta Hastorf in Cantril (Hastorf in Cantril, 1954) objavila svoj članek z naslovom »They saw a game«. V Združenih državah Amerike je ameriški nogomet šport, ki zaseda pomembno mesto. Zadnja tekma sezone med ekipama Dartmoutha in Princetona je bila v medijih zelo izpostavljena, še preden se je začela. Takoj po prvem sodnikovem žvižgu pa je postalo jasno, da bo odmevala tudi po koncu. Tekma je bila polna grobosti, poškodb in kazni. Mediji obeh univerz so še dolgo pisali o dogodkih, ki so zaznamovali tekmo. Avtorja članka sta to izkoristila za svojo raziskavo.

Gledalci, študentje z obeh univerz, so si med spremljanjem posnetka prenosa tekme zapisovali, koliko prekrškov se je zgodilo na igrišču. Poleg tega so še označevali, kako resni so bili ti prekrški. Ko so študentje s Princetona gledali tekmo, so »opazili«, da je ekipa Dartmoutha naredila dvakrat več prekrškov kot njihova. Študentje Dartmoutha pa so prešteli enako število prekrškov za obe ekipi. Tudi razmerje med grobimi in blagimi prekrški je bilo v obeh primerih tako, da je »domača« ekipa igrala manj grobo.

Raziskava ni pokazala nobenih posebnih razlik med odgovori študentov, ki so tekmo spremljali tudi v živo (in tako že vedeli, kako bo potekala), in odgovori študentov, ki so tekmo prvič spremljali na posnetku.

Več kot očitno se je pokazalo, da je bilo iz ene tekme ustvarjenih več različnih »tekem«. Vsaka od teh različic pa se zdi posamezniku (njenemu »lastniku«) popolnoma resnična, prav tako kot se drugemu zdi resnična njegova.

V nadaljevanju raziskava opisuje spremljanje boksarskega dvoboja, v katerem sta se pomerila Chico Vejar in Carmine Fiore. Reporter se je moral zelo truditi, da je ostal miren in da ni pokazal, da v resnici močno navija za Chica. Lepo se je pokazala dobro znana resnica, da vedno ko borbo gleda kdo, ki ni neodvisen, vidi samo tisto, kar želi videti. Zato vsak (boksarski) boj, ki se ne konča s knockoutom (ali drugačnim nedvoumnim zaključkom), spremljajo negotovanja, ki dvomijo o pravilnosti sodniške odločitve o zmagovalcu.

Da bi se izognili takim subjektivnim ocenam, smo pri naši raziskavi izbrali tako tekmo, kjer je publika jasno opredeljena, za koga navija. Subjektivnega dejavnika sicer ne moremo popolnoma izključiti, lahko pa s tem, da prikažemo tekmo slovenske nogometne reprezentance, zagotovimo, da so vsa odstopanja v isto smer. Privzamemo lahko, da so gledalci bodisi navijači slovenske reprezentance bodisi nevtralni. Težko pa je verjeti, da bi navijali za nasprotnika – poljsko reprezentanco.

Aristotel v svoji Poetiki, ko govori o drami in dramatičnosti, poudarja pomembnost konflikta in njegove uspešne razrešitve, da lahko gledalec doživi katarzo. Raziskave (Bryant in Zillmann, 1983; v Bryant idr. 1994) so pokazale, da gledalci v prenosu bolj uživajo, če je igra bolj agresivna (kar je definitivno oblika konflikta), kar so raziskovalci utemeljili z vtisom, ki ga igralci naredijo na gledalce, da so dali vse od sebe, celo tvegali poškodbe, samo da bi zmagali.

Comisky in sodelavci (1977) so v sedemdesetih letih nakazali, da reporterjevo delo lahko pomembno vpliva na to, kakšen vtis o tekmi dobijo gledalci, ki spremljajo neposredni televizijski prenos. Sploh v primerjavi s tistimi, ki tekmo spremljajo v živo. Gledalci prevzamejo reporterjevo interpretacijo prenosa in se tako prepustijo njegovim besedam, da čutijo dramatičnost, če jo reporter prikaže, in celo srdit boj za zmago, tudi če ga ni. Poleg tega reporter vpliva tudi na ugodje gledalcev, ki gledajo prenos.

Bryant in sodelavci (1977) so v svoji raziskavi pokazali, da je v reporterjevem govoru več kot četrtnina pomensko zaključenih enot govora takih, da ustvarjajo dramatično vzdušje. Iz analize konotacije izjav (pozitivno, nevtrarno, negativno) pa je bilo ugotovljeno, da reporterji uporabljajo pozitivne pripombe pogosteje kot negativne. To lahko pomeni, da se jim negativne ne zdijo primerne ali pa se zavedajo, da niso učinkovite pri ustvarjanju vzdušja pri gledalcih.

Bryant (1989; v Sullivan, 1991) pri svojem raziskovanju pokaže tudi, da gledalci v nasilnih športnih prizorih najbolj uživajo, kadar jih reporter poudarja kot take. Njegova raziskava sicer zajema samo agresivne kontaktne športe (hokej na ledu, ameriški nogomet). Pri dožemanju nasilja v športu imata glavno vlogo reporter in njegovo opisovanje nasilja. Reporterjevo dramatično uokvirjanje nasilnega vedenja športnikov agresijo opravičuje kot nujen del športa, ki je posledica *razgretih glav med igro*. Če je tako uokvirjeno, za gledalca ni neprimerno, ampak zgolj izraža športnikovo željo po zmagi (Bryant in Zillmann, 1983; v Sullivan, 1991) in naredi dogajanje v gledalčevih očeh še bolj realistično (Morse, 1983; v Sullivan, 1991).

Pomemben del uživanja ob gledanju neposrednih športnih prenosov je tudi negotovost (suspense), ki se ustvarja ob gledanju. Da do nje pride, pa mora biti gledalec nujno opredeljen do tekmovalcev, saj mu je v nasprotnem primeru popolnoma vseeno, kako se tekma odvije in kdo bo končni zmagovalec, kar pomeni, da ni negotovosti. Opredeljenost v našem primeru je pričakovana in načrtna. To smo zagotovili z izbiro tekme *slovenske* reprezentance. Če bi se gledalci postavljali na oba pola in bi eni navijali za eno ekipo, drugi pa za drugo, bi jih morali ločevati tudi po tem kriteriju. Ker pa smo predvajali tekmo domače reprezentance, vsi ostanejo na isti strani. Odnosi do ekipe, ki se ustvarijo v »naravnem okolju«, so močnejši od umetno ustvarjenih (Bryant idr., 1994). Napetost je največja, ko je rezultat najbolj nepredvidljiv. Povečuje pa se, če se med tekmovanjem pokaže, da je večja

verjetnost, da bo rezultat za »našo« ekipo negativen. To se stopnjuje vse do točke, ko negativni rezultat lahko z gotovostjo potrdimo. Takrat se vsa napetost v gledalcu izniči.

Sullivan (1991) v svoji raziskavi pokaže, da lahko reporter s svojim diskurzom pri gledalcih povzroči, da uživajo v nasilnih dejanjih športnikov, kljub temu da je jasno, da to ni sprejemljivo. Bolj zavzeti navijači so manj občutljivi za reporterjeve manipulacije kot tisti, ki jih šport ne zanima tako zelo. Razlike v uživanju ob igri med moškimi in ženskami so velike. Prav tako je več poznavalcev pri moških kot pri ženskah. Ženske imajo raje športe, ki niso tako tekmovalni in agresivni, moški pa bolj uživajo v kontaktnih športih (Gantz, 1981; v Sullivan 1991). Ženske tudi sočustvujejo s poraženci in se skupaj z njimi počutijo ogrožene. Poistovetijo se z njimi kot z žrtvami, kar je posledica agresivnosti zmagovalcev, ki so s svojo agresijo zmagali (Sullivan, 1991).

Še ena Bryantova, za naše raziskovanje pomembna raziskava (Bryant idr., 1994) je pokazala, da če so gledalčeve predispozicije do zmagovalne ekipe pozitivne (v našem primeru smo to zagotovili), negotovost (*suspense*), ki se pojavi pri gledalcu, vpliva na večji užitek ob gledanju prenosa. Reporterja, ki je v njihovi raziskavi namerno ustvarjal napetost v prenosu, so gledalci dojeli kot bolj dramatičnega in so bili bolj neučakani glede izida. Raziskava pokaže moč reporterja pri spreminjanju gledalčevega videnja igre in užitka ob gledanju neposrednega športnega prenosa.

Nekaj raziskav področja je mogoče najti tudi pri nas. Ličen in Doupona Topičeva (2008) pravita, da reporterjeva (ne)objektivnost ni posledica želje po obvladovanju in ustvarjanju javnega mnenja. Bolj gre za reporterjevo izpolnjevanje pričakovanj gledalcev. Pokazala sta, da je reporterjev diskurz neuravnotežen (*imbalanced*) in da praviloma favorizira ekipo, ki je zanj »naša«. To pa nujno ne pomeni, da je subjektiven, saj lahko dejstva opišemo iz različnih perspektiv. Taki rezultati so posledica tega, da so bili reporterji v njuni raziskavi nedvoumno povezani z eno ekipo. Reporterjeva neuravnoteženost (*imbalance*) ustvari vzdušje, zaradi katerega lahko neko ekipo sprejmemo kot našo. Avtorja ločita reporterjevo neravnotežje (*imbalance*) od subjektivnosti. Končni izid tekme lahko opišemo na dva načina. Enkrat govorimo o tem, da je ena ekipa zmagala, drugič lahko rečemo, da je druga izgubila. Oboje ima enak pomen, nosi pa drugo konotacijo. V obeh primerih je reporter navedel dejstvo, ki pa ni nujno posredovano objektivno.

4 CILJI IN HIPOTEZE

4.1 Cilji

Cilji proučevanja zajemajo ugotavljanje razlik v dojetanju televizijskega športnega prenosa glede na prisotnost oz. odsotnost reporterja. Z raziskavo želimo ugotoviti, kako močno in na kakšen način so te razlike izražene. Ugotavljali bomo torej, kako reporterjev diskurz vpliva na dojetanje gledalcev, ki spremljajo športne prenose na televiziji. Naši cilji so:

- ugotoviti, ali in kako prisotnost reporterja vpliva na razlike v doživljanju televizijskega športnega prenosa,
- ugotoviti, ali in kako reporter z uokvirjanjem vpliva na gledalčevo dojetanje televizijskega športnega prenosa,
- ugotoviti, ali in kako reporter s prednostnim tematiziranjem vpliva na gledalčevo dojetanje televizijskega športnega prenosa.

4.2 Hipoteze

Glede na zastavljene cilje smo oblikovali naslednje hipoteze:

- H1 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, kakovost igre posamezne reprezentance ocenijo drugače kot tisti, ki ga spremljajo brez njega.
- H2 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ocenijo več igralcev kot gledalci, ki ga spremljajo brez njega.
- H3 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj zanimivega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega.
- H4 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj dramatičnega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega.
- H5 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj napetega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega.
- H6 – Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot manj dolgočasnega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega.
- H7 – Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, se med prenosom manj dolgočasijo kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega.
- H8 – Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, ocenijo, da so med prenosom bolj vznemirjeni kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega.
- H9 – Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, ocenijo, da med prenosom bolj uživajo kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega.

5 METODE DELA

5.1 Vzorec merjencev

Vzorec merjencev je bil sestavljen iz preseka mlajše generacije populacije. Prek različnih sodobnih komunikacijskih kanalov (e-pošta, spletno socialno omrežje Facebook, SMS sporočila) smo k raziskavi povabili več kot 50 posameznikov, za katere smo vnaprej predvidevali, kakšno je njihovo poznavanje in zanimanje za nogomet. Naša predvidevanja smo kasneje tudi preverjali s *testom poznavanja nogometa in nogometnih pravil* (Priloga 1). Vabilo ni vsebovalo nobenih podatkov o ciljih in namenu raziskave. S tem smo zagotovili, da anketiranci niso bili na nobeno podrobnost posebej pozorni.

Pozitiven odgovor na vabilo k sodelovanju smo dobili od 30 posameznikov, od tega 20 moških in 10 žensk. Sodelujoče v raziskavi smo razdelili v dve enako veliki skupini, ki sta spremljali posnetek prenosa nogometne tekme. Pri eni skupini je bil prenos spremljan z reporterjevim glasom, pri drugi pa samo z mednarodnim tonom. Starostne strukture anketirancev nismo posebej preverjali, lahko pa ocenimo, da je bila starost najmlajšega udeleženca okrog 20 let, najstarejšega pa 30. To smo predvideli že pred začetkom raziskave, zato posebne pozornosti starosti nismo posvečali.

Podskupini vzorca sta bili narejeni načrtno. Pred izvedbo raziskave smo naredili kratek *test poznavanja nogometa in nogometnih pravil*. Vsak test je bil dvakrat oštevilčen (dve enaki številki na vsakem testu). Ena številka je bila natisnjena na sredini, druga pa v kotu, tako da jo je anketiranec lahko odtrgal in shranil. Odtrgane številke smo uporabili za kasnejše anonimno povezovanje *testov poznavanja nogometa in nogometnih pravil z raziskovalnimi vprašalniki* (Priloga 2).

Testi so bili sestavljeni tako, da smo jih lahko sproti popravljali in pri tem nismo izgubljali veliko časa. Ko je bilo rešenih vseh 30 testov, smo jih razporedili po številu doseženih točk od testa z najvišjim številom doseženih točk do tistega z najnižjim.

Potem smo po sistemu »eden sem, eden tja« prebrali številke testov. Prva prebrana številka se je uvrstila v *skupino R* (to je tista skupina, ki je prenos spremljala z reporterjem), druga prebrana v *skupino B* (skupina je spremljala prenos brez reporterja), tretja spet v *R*, četrta *B*, peta *R* ... tako do zadnje, tridesete prebrane številke. Ker test po spolu anketirancev ni spraševal, do trenutka, ko smo imeli izoblikovane skupine, nismo posvečali velike pozornosti temu in tudi nismo vedeli, kakšna bo sestava. Ko smo potem oblikovane skupine pregledali, se je izkazalo, da smo imeli pri tem kar precejšnjo srečo. V obeh skupinah je bilo od petnajstih članov 10 moških in 5 žensk. V odstotkih to pomeni, da je bilo v obeh skupinah 66,7 % moških in 33,3 % žensk. Če bi bilo to razmerje drugačno, bi

zamenjali moške in ženske, ki so imeli enako (ali podobno) število doseženih točk pri *testu poznavanja nogometa in nogometnih pravil* tako, da bi bili skupini na koncu po številu oseb posameznega spola enaki. Tudi na tem mestu sodelujoči še niso vedeli, za kaj v raziskavi gre.

5.2 Način zbiranja podatkov

Podatke smo pridobili z raziskavo, v kateri so prostovoljci reševali vnaprej nepoznan vprašalnik. Prav tako niso poznali ciljev raziskave. Vedeli so samo, da bodo spremljali posnetek nogometne tekme (in verjetno predvidevali, da bodo reševali vprašalnik). Vprašalnik je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi del, *test poznavanja nogometa in nogometnih pravil*, je bil namenjen razporeditvi sodelujočih v dve, po poznavanju nogometa enakovredni skupini. Oblikovani skupini sta nato vsaka v svojem ločenem prostoru spremljali prenos nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske, ki je bila v neposrednem prenosu predvajana 9. 9. 2009 na drugem programu TVS. Sodelujoči so pred, med prenosom in po njem po navodilih izpolnjevali *raziskovalni vprašalnik*.

5.2.1 Test poznavanja nogometa in nogometnih pravil

Test (Priloga 1) je sestavljalo 11 vprašanj (devet odprtega tipa in dve zaprtega), različnih po težavnosti, ki so bila natisnjena na eni strani papirja velikosti A4. Preden smo potrdili končno različico, smo nekaj prostovoljcev, katerih nogometno znanje smo lahko dovolj dobro ocenili, prosili, naj ga rešijo. Njihovi rezultati so pokazali, da smo pravilno predvidevali (ne)zahtevnost vprašanj in da bomo s takim *testom* lahko ločili dobre poznavalce *nogometa in nogometnih pravil* od slabih.

Vsak pravilen odgovor na vprašanje je bil vreden natančno eno točko. Pri vsakem rešenem vprašanju smo točke enostavno sešteli in tako grobo ocenili, kako dober poznavalec je posameznik. S tem *testom* smo se izognili možnosti, da bi v eni skupini sodelovali sami dobri poznavalci nogometa, kar bi lahko močno vplivalo na rezultate naše raziskave. *Test* je torej omogočil, da sta bili skupini preverjeno (in načrtno) enakovredni.

Vsak od sodelujočih si je izbral naključno številko *testa* (označeni so bili s številkami od 1 do 50) in ga rešil. Po reševanju je odtrgal in shranil eno od števil, s katero je bil *test* oštevilčen. Shranjeno številko je nato prepisal ali pripel na, za našo raziskavo glavni, *raziskovalni vprašalnik*. Tako smo anonimno povezali *teste o poznavanju nogometa in nogometnih pravil* z *raziskovalnimi vprašalniki*. Tak način anonimnosti zagotavlja, da posamezniki nimajo vpogleda v lastne rezultate o poznavanju nogometa in se ne morejo primerjati s preostalimi. Poznavanje lastnega rezultata na našem *testu* (če bi se ta razlikoval od osebnih pričakovanj posameznika) bi namreč lahko v primeru (pre)dobrega rezultata spodbudilo udeležence in jim dalo

lažni občutek večje kompetentnosti, kot jo sicer čutijo, v primeru slabega pa bi postali zadržani in njihovi odgovori prav tako ne bi bili reprezentativni. Postopek razdeljevanja v skupini jim ni bil znan, prav tako se med seboj niso dobro poznali, zato tudi iz tega niso mogli sklepati o svojem rezultatu.

5.2.2 Raziskovalni vprašalnik

V drugem, glavnem delu raziskave pa smo uporabili *raziskovalni vprašalnik* (Priloga 2). Natipkan je bil na osmih straneh A4, ki so vsaka zase pomenile zaključeno celoto. Vseh vprašanj je bilo 44. Sodelujoči v raziskavi niso smeli obračati strani, dokler jim to ni bilo dovoljeno. Prvi del vprašalnika (prvo stran) so reševali pred začetkom ogleda posnetka. Spraševali smo po spolu anketirancev, po njihovih morebitnih spominih na tekmo, ki smo jo kasneje predvajali, po spominih na druge tekme slovenske nogometne reprezentance, po njihovem odnosu do spremljanja nogometnih tekem in po tem, kako kvalitetni se jim zdita reprezentanci Slovenije in Poljske v svetovnem merilu.

Ko so vsi rešili prvo stran, smo dovolili, da obrnejo list. Sledil je sklop štirih enakih strani, kjer je bilo na vsaki strani zastavljenih sedem vprašanj zaprtega tipa, o poteku igre v določenem delu prenosa. Prenos tekme smo namreč razdelili na štiri enake dele (vsak polčas točno na polovico). Ko je minilo 22 minut in pol v vsakem polčasu in se je začel nov del, smo sodelujoče na to opozorili. Takrat so rešili sklop vprašanj za minuli del tekme in obrnili stran za naslednji del. Ker so bila za vse štiri dele vprašanja enaka in je to pomenilo, da bodo za naslednji del tekme že poznali vprašanja in bodo lahko drugače usmerili svojo pozornost, smo tudi pred prvim delom dovolili, da so vprašanja prebrali in tako vedeli, po čem jih bomo spraševali.

Začetni in končni čas ogleda posnetka prenosa je bil v obeh skupinah enak. Tudi v skupini, ki je prenos spremljala brez reporterjevega glasu, smo posnetek začeli predvajati v trenutku, ko se je na drugem posnetku reporter vključil v prenos. Ko je po končanem polčasu reporter predal besedo studiu, smo oba posnetka prekinili in naredili kratek odmor, v katerem smo poskrbeli, da se skupini med seboj nista srečali. Tako smo preprečili, da bi (predvsem skupina, ki je prenos spremljala z reporterjem) postali preveč pozorni na razlike v okoliščinah spremljanja prenosa. Začetek drugega dela je bil določen z reporterjevim ponovnim vstopom v prenos, konec pa z zaključkom njegovega oglašanja. Obe skupini sta torej spremljali natanko enako sliko, zvok pa se je razlikoval v tem, da je bila zvočna podoba ene skupine bogatejša za reporterjev glas.

Šesta stran *raziskovalnega vprašalnika* je od sodelujočih v raziskavi zahtevala, da s svojimi besedami opišejo igro obeh reprezentanc in da po spominu navedejo najboljše in najslabše tri posameznike iz vsake reprezentance. Ker poljski reprezentanti na svojih dresih niso imeli napisanih priimkov, smo ponudili tudi

možnost, da najboljše/najslabše igralce označijo tudi samo s številko dresa. Na tem mestu je bilo še posebej pomembno to, da ne obračajo strani naprej, ampak res napišejo tisto, kar jim je ostalo v spominu. Na to smo jih tudi večkrat opozorili.

Sedma stran vprašalnika je bila sestavljena iz več trditvev, kjer so morali anketiranci označiti strinjanje z njimi. Nekatere trditve so si bile zelo podobne, razlika je bila le v tem, da se je ena obračala na posameznika, ki je spremljal televizijski prenos nogometne tekme, druga pa na prenos sam. Spraševali smo torej, kakšen je bil prenos in na kakšen način so ga gledalci doživljali.

Na zadnji strani sta bili natisnjeni tabeli z vsemi igralci obeh reprezentanc, ki so bili prijavljeni v ekipi. Seznama sta bila urejena po abecednem vrstnem redu, najprej je bil naveden seznam slovenskih reprezentantov, nato poljskih. Pri tem vprašanju so morali sodelujoči oceniti igro vsakega igralca. Ker pri obeh ekipah nekaj igralcev tudi ni igralo, smo ponudili tudi možnost odgovora NI IGRAL, lahko pa so izbrali tudi odgovor NE VEM. Ocenjevalna lestvica je vsebovala številčne ocene od 1 (najslabša igra) do 10 (najboljša igra). Enako lestvico smo uporabili tudi pri ocenjevanju kakovosti igre posamezne reprezentance (drugi sklop raziskovalnega vprašalnika), pri ostalih vprašanih zaprtega tipa pa smo uporabili sedemstopenjsko lestvico, kjer 1 pomeni najmanjše strinjanje, 7 pa največje. Na prvi strani vprašalnika sta bili dve vprašanji odprtega tipa, na šesti strani pa so bila taka vsa vprašanja (6).

Med raziskavo sicer nismo zahtevali popolne tišine, dosledno pa smo opozarjali na to, da pogovori ne smejo biti neposredno vezani na tekmo in dogodke, povezane z njo. Posamezniki so morali reševati vprašalnike popolnoma sami, brez pomoči in posvetovanja, saj bi to lahko močno vplivalo na rezultate. Gledalce smo spodbujali k temu, da so se (namesto pogovora) osredotočali na tekmo. Kljub temu pa bi tišina ustvarila preveč »laboratorijsko« vzdušje, kakršno pa za ogled tekme ni realno. Želeli smo ustvariti vzdušje, ki bi bilo čim bolj podobno siceršnjemu pri ogledih nogometnih tekem, vendar smo zato, ker bi lahko tudi vplivi iz okolja (ne samo s televizije) oblikovali gledalčevo mnenje, teme pogovora preusmerjali od aktualnih dogodkov na tekmi.

5.3 Metode obdelave podatkov

Rešene vprašalnike smo zbrali in jih šele naknadno označili, v katero skupino spadajo. Če bi že od anketirancev zahtevali, da napišejo kakršnekoli oznake, bi to lahko vzbudilo preveč razmišljanja o tem, zakaj so ločeni in kakšne bi lahko bile razlike med skupinama. Potem smo zraven vsakega (označenega) *vprašalnika* pripeli *test*, ki ga je reševal isti posameznik. Težav s tem nismo imeli, saj so bili vsi vprašalniki pravilno označeni.

Rezultate *testa* in *vprašalnika* smo potem ročno vnesli v programsko orodje Microsoft Excel, na ločene liste, posebej za vsako skupino. S tem programom smo opravili tudi del analize rezultatov in izris grafov ter nekaterih tabel. Iste podatke smo vnesli tudi v programski paket SPSS Statistics 17.0 in tam izvedli statistične analize (analiza variance, izračun osnovnih statističnih parametrov) in izris preostalih tabel.

5.4 Transkripcija reporterjevega govora med prenosom tekme

Izpisali smo reporterjev govor med prenosom (Priloga 3) in transkripcijo uporabili kot osnovo za raziskovanje neposrednega vpliva reporterja. Gre za izpis celotnega govora, ki pa ni fonetičen, ampak so za mednarodne izraze uporabljene uradne, slovnično pravilne oblike besed. Vse citate, ki so vključeni v analizo rezultatov, lahko najdemo tam. Zapisano besedilo smo razdelili na štiri dele, tako kot smo med raziskavo razdelili tekmo. Reporterjev vklop v prenos označuje začetek prvega dela, ko mine 22 minut in pol prvega polčasa, se začne drugi del. Drugi del se konča z reporterjevim pozdravom in prehodom v studijski program. Začetek tretjega dela je reporterjev ponovni vklop v prenos, konča pa se, ko mine 22 minut in pol v drugem polčasu. Konec četrtega dela je, ko se reporter na koncu prenosa poslovil od gledalcev. Posebej so označeni tudi sodnikovi žvižgi za začetek in konec obeh polčasov.

6 REZULTATI IN RAZPRAVA

6.1 Primerjava skupin

Na začetnem testiranju, ki smo ga opravili, da bi preverili, kako dobro udeleženci poznajo nogomet in nogometna pravila, je bila povprečna ocena vseh 30 udeležencev testa 7,17 točke ($\sigma = 2,35$). Razlika med skupinama je malenkostna ($AS_R = 7,13$ in $AS_B = 7,20$) in ni statistično značilna ($F = 0,006$, sig. = 0,94).

Če skupini primerjamo še naprej, ugotovimo, da sta si zelo podobni tudi po *pogostosti spremljanja televizijskih prenosov nogometnih tekem slovenske reprezentance*. V obeh skupinah so se sodelujoči ocenili kot posamezniki, ki prenose tekem spremljajo povprečno pogosto ($AS_B = 3,93$; $AS_R = 4,40$; $AS = 4,17$, $\sigma = 2,15$). Ocene so podajali na sedemstopenjski lestvici, kjer je ocena 1 pomenila, da gledalec prenosov ne spremlja NIKOLI, ocena 7 pa, da jih VEDNO. Tudi ta razlika med skupinama statistično ni značilna ($F = 0,345$, sig = 562).

S tretjim vprašanjem na *raziskovalnem vprašalniku* (Priloga 2) smo preverjali, kako dobro se posamezniki spominjajo preteklih tekem slovenske nogometne reprezentance in rezultatov teh tekem. Kot odgovor so morali naštetati tekme, ki se jih spominjajo (in ki so jih spremljali v neposrednem prenosu), poleg njih pa še napisati rezultat. Razlik med pomembnostjo tekem nismo delali, prav tako pravilno napisan rezultat ni pomenil več (ali manj) kot naštetata še ena tekma. Vrstni red naštevanja je bil lahko naključen (v navodilih to ni bilo posebej omenjeno). Pri naši raziskavi je posameznik pridobil točko za pravilno navedeno obstoječo tekmo iz preteklosti in dodatno točko za naveden pravilen izid te tekme. Skupaj je bilo torej pri tem vprašanju možno doseči tri točke za tri navedene tekme in dodatne tri točke za pripisane pravilne rezultate.

Skupina B je v povprečju dosegla nekoliko višje število točk kot skupina R ($AS_B = 3,80$; $AS_R = 3,07$; $AS = 3,43$, $\sigma = 2,43$), vendar analiza variance ne pokaže statistične razlike ($F = 0,675$, sig. = 0,418). Tudi po tem kriteriju sta torej skupini enakovredni.

Z naslednjima vprašanjema smo želeli (na sedemstopenjski lestvici, kjer ocena 1 pomeni ZELO NEKVALITETNO, ocena 7 pa ZELO KVALITETNO reprezentanco) preveriti, kako sodelujoči v raziskavi dojemajo kvaliteto posamezne reprezentance, preden ju bodo videli igrati.

V očeh gledalcev, ki so sodelovali v naši raziskavi, je poljska nogometna reprezentanca nekoliko kvalitetnejša ($AS_{POL} = 4,43$) od slovenske ($AS_{SLO} = 3,97$). Pri slovenski reprezentanci imamo zapisanih vseh 30 ocen (vsi udeleženci so jo ocenili), pri poljski reprezentanci pa je ocen samo 23. Ostali so se odločili za odgovor NE

VEM, od tega štirje pri skupini B in trije pri skupini R. Te odgovore smo pri izračunavanju povprečne ocene igre izločili.

Homogenost varianc ni kršena (Levenov $F = 3,143$, sig. = 0,082), razlika v ocenah za posamezni reprezentanci pa statistično ni značilna (sig. = 0,18). Reprezentanci sta si torej po mnenju udeležencev raziskave (preden so pogledali posnetek prenosa tekme) po kvaliteti enakovredni.

Tudi ko primerjamo ocene za posamezno reprezentanco glede na skupino, ugotovimo, da so si povprečne ocene zelo podobne (Tabela 1) in da ni statistično značilnih razlik med ocenami kvalitete posamezne reprezentance (Tabela 2).

Tabela 1: Aritmetična sredina in standardni odklon ocene kvalitete slovenske (KVAL_SLO) in poljske (KVAL_POL) reprezentance pred tekmo, za obe skupini

		N	Arit. sred.	St. odklon
KVAL_SLO	Skupina B	15	4,00	1,309
	Skupina R	15	3,93	,884
	Skupaj	30	3,97	1,098
KVAL_POL	Skupina B	11	4,55	1,572
	Skupina R	12	4,33	1,303
	Skupaj	23	4,43	1,409

Tabela 2: Analiza variance med skupinama pri ocenjevanju kvalitete posamezne reprezentance pred ogledom tekme

		Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
KVAL_SLO	Med skupinama	,033	1	,033	,027	,871
	Znotraj skupin	34,933	28	1,248		
	Skupaj	34,967	29			
KVAL_POL	Med skupinama	,258	1	,258	,125	,727
	Znotraj skupin	43,394	21	2,066		
	Skupaj	43,652	22			

Pri vprašanju o spominih na tekmo (vprašanje št. 6, *Raziskovalni vprašalnik*, Priloga 2) smo sicer ponudili tri različne odgovore (DA; NE; NE VEM), vendar smo pri

analizi odgovora NE in NE VEM združili, saj je to, da se kdo ne spomni, ali je tekmo spremljal, zelo podobno temu, da tekme ni spremljal. V vsakem primeru nima nekih konkretnih spominov na prenos. V obeh skupinah tako dobimo 9 odgovorov NE in 6 odgovorov DA.

Po rezultatu tekme smo spraševali zato, da bi videli, kako natančno se tekme spominjajo tisti, ki se je, in da bi videli, ali je ostala v spominu tudi tistim, ki tekme sicer niso spremljali, ampak so o njej slišali zgolj iz medijev. Sicer se pokaže razlika med skupinama, saj pri skupini B rezultat pozna samo ena oseba, pri skupini R pa 5, vendar moramo upoštevati, da je pri reševanju tega vprašanja v skupini R prišlo do glasnega pogovarjanja o rezultatu, kar gotovo vpliva na odgovore. Pogovor med gledanjem smo tolerirali, kar smo udeležencem povedali že pred začetkom raziskave, vendar se ta ni smel neposredno dotikati tem, povezanih z vprašalnikom. Na tem mestu so bila pravila torej nekoliko kršena, zato smo nanje v obeh skupinah kasneje še enkrat opozorili.

V tistem trenutku smo se odločili, da ne bomo posebej opozarjali, naj tisti, ki so odgovor slišali od drugih, na vprašalnikih to označijo, da bodo rezultati verodostojni, ampak smo vprašanje pri analizi raje izpustili. Če bi jih namreč posebej opozorili na vprašanje o rezultatu, bi lahko začeli preveč razmišljati o tem, zakaj je to vprašanje tako pomembno, da smo se ga odločili posebej izpostaviti (čeprav je bil povod za to njihov pogovor o vprašanju). Predvidevamo pa, da glede na rezultate, ki jih imamo, lahko sklepamo, da bi bil rezultat podoben, saj je v skupini R kljub pogovoru le 5 posameznikov napisalo pravilen rezultat, v skupini B, kjer pa se o tem niso pogovarjali, pa samo 1.

Zadnje vprašanje, s katerim smo želeli preveriti, ali sta skupini enakovredni, se je nanašalo na posameznikovo dožemanje sebe kot gledalca športnih prenosov. Vsak posameznik se je moral oceniti na sedemstopenjski lestvici, kjer je ocena 1 pomenila POPOLNOMA NEZAINTERESIRANEGA gledalca, ocena 7 pa POPOLNOMA ZAINTERESIRANEGA gledalca. V obeh skupinah je povprečna ocena blizu srednje ($AS_B = 4,07$; $AS_R = 4,73$; $AS = 4,40$, $\sigma = 1,79$), statistično značilnih razlik med skupinama pa nismo ugotovili ($F = 1,039$, $sig. = 0,317$).

Skupini sta torej po vseh kriterijih, ki smo jih merili enakovredni, saj med njima ni statistično značilnih razlik. Edino odstopanje se pojavi pri vprašanju o spominu na rezultat tekme, ki so si jo ogledali, vendar tega vprašanja zaradi pogovarjanja v skupini ne moremo upoštevati.

Preverjanje enakovrednosti skupin je pomembno zato, ker se tako izognemo možnosti, da bi ena skupina odgovarjala bistveno drugače samo zato, ker bi imela drugačen odnos do nogometa in ker bi bilo poznavanje nogometa pri članih skupine bistveno drugačno (boljše ali slabše) od članov druge skupine. Skupina B, ki je tekmo

spremljala brez reporterjevega govora, v naši raziskavi služi kot kontrolna skupina, s katero primerjamo skupino R in njene rezultate. Predpostavljamo namreč, da skupina B s svojimi rezultati predstavlja percepcijo povprečnih gledalcev nogometnih tekem brez vpliva televizijskega reporterja. Da pa bi to lahko upoštevali, smo morali najprej preveriti, ali sta si skupini dovolj podobni.

S *testom poznavanja nogometa in nogometnih pravil* smo določili prve kriterije, na podlagi katerih smo sodelujoče razdelili v skupini. Struktura po spolu je bila v skupinah enaka, *test* pa smo izvedli ravno zato, da smo lahko načrtno razdelili posameznike v skupini tako, da sta bili enakovredni tudi po *poznavanju nogometa in nogometnih pravil*. S tem smo zagotovili trdno podlago za primerjanje skupin in preverjanje reporterjevega vpliva.

Na podlagi statistične analize rezultatov smo ugotovili, da sta bili skupini po poznavanju nogometa in nogometnih pravil, ter tudi po drugih predispozicijah, pomembnih za našo raziskavo, ki smo jih preverjali na prvi strani *raziskovalnega vprašalnika*, enaki, ker nikjer nismo zasledili statistično značilnih razlik. Edina odstopanja so se pojavila pri vprašanju o predhodnem poznavanju rezultata tekme, ki pa smo ga zaradi objektivnih razlogov (glasen pogovor o tem vprašanju v eni skupini) izločili iz obravnave.

6.2 Opombe k vprašalnikom

Nekateri odgovori pridobljeni z anketnim vprašalnikom so bili (kljub zaprtemu tipu) nekoliko dvoumni ali drugače sporni, na kar smo morali biti posebej pozorni. Prav tako je bilo zapisanih nekaj komentarjev in pripomb, ki jih je bilo tudi treba upoštevati. Sledi kratek povzetek tega, kar smo pri analizi vprašalnikov obravnavali na poseben način in je po našem mnenju vredno posebne pozornosti, ker je lahko v pomoč pri nadaljnjem raziskovanju tega področja.

Pri enem vprašalniku iz skupine B je bilo iz odgovorov pri ocenjevanju igre poljske reprezentance očitno, da gre za obkrožanje vsepovprek. Ocene so bile zapisane pri večini igralcev. Kjer ni bilo ocene, ni bil označen noben alternativni odgovor (NE VEM; NI IGRAL), ampak samo izpuščena ocena. Glede na to, da so bili ocenjeni tudi igralci, ki niso igrali in da nekateri igralci, ki so igrali, niso bili ocenjeni, imamo ta del vprašalnika pri tem anketirancu (št. 30) za ničnega.

Podobno je pri vprašalniku številka 35. Gledalec se sicer z vpisovanjem najboljših in najslabših igralcev poljske reprezentance pokaže za poznavalca, vendar pri ocenjevanju igre naredi kar precej napak. Ocenjuje igralce, ki niso igrali, in za nekatere, ki so igrali, označi, da niso. To lepo pokaže, da kljub poznavanju reprezentance odsotnost reporterja pomeni precejšnjo zmedo.

Poseben primer predstavlja tudi priimek Lewandowski. Med najboljšimi/najslabšimi igralci poljske reprezentance je sicer omenjen večkrat. Nikoli pa ni izrecno napisano, za katerega igralca s priimkom Lewandowski gre. Igrala sta namreč dva – Mariusz in Robert.

Na vprašalnikih se pri naštevanju najslabših igralcev slovenske reprezentance pojavljajo tudi zanimivi komentariji: *»težko rečem, mislim da si bili vsi dobri«*, *»ma vsi so dobr špilak«*, kar je verjetno posledica tega, da je slovenska reprezentanca zmagala.

Na nekaterih vprašalnikih se pojavljajo napake pri reševanju vprašanj zaprtega tipa, kjer je treba obkrožiti številko od 1 do 7, ki pomeni stopnjo strinjanja z določeno trditvijo, lahko pa odklon posameznikovega odgovora k eni ali drugi možni skrajni odločitvi. Sodelujoči so nekajkrat obkrožili besedo (ali besedno zvezo), ki označuje odločitev, ki se ji približujejo odgovori na tisti strani lestvice. Take odgovore smo upoštevali na način, kot da bi posameznik obkrožil skrajno številko (1 ali 7).

6.3 Rezultati

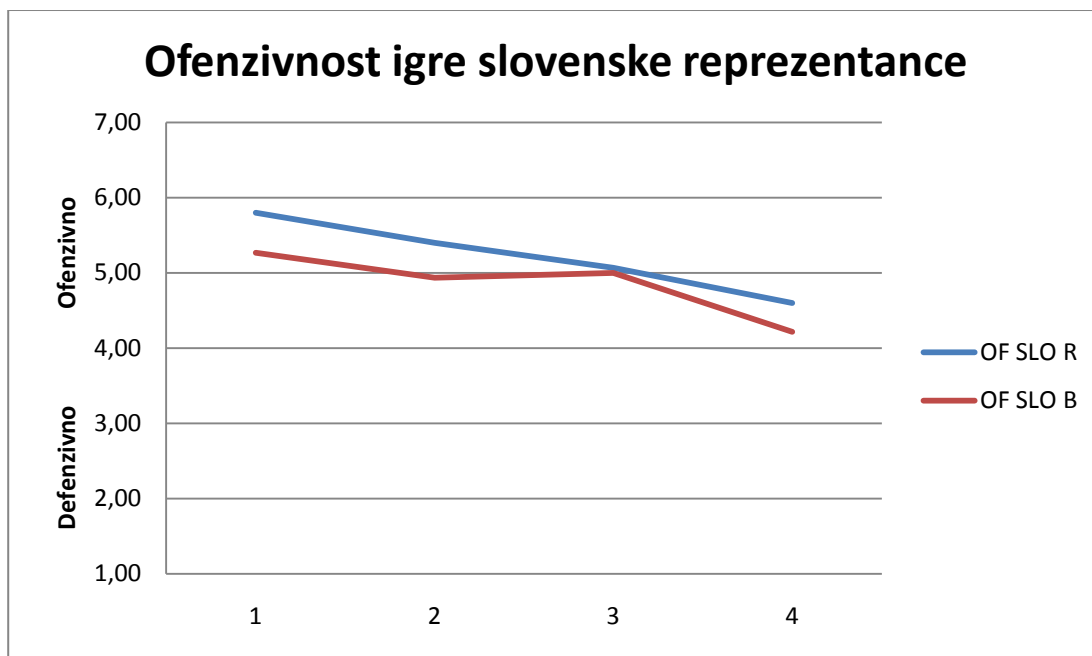
Drugi del vprašalnika je usmerjen neposredno na dogajanje na tekmi in doživljanje tega dogajanja pri posamezniku. Vprašanja, ki preverjajo *vpliv reporterja na dožemanje dogajanja na tekmi*, in vprašanja, ki bodo pokazala *vpliv reporterja na doživljanje tekme*, niso nedvoumno ločena, kot tudi reporterjev vpliv na obeh ravneh gledalčevega dožemanja ni strogo ločen in prehaja iz enega v drugega. Pri navajanju rezultatov pa bomo to delitev vseeno poskušali nakazati.

6.3.1 Vpliv reporterja na dožemanje dogajanja na tekmi

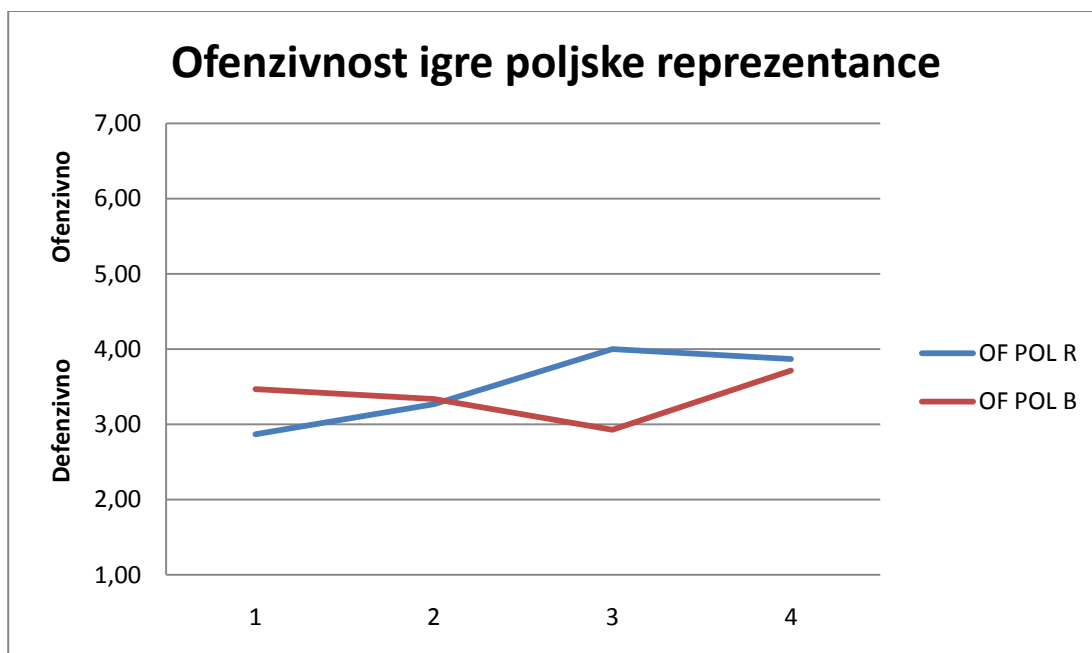
Pri reševanju vprašalnikov smo vsak polčas namreč razdelili na dva enaka dela (strogo po času) in od anketirancev zahtevali, da ocenjujejo vsak del posebej. Tako smo dobili 4 (po času) enake dele nogometne tekme. Za vsak del so morali sodelujoči odgovoriti na 7 vprašanj, ki so se štirikrat ponovila. Najprej smo pri obeh skupinah preverjali, kako dojemajo ofenzivnost oziroma defenzivnost posamezne reprezentance v določenem delu tekme.

Ocene pri skupinah so si dokaj podobne, tudi trend je povsod enak: slovenska reprezentanca je začela bolj ofenzivno in končala manj (še vedno bolj ofenzivno kot defenzivno), poljska reprezentanca pa je začela bolj defenzivno in končala manj (vse povprečne ocene pod ali enake sredinski oceni 4,0). Skupina R je slovensko reprezentanco vsakič, razen v tretjem delu, ocenila kot nekoliko bolj ofenzivno. Statistično značilna razlika se pojavi samo enkrat, in sicer v tretjem delu tekme pri Poljski, pri Sloveniji pa sta v tem delu oceni skupin praktično enaki, kar je v nasprotju z odgovori pri drugih delih tekme, kjer skupina B ves čas podeljuje nekoliko nižje,

manj radikalne ocene kot skupina R (Graf 1). Pri Poljski so si ocene, razen v tretjem delu, prav tako zelo podobne (Graf 2). Vzorca, da bi ena skupina podeljevala nekoliko višje ocene kot druga, ne opazimo, pojavi pa se že opisana statistično značilna razlika v tretjem delu tekme (sig. = 0,034).

Graf 1: Povprečna ocena ofenzivnosti/defenzivnosti igre slovenske reprezentance za obe skupini za vsak del tekme.

Graf 2: Povprečna ocena ofenzivnosti/defenzivnosti igre poljske reprezentance za obe skupini za vsak del tekme.

Na celotni tekmi je slovenska reprezentanca ocenjena bolj ofenzivno, poljska pa defenzivno (Tabela 3). Izračunana povprečna ocena za celotno tekmo je v obeh primerih nekoliko višja pri skupini R.

Tabela 3: Aritmetična sredina in standardni odklon ocene ofenzivnosti/defenzivnosti igre slovenske (OF_SLO) in poljske (OF_POL) reprezentance za celotno tekmo, za obe skupini

	N	Arit. sred.	St. odklon
OF_SLO Skupina B	60	4,8500	1,33816
Skupina R	60	5,2167	1,16578
Skupaj	120	5,0333	1,26314
OF_POL Skupina B	60	3,3667	1,51788
Skupina R	60	3,5000	1,25550
Skupaj	120	3,4333	1,38863

Razlika med ekipama v izračunani povprečni oceni ofenzivnosti/defenzivnosti je statistično značilna (sig = 0,000), ocene posameznih skupin za vsako ekipo pa se statistično značilno ne razlikujejo (sig. = 0,112).

Ko smo analizirali vpliv reporterja na gledalčevo dožemanje dogajanja na tekmi, smo najprej pogledali, zakaj je v tretjem delu tekme pri ocenjevanju ofenzivnosti in defenzivnosti reprezentance Poljske prišlo do statistično značilne razlike med skupinama. V tem delu je tudi pri oceni slovenske reprezentance najmanjša razlika med skupinama. Preverili smo, kaj v reporterjevem govoru bi lahko vplivalo na to razliko. Slovenska reprezentanca je bila pri obeh skupinah ves čas ocenjena kot bolj ofenzivna kot defenzivna (povprečne ocene obeh skupin v vseh delih so višje od 4,00). Skupina R je ves čas podeljevala nekoliko višje ocene, vendar razlika med skupinama statistično ni značilna. V tretjem delu je ocena pri obeh skupinah praktično enaka. Reporterjev (neznačilen) vpliv na tem mestu je torej morda nekoliko bolj radikalno ocenjevanje, ki pa statistično ni značilno.

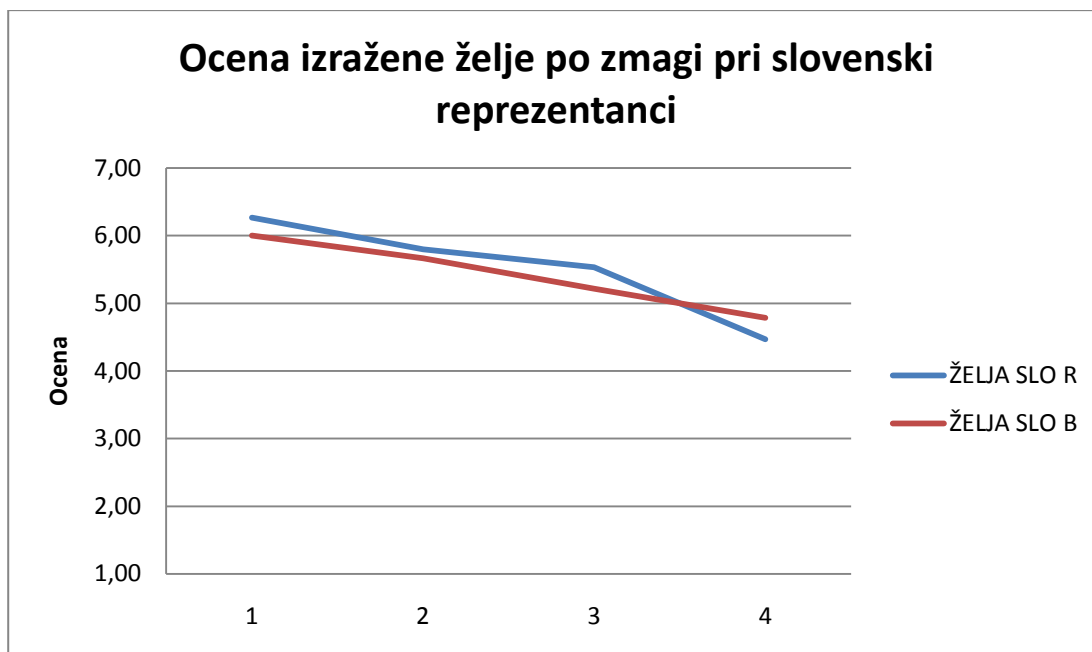
V nasprotju z začetnim opisom postavitve poljske reprezentance, ko reporter opiše njihovo taktiko »[...] ter en sam pravi napadalec, Paweł Brożek [...]«, na začetku drugega polčasa predstavi nove zamisli poljskega selektorja z besedami »[...] Šuler je odbil, toda Poljaki so napovedali, kako bodo igrali v drugem polčasu. Błaszczykowski se je pomaknil na mesto napadalca ob Brożku. Krzynowek bo igral na levi in novinec Łobodziński na desni strani. Torej drugačen sistem je izbral Leo Beenhakker v drugem polčasu. Štiri štiri dve, klasično.«. Drugi komentarji o načinu igre posamezne reprezentance, ki bi lahko vplivali na ocenjevanje, so še »[...] kjer je sicer v prvem polčasu večji del tekme igral Jakub Błaszczykowski. Ta se bo bržkone

pomaknil malce bolj proti sredini, celo v napad.«, tik pred žvižgom za začetek drugega polčasa (tretjega dela tekme po naših merilih). V tretjem delu tudi še »*Tukaj vidimo, da se je Błaszczykowski preselil v napad.*«, »*Torej Leo Beenhakker bo stavil vse, kajti na igrišče prihaja tudi Robert Lewandowski, torej dva napadalca.*« in »*Poljaki so že pred tem stavili vse. Pripeljali na igrišče dva nova napadalca. Smolarka in tudi Roberta Lewandowskega, ki zdaj igrata v napadu ob Błaszczykowskiemu [...]*«. Te izjave gotovo lahko štejemo k vzrokom za razlike v oceni, sploh zato, ker so to praktično edine izjave, ki se neposredno nanašajo na ofenzivnost/defenzivnost posameznih ekip. Reporter sicer še večkrat omeni kakovost in morebitno prevlado posamezne ekipe, vendar po našem mnenju te izjave nimajo pomembnega vpliva na ocenjevanje ofenzivnosti/defenzivnosti, saj lahko ekipa igra (ne)kakovostno defenzivno ali ofenzivno igro.

Glede na to, da je reporter o načinu igre govoril le poredko, je pričakovano, da razlik med skupinama pri ocenjevanju ofenzivnosti oziroma defenzivnosti ne bo. Tako je pokazala tudi naša raziskava, razen v tretjem delu tekme, kjer pride do že omenjene razlike pri ocenjevanju poljske reprezentance. Vse ostale razlike so neznačilne in za njih težko trdimo, da so posledica reporterjevega vpliva, ker reporter o tem neposredno govori izredno malo. Kadar pa se do načina igre opredeli, to skupina R, kakor je razvidno iz rezultatov, zazna in pri podeljevanju ocen tudi (vsaj nekoliko) upošteva.

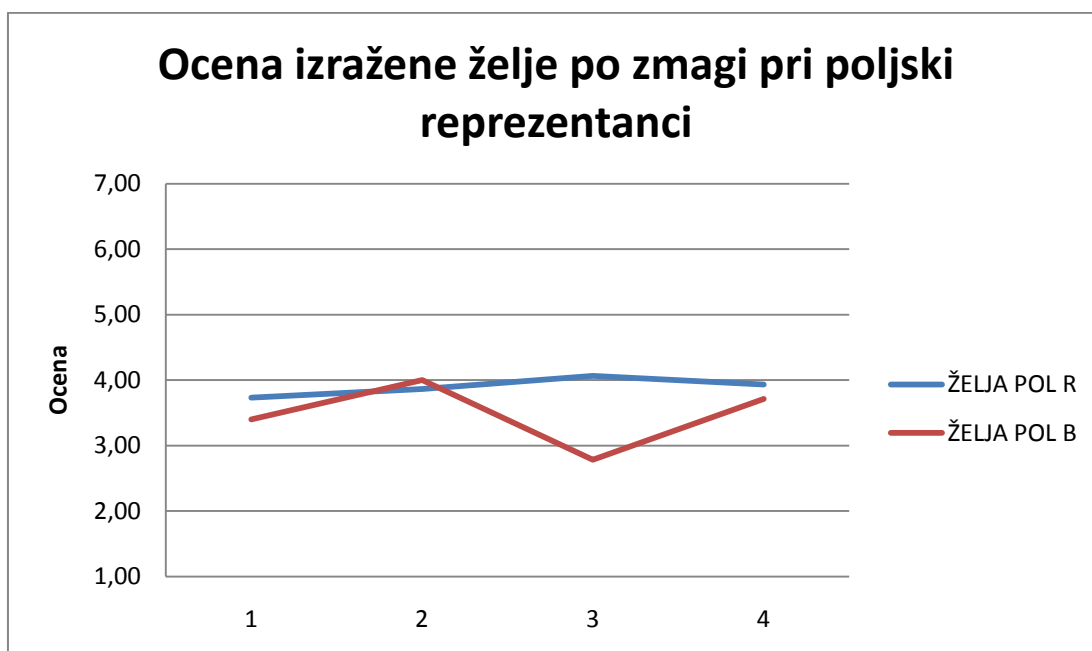
Nekatera vprašanja težko nedvoumno opredelimo, ali merijo vpliv na doživetje dogodkov ali na doživljanje. Med taka spadajo tudi vprašanja v drugem sklopu, ki sprašujejo po tem, *kako močno je bila po gledalčevem mnenju v prikazani igri izražena želja posamezne ekipe po zmagi* v vsakem od štirih delov tekme. Želja po zmagi je namreč dokaj kompleksna stvar, ki se izraža na več področjih in ki jo vsak posameznik vidi drugače, poleg tega pa jo lahko ocenjuje samo na podlagi prikazane igre. Če nasprotnik onemogoči, da bi druga ekipa razvila svojo igro, si lahko zmage sicer močno želijo, ampak (zaradi nasprotnikove dobre igre) iz njihove igre to ni razvidno. Po našem mnenju (in delno tudi zaradi rezultatov) smo to vprašanje uvrstili na to mesto. Sicer pa bi, glede na to, da je težko enoznačno ugotoviti, kako se iz načina igre prepozna izražena želja po zmagi, lahko govorili tudi o gledalčevem doživljanju tekme.

Pri reprezentanci Slovenije je pri obeh skupinah opazen podoben trend padanja želje. Obe skupini sta ocenili, da je začela zelo motivirano, potem pa (spričo dogodkov) le še vzdrževala stanje z vedno manj aktivno igro in z vedno manj želje po zmagi (Graf 3). Ocene so si sicer zelo podobne.

Graf 3: Povprečna ocena izražene želje po zmagi pri slovenski reprezentanci za obe skupini za vsak del tekme.

Poljska reprezentanca je po mnenju skupine B v svoji želji po zmagi precej nihala. Skupina R jo ocenjuje kot bolj stabilno (Graf 4). Do največje razlike pride v tretjem delu tekme, kjer po mnenju skupine B Poljakom motivacija in želja zelo upadeta, skupina R pa še kar vztraja, da si želijo zmage.

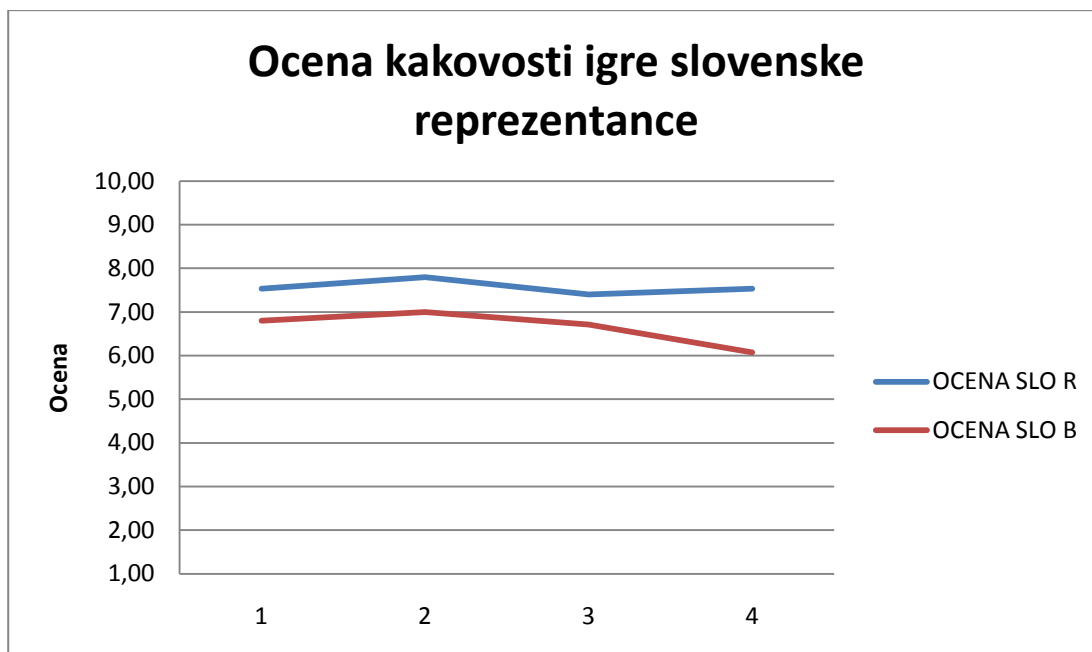
Graf 4: Povprečna ocena izražene želje po zmagi pri poljski reprezentanci za obe skupini za vsak del tekme.

Razlika med skupinama pri ocenjevanju želje po zmagi je statistično značilna samo enkrat, v tretjem delu tekme, pri reprezentanci Poljske (sig. = 0,016). V vseh preostalih rezultatih sta si skupini zelo podobni.

Reporter se v analiziranem prenosu nikoli ne opredeli konkretno o želji po zmagi. Nekajkrat edino namigne, kaj *mora* katera ekipa storiti. Enkrat v prvem delu tekme: »*Seveda pa morajo [igralci slovenske reprezentance, op. G. S.] ohraniti takšen tempo čim dlje, tudi takšno zbranost, kot so jo prikazali na začetku.*«, enkrat v tretjem: »*Za zdaj kaže odlično, toda tekma bo še dolga in naši morajo zdržati.*« in enkrat v četrtem: »*Naši morajo storiti vse, da bi preprečili morebitni zadetek Poljakov, kajti ta bi še vdahnil nekaj upanja današnjim gostom.*«. Statistično značilna razlika v dojetanju želje po zmagi se pokaže samo v tretjem delu tekme, pri reprezentanci Poljske. Skupina R zapiše višjo oceno od skupine B. Reporter pred začetkom drugega polčasa (v tretjem delu tekme po naših kriterijih) napove, da so Poljaki naredili menjavo, in s tem nakaže na spremembe v njihovi vrsti. V tem delu sta še dve pomembni izjavi, ki gledalce prepričata o večji želji Poljakov po zmagi in njihovem aktivnem pristopu k temu: »*Torej Leo Beenhakker bo stavil vse.*« in »*Poljaki so že pred tem stavili vse.*«. Vsebina izjav je praktično identična, kar samo poveča vpliv na gledalce. V drugih delih tekme je reporter glede tega zelo redkobeseden, zato razlik med skupinama ne moremo pričakovati.

Glede na trend, ki se pojavlja predvsem pri slovenski reprezentanci, kjer je po mnenju obeh skupin proti koncu iz prikazane igre vedno manj razvidna (izražena) želja po zmagi, lahko rečemo, da ne gre toliko za ocenjevanje samo tega, ali si želijo zmagati, ampak bolj za to, koliko vložijo v to, da bi povečali svoje vodstvo. Želja je bila namreč na koncu uresničena in zato so lahko že pred koncem začeli igrati drugače, kot če bi bil rezultat bolj izenačen. Z njihove strani boj za zmago ni bil več tako potreben, ker so bili v vodstvo. Od Poljakov, ki pa lovijo vodstvo, se pričakuje, da se bodo za zmago bolj borili. Zato so udeleženci raziskave na to bolj pozorni in hitreje opazijo, če tega ni. Temu lahko pripišemo nihanja v oceni pri skupini B za ocene poljske želje po zmagi.

Vsaka stran drugega sklopa vprašanj *raziskovalnega vprašalnika* se je končala z vprašanjema o kakovosti igre posamezne reprezentance v vsakem od štirih delov tekme. Predstavo domače reprezentance so v skupini R ocenili z nekoliko boljšimi ocenami kot v skupini B (Graf 5). Razlike razen v zadnjem, četrtem delu, kjer so statistično značilne, niso velike.

Graf 5: Povprečna ocena kakovosti igre slovenske reprezentance v posameznem delu tekme za obe skupini

Razlike med skupinama so pri poljski reprezentanci še manjše kot pri slovenski. Do pomembne razlike pride le v tretjem delu, kjer je skupina B v povprečju zapisala precej nižjo, statistično značilno različno oceno od skupine R (Graf 6).

Graf 6: Povprečna ocena kakovosti igre poljske reprezentance v posameznem delu tekme za obe skupini

Statistična analiza rezultatov o kakovosti posamezne reprezentance pokaže, da so signifikance pri ocenjevanju poljske reprezentance za isti del tekme praviloma nižje kot pri slovenski reprezentanci. Razlike v ocenah so pri Poljakih torej manjše.

Statistično značilna razlika v oceni se pojavi samo dvakrat; v tretjem delu pri reprezentanci Poljske in v četrtem delu pri reprezentanci Slovenije (Tabela 4).

Tabela 4: Analiza variance med skupinama pri ocenjevanju kakovosti igre posamezne reprezentance v vsakem delu tekme

		Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
OCENA_SLO_1	Med skupinama	4,033	1	4,033	2,448	,129
	Znotraj skupin	46,133	28	1,648		
	Skupaj	50,167	29			
OCENA_POL_1	Med skupinama	1,633	1	1,633	,905	,350
	Znotraj skupin	50,533	28	1,805		
	Skupaj	52,167	29			
OCENA_SLO_2	Med skupinama	4,800	1	4,800	2,471	,127
	Znotraj skupin	54,400	28	1,943		
	Skupaj	59,200	29			
OCENA_POL_2	Med skupinama	1,200	1	1,200	,431	,517
	Znotraj skupin	78,000	28	2,786		
	Skupaj	79,200	29			
OCENA_SLO_3	Med skupinama	3,405	1	3,405	1,305	,263
	Znotraj skupin	70,457	27	2,610		
	Skupaj	73,862	28			
OCENA_POL_3	Med skupinama	9,776	1	9,776	5,241	,030
	Znotraj skupin	50,362	27	1,865		
	Skupaj	60,138	28			
OCENA_SLO_4	Med skupinama	15,476	1	15,476	5,597	,025
	Znotraj skupin	74,662	27	2,765		
	Skupaj	90,138	28			
OCENA_POL_4	Med skupinama	,378	1	,378	,107	,747
	Znotraj skupin	95,829	27	3,549		
	Skupaj	96,207	28			

Izračunani povprečni oceni vseh sodelujočih v raziskavi pri oceni kakovosti igre posameznih reprezentanc sta med seboj statistično značilno različni (sig. = 0,000). Slovenska reprezentanca je skupno ocenjena z oceno 7,10, poljska pa s 4,34 (Tabela 5).

Tabela 5: Aritmetična sredina in standardni odklon ocenjevanja kakovosti igre posamezne reprezentance za celotno tekmo, ločene po skupinah

		N	Arit. sred.	St. odklon
KAK_SLO	Skupina B	60	6,6333	1,62571
	Skupina R	60	7,5667	1,29362
	Skupaj	120	7,1000	1,53612
KAK_POL	Skupina B	60	4,1500	1,68568
	Skupina R	60	4,5333	1,44347
	Skupaj	120	4,3417	1,57446

Kakršnokoli razliko med ocenami za posamezno reprezentanco težko pripišemo zgolj (ali pa sploh) vplivu reporterja, saj končni rezultat tekme govori močno v prid temu, da je slovenska reprezentanca poljsko premagala z rezultatom 3 : 0. Za našo raziskavo bolj pomembno kot primerjanje ocen v vsaki skupini za obe reprezentanci je torej, če pride do razlik (in do kakšnih) med skupinama pri ocenjevanju iste reprezentance.

Po skupinah ločeno izračunana povprečna ocena igre na celotni tekmi (Tabela 5) pokaže pri oceni slovenske reprezentance med skupinama statistično značilno razliko (Tabela 6). Skupina R kakovost nogometne reprezentance Slovenije na tej tekmi oceni z (izračunano) povprečno oceno 7,56, skupina B pa z 6,63. Enak postopek pri reprezentanci Poljske ne pokaže statistično značilnih razlik med ocenama 4,15 v skupini B in 4,53 v skupini R.

Tabela 6: Analiza variance med skupinama pri ocenah kakovosti ekip na celotni tekmi

		Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
KAK_SLO	Med skupinama	26,133	1	26,133	12,109	,001
	Znotraj skupin	254,667	118	2,158		
	Skupaj	280,800	119			
KAK_POL	Med skupinama	4,408	1	4,408	1,790	,183
	Znotraj skupin	290,583	118	2,463		
	Skupaj	294,992	119			

Zadnji dve vprašanji v drugem sklopu *raziskovalnega vprašalnika* sta od sodelujočih zahtevali, da ocenijo kakovost posamezne reprezentance v vsakem delu tekme. Na koncu smo iz vseh ocen izračunali tudi povprečno oceno za celotno tekmo. Razlike v ocenah razen v dveh delih statistično niso značilne.

Reporter se glede kakovosti igre reprezentanc opredeli kar nekajkrat. Prvič že v prvem delu, z izjavami *»Dobrih 10 minut za slovensko reprezentanco, če izvzamemo zares katastrofalen gledališki pristop.«*, *»Naši Poljakom ne dajo dihati, igrajo zelo aktivno, veliko tečejo. In predvsem hitro motijo Poljake, ko ti pridejo do posesti žoge in za zdaj se je to izjemno obrestovalo za vodstvo z ena proti nič.«* in *»Izvrstnih prvih dvajset minut slovenske reprezentance. Če se malo pustimo ponesti z občinstvom, morda celo ena izmed boljših polovic polčasa slovenske reprezentance v zadnjih letih. Za zdaj jim uspeva vse, razen igranja prekrškov.«*. Statistično značilnih razlik v tem delu nam ni uspelo pokazati. Reporterjevo mnenje je v tem delu sicer precej jasno pokazano, vendar ni prav pogosto izraženo. To je po našem mnenju tudi razlog, da pri slovenski reprezentanci ne pride do statistično značilnih razlik. Eden od razlogov za to, da razlike niso statistično značilne, je lahko tudi ta, da se je tekma šele dobro začela in gledalci ne dajejo še tako radikalnih ocen. O poljski igri v prvem delu govori zgolj posredno, kar je verjetno tudi razlog, da se tudi ocene njihove igre ne razlikujejo.

Tudi v drugem delu tekme reporter nekajkrat pohvali *»Odličnih, zdaj že trideset minut slovenske reprezentance.«*. Pravi še *»[...] ta akcija pove marsikaj o trenutnem optimizmu in tudi samozavesti slovenske reprezentance [...]«*, *»To je zdaj lepa predstava slovenske reprezentance, tudi lepa nogometna predstava, gledalci so seveda navdušeni, jasno tudi zaradi rezultata ena nič za Slovenijo [...]«*, *»Za zdaj ključ do uspeha naši predvsem bistveno boljša igra in osvojene žoge v zvezni vrsti. Prav v tem elementu naši ne smejo popustiti.«*, javljanje v prvem polčasu pa med drugim konča tudi s povzetkom: *»Odličen izid, toda tudi odlična igra. Eden izmed boljših prvih polčasov slovenske reprezentance sploh proti ne preveč razpoloženim Poljakom.«* Vendar po njegovem mnenju drugi del ni tako enoznačen: *»Poljaki igrajo precej neprepričljivo nocoj. Za zdaj, kajti mislim, da bi bila velika napaka, da bi ekipo, ki ni videti ravno v najboljši tekmovalni formi, podcenjevati.«*, *»Zdaj so Poljaki nekaj več pri žogi, kar seveda je lahko slabo znamenje, toda ne bodimo preveč pesimistični.«*, *»Torej svarilo tudi za slovensko reprezentanco [...]«* ter *»Našim je nekoliko popustila zbranost, toda še vedno lahko, ko gre za igro in učinek, ta prvi polčas ocenimo z odlično oceno.«*. Skupina R tudi v drugem delu podeli nekoliko višjo oceno, situacija je podobna kot v prvem delu; višja ocena, statistično značilne razlike pa ni. V tem delu reporter ni več tako enostranski, je pa njegovo mnenje, sodeč po številu izjav o kakovosti igre obeh reprezentanc, bolj prisotno. V nasprotju s prvim delom tukaj tudi neposredno omenja kakovost igre poljske ekipe, kar pa se pri podeljenih ocenah ne pozna. Razlika med skupinama je zelo majhna in neznačilna.

V tretjem delu tekme pri ocenah kakovosti poljske reprezentance opazimo statistično značilno razliko. Skupina R jih oceni s povprečno oceno 4,73, skupina B pa le 3,57. Reporter glede njihove igre v tem delu pove: *»Šuler je odbil, toda Poljaki so napovedali, kako bodo igrali v drugem polčasu.«*, *»Poljaki nekaj več pri žogi v drugem polčasu, toda jasno, oni so tisti, ki lovijo rezultat.«*, *»Naši so še vedno zelo agresivni, toda poljska žoga zdaj potuje nekoliko hitreje«* in pa proti koncu tretjega dela še, da se Poljaki *»še vedno premalo gibljejo«*. Po našem mnenju ključni izjavi, ki bi lahko vplivali na odločitve gledalcev, da Poljski podelijo višjo oceno, pa sta *»Torej Leo Beenhakker bo stavil vse, kajti na igrišče prihaja tudi Robert Lewandowski, torej dva napadalca.«* in *»Poljaki so že pred tem stavili vse. Pripeljali na igrišče dva nova napadalca. Smolarka in tudi Roberta Lewandowskega, ki zdaj igra v napadu ob Błaszczykowskiemu, [...]«*. Reporter se po našem mnenju dovolj jasno opredeli do napredka v igri Poljakov glede na prvi polčas, kljub temu *» [...] da tudi nismo doživeli, vsaj prvih dvainšestdeset minut v takšnem slogu, kot jih je Slovenija odigrala proti Poljakom«*, da pride do statistično značilne razlike med skupinama. Poudari pa tudi, da ima Poljska sicer *» [...] nekaj težav z obrambo in nekaj težav tudi na začetku tega drugega polčasa«*. Slovenska reprezentanca ima podobno različne ocene kot v prejšnjih dveh delih. Skupina R sicer podeli nekoliko višje ocene kot skupina B, vendar razlika statistično ni značilna.

V četrtem delu tekme se med skupinama pokaže pomembna razlika pri ocenjevanju kakovosti slovenske reprezentance. Pri poljski reprezentanci je v tem delu razlika med ocenama izredno majhna. Ko pogledamo reporterjev govor v tem delu tekme, vidimo, da igro Poljakov nekajkrat omeni. *»Poljaki zdaj igrajo agresivneje, nič drugega jim ne preostane. Dobrih petnajst minut pred koncem, pri zaostanku nič proti tri zanje.«*, *» [...] pri čemer pa bi Poljaki morali doma premagati Slovake. Po tem, kar so pokazali tu v Ljudskem vrtu, ne vem, sicer kako, vendar pustimo se presenetiti.«*, *» Poljaki niso uspeli najti svoje igre tudi po vodstvu naših s tri proti nič.«*, *»Pomembno je, da naši držijo žogo, da onemogočajo Poljake, da razvijejo [...] to, kar naj bi bilo podobno igri, kajti tudi v drugem polčasu [...] slovenskih vrat kaj posebej niso ogrozili.«* in *»Poljaki niso igrali dobro, to je treba reči.«*. Pove torej sicer, da niso igrali ravno najbolje, vendar v svojih izjavah ne uporablja nobenih presežnikov. Za izjave o kakovosti *»naše«* reprezentance pa tega ne moremo trditi: *» [...] to, kar zdaj gledamo v Ljudskem vrtu, je festival slovenskega nogometa.«*, *»Naši še vedno prevladujejo na igrišču.«*, *» [...] danes je igral izvrstno v zvezni vrsti, pripomogel k premoči Slovenije.«*, *»Saj, zaradi nas bi tekma kar še lahko trajala in trajala, kajti naši so igrali tako dobro, posebej v prvem polčasu. V drugem so igrali dovolj dobro in spretno [...]«*, *»Ljudski vrt buči. Takšne zmage naši že dolgo niso dosegli. Tri proti nič proti ekipi, ki je bila dvakrat tretja na svetovnem prvenstvu in morda bodo naši dosegli še kakšen gol.«*, *»Lahko rečemo ena najboljših tekem slovenske reprezentance sploh, na skupno stotriinpetdeseti tekmi naše reprezentance.«*, *» [...] naši so pokazali izvrstnega nogomet in so še v igri za nastop na*

svetovnem prvenstvu [...]«, »Naši so bili bistveno boljše ekipa.« in še »[...] toda bolj pomembno je, da so naši igrali dobro, da so trikrat zadeli, [...]«. Reporter je nad igro slovenske reprezentance več kot očitno zelo navdušen, kar tudi precej nedvoumno izrazi. Glede na količino izjav, ki govorijo o superiornosti slovenske reprezentance, in glede na njihovo eksplicitno vsebino lahko izmerjeno razliko med skupinama gotovo pripišemo tudi reporterjevemu vplivu.

Analiza pokaže, da obe skupini statistično značilno ocenita, da je slovenska reprezentanca pokazala bolj kakovostno igro kot poljska. To je gotovo posledica tega, da je slovenska reprezentanca na tekmi zmagala z rezultatom 3 : 0. Kljub temu pa podrobnejši pregled pokaže, da je razlika med skupinama v izračunani povprečni oceni kakovosti posameznih ekip na celi tekmi statistično značilna pri slovenski reprezentanci. Tudi tu lahko, tako kot v prejšnjem odstavku, omenjeno razliko v četrtem delu tekme pripišemo reporterjevi eksplicitnosti v izražanju o nastopu reprezentance Slovenije (uokvirjanje) in pa temu, da o slovenski reprezentanci in igralcih govori precej več kot o poljski (prednostno tematiziranje). Za Poljake ni tako neposreden, predvsem pa je bolj očitno to, da je kakovost predstave Slovenije veliko bolj vključena v njegovo poročanje kot pa (ne)kakovost Poljske. To je vidno tudi na rezultatih, saj skupini kakovost poljske reprezentance ocenita dokaj podobno.

Pri ocenjevanju kakovosti posameznih reprezentanc se torej lepo pokaže, da gledalci tisto reprezentanco, ki je močno uokvirjena kot dobra, kot tako tudi prepoznajo. Pričakovano je, da bodo gledalci tisto ekipo, ki zmagala, ocenili kot boljše, ni pa nujno, da bo prišlo do razlik med skupinama pri ocenjevanju kakovosti zmagovalne ekipe. Ločenega vpliva *uokvirjanja* in *prednostnega tematiziranja* na tem mestu nismo merili, lahko pa rečemo, da oboje – slovenska reprezentanca je bila pogosto predstavljena kot *dobra* – vpliva na gledalce in njihovo presojo kakovosti igre.

Hipotezo H1 (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, kakovost igre posamezne reprezentance ocenijo drugače kot tisti, ki ga spremljajo brez njega*) sprejmemo.

Prešteli smo, kolikokrat reporter omeni posameznega igralca na tekmi (Tabela 7 in Tabela 8). Omembe smo razdelili na pozitivne (+), nevtralne (0) in negativne (–). Igralci, ki so na tekmi igrali, so v tabelah zapisani **krepko**, tisti igralci, ki pa so tekmo začeli na klopi, so označeni *ležeče*. **Krepko in ležeče** torej pomeni, da je igralec tekmo začel na klopi, kasneje pa vstopil. Igralci, ki so bili zamenjani, niso posebej označeni.

Slovenske igralce je reporter omenil skupno 540-krat, poljske pa samo 247-krat. V to sta všteta tudi selektorja obeh reprezentanc. Število omemb posameznikov zagotovo vpliva na gledalce in njihov občutek, da so kompetentni za ocenjevanje

igralčeve igre, kot bomo videli v nadaljevanju. Zanimivo pa ni samo to, da pride do velike razlike v številu omemb, ampak so tudi deleži pozitivnih, nevtralnih in negativnih omemb zelo različni. Pri slovenski reprezentanci je delež nevtralnih 85,4 %, pri poljski pa kar 96,4 %. Reporter se do poljske reprezentance opredeljuje veliko manj kot do slovenske.

Tabela 7: Število reporterjevih omemb posameznih igralcev slovenske reprezentance na tekmi, ločeno glede na konotacijo.

	+	0	-	Skupaj
Dedič	12	68	1	81
Kirm	8	67	0	75
Novakovič	6	56	2	64
Birsa	7	56	0	63
Brečko	8	35	2	45
Radosavljevič	2	27	2	31
<i>Ljubijankič</i>	2	28	0	30
Koren	4	24	0	28
Jokić	6	17	3	26
Komac	0	19	0	19
Mavrič Rožič	3	13	1	17
Šuler	4	11	0	15
Handanovič	4	9	1	14
Pečnik	0	8	0	8
<i>Ilič</i>	0	4	0	4
<i>Krhin</i>	0	3	0	3
<i>Šeliga</i>	0	2	0	2
<i>Džinič</i>	0	2	0	2
Kek	1	12	0	13
SKUPAJ OMEMBE	67	461	12	540
DELEŽ SKUPAJ	12,4 %	85,4 %	2,2 %	100 %

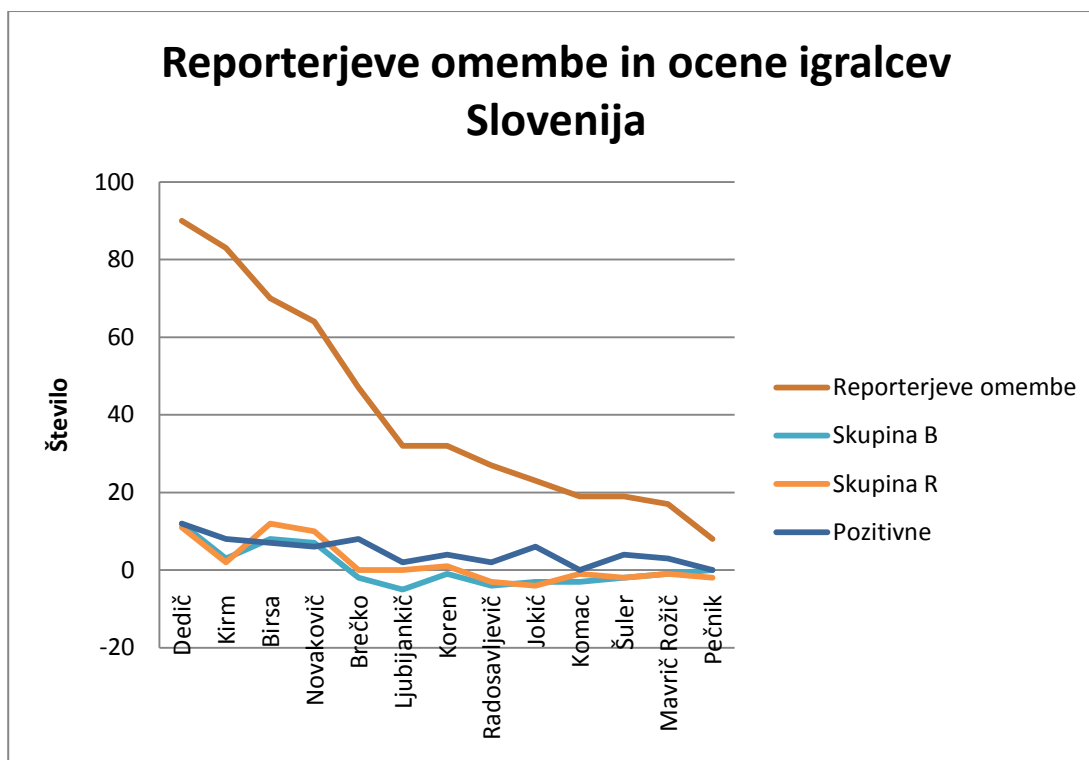
Tabela 8: Število reporterjevih omemb posameznih igralcev poljske reprezentance na tekmi, ločeno glede na konotacijo.

	+	0	-	Skupaj
Błaszczkowski	2	27	0	29
Boruc	1	20	1	22
Krzynowek	0	27	0	27
Smolarek	2	22	0	24
Brożek	0	18	0	18
Lewandowski M	0	18	0	18
Guerreiro	0	16	1	17
Obraniak	0	12	0	12
Łobodzinski	0	12	0	12
Żewłakow	0	11	0	11
Lewandowski R	0	11	0	11
Bosacki	0	10	0	10
Dudka	0	8	0	8
Gancarczyk	0	8	0	8
<i>Murawski</i>	0	2	0	2
<i>Załoska</i>	0	1	0	1
<i>Komorowski</i>	0	0	0	0
<i>Rzezniczak</i>	0	0	0	0
Beenhakker	2	15	0	17
SKUPAJ OMEMBE	7	238	2	247
DELEŽ SKUPAJ	2,8 %	96,4 %	0,8 %	100 %

Gledalci so morali navesti igralce, ki so po njihovem mnenju v vsaki reprezentanci igrali najbolje/najslabše. Uvrstitve na seznam smo prešteli in jih na preprost način razvrstili: omemba na seznamu najboljših igralcu prinese eno točko, omemba na seznamu najslabših pa mu jo odšteje. Seštevek teh točk smo primerjali s seštevkom reporterjevih omemb igralca na tekmi, kjer je nevtralna omemba pomenila eno točko, pozitivna dve točki, negativna pa dve negativni.

Opazimo lahko, da slovenske nogometaše obe skupini precej podobno razdelita med najboljše/najslabše in jim tako podelita točke za dobro igro. Trend pri odločitvah je tudi precej podoben reporterjevemu številu omemb teh igralcev in številu pozitivnih omemb s strani reporterja (Graf 7). Igralci, ki jih reporter največkrat omeni, so največkrat uvrščeni na seznam najboljših igralcev. Tisti igralci, ki so omenjeni bistveno manjkrat, so od gledalcev tudi zelo redko prejeli točke za dobro igro.

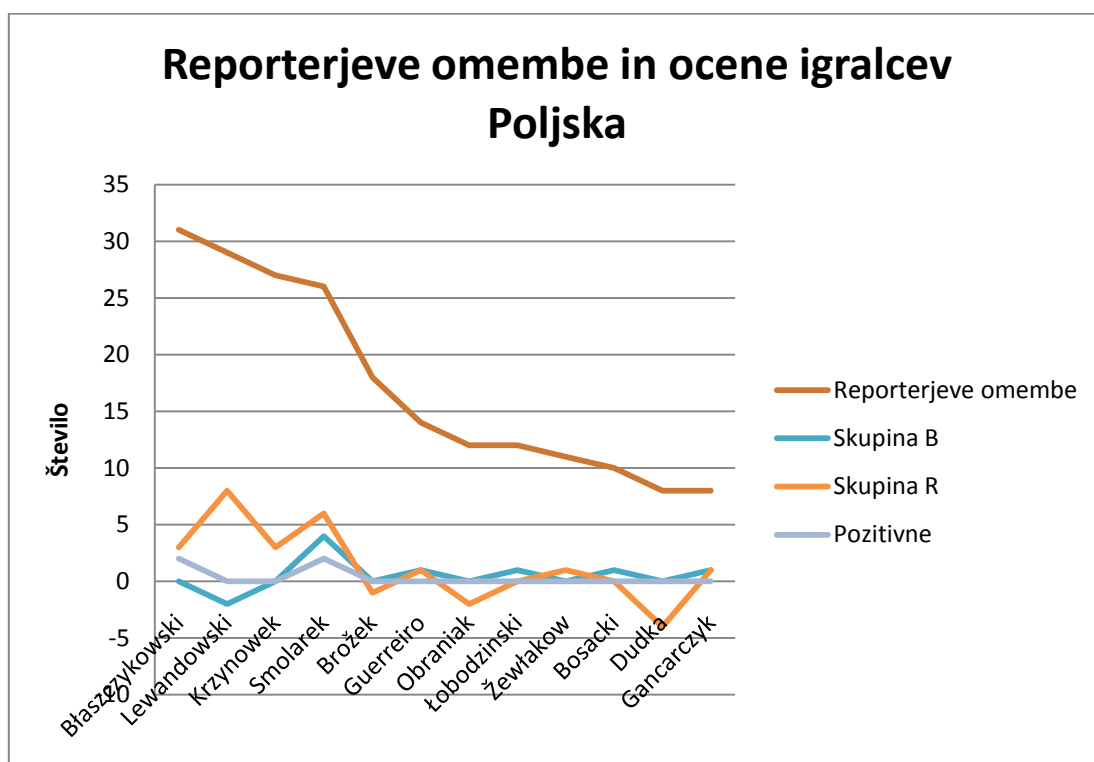
Podobnost med skupinama gre spet na račun dobrega poznavanja slovenske reprezentance. Reporter je prikazal takšno stanje, kot ga je opazila tudi skupina B in ga je (z reporterjevo pomočjo) zaznala tudi skupina R. Iz analize smo na tem mestu izpustili vratarja Handanoviča. Funkcija vratarja je v nogometu tako specifična, da je to težko upoštevati pri izbiri najboljših in najslabših igralcev.

Graf 7: Število reporterjevih omemb posameznega igralca (pozitivne so posebej označene) in število uvrstitev med najboljše/najslabše igralce tekme za slovenske igralce

Pri podeljevanju točk poljskim igralcem opazimo določeno razliko med skupinama (Graf 8). Skupina B največ pozornosti nameni Smolarku, ki v igro vstopi kot menjava in se tako njegov priimek pokaže tudi na zaslonu. Tako ga gledalci vizualno spoznajo in pozorneje spremljajo. Menjavi sta tudi Łobodzinski, ki pa pride v igro med polčasom in gledalci brez reporterjevega opozorila to težko opazijo, ter Robert Lewandowski. Pri tem smo prepričani, da pride do manjše zmede, saj se Lewandowski večkrat pojavlja tako med najboljšimi kot tudi med najslabšimi igralci, nikoli pa ni določeno, ali gre za Roberta ali Mariusza. Da smo to zmedo nekoliko zmanjšali, smo omembe in ocene Lewandowskega upoštevali, kot da gre za enega igralca. S tem smo sicer naredili manjšo »krivico« skupini R, ki je dobro vedela, da sta na igrišču dva igralca s tem priimkom, vendar smo tudi njihove rezultate sešteli, tako kot tudi reporterjeve omembe obeh igralcev s priimkom Lewandowski. Že omenjena omejitev pri skupini B na tem mestu so dresi poljske ekipe, na katerih ni navedenih priimkov igralcev. Skupina R je zato v (morda) boljšem, predvsem pa drugačnem položaju in si lahko mnenje o prikazani igri ustvari na podlagi reporterjevih izjav. Iz grafa je razvidno, da mu kar lepo sledijo in je njihovo mnenje

podobno količini reporterjevega poročanja (*prednostno tematiziranje, združeno z uokvirjanjem*, saj smo upoštevali tako nevtralne kot tudi pozitivno in negativno obarvane izjave – zadnjih dveh sicer ni prav veliko) o določenem igralcu.

Graf 8: Število reporterjevih omemb posameznega igralca (pozitivne so posebej označene) in število uvrstitev med najboljše/najslabše igralce tekme za poljske igralce

Gledalci so morali na zadnji strani vprašalnika oceniti igro posameznikov, ki so na tekmi igrali. Na seznamu so bili tudi vsi igralci, ki so bili prijavljeni v ekipo, pa na igrišče niso stopili. Prešteli smo, koliko ocen so podelili posamezniki v obeh skupinah, in ugotovili, da je bilo v slovenski reprezentanci od štirinajstih igralcev v skupini R povprečno ocenjenih 12,43, v skupini B pa 12 (Tabela 9). Razlika med skupinama statistično ni značilna ($\text{sig.} = 0,706$).

Tabela 9: Število podeljenih ocen igralcem slovenske reprezentance, ki so na tekmi igrali – obe skupini

	N	Arit. sred.	St. odklon
Skupina B	14	12,0000	3,18651
Skupina R	14	12,4286	2,73761
Skupaj	28	12,2143	2,92318

Poljakom so gledalci namenili bistveno nižje število ocen. Igralec poljske reprezentance je od skupine B v povprečju prejel 2,14 ocene, od skupine R pa 7,35 (Tabela 10). Pri preštevanju števila ocen, ki so jih gledalci zapisali za igro igralcev poljske reprezentance, pa opazimo statistično značilno razliko (Tabela 11). Skupina R podeli bistveno več ocen.

Tabela 10: Število podeljenih ocen igralcem poljske reprezentance, ki so na tekmi igrali – obe skupini

	N	Arit. sred.	St. odklon
Skupina B	14	2,1429	2,03270
Skupina R	14	7,3571	2,59013
Skupaj	28	4,7500	3,50264

Tabela 11: Analiza variance med skupinama v številu podeljenih ocen igralcem poljske reprezentance, ki so na tekmi igrali

	Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
Med skupinama	190,321	1	190,321	35,113	,000
Znotraj skupin	140,929	26	5,420		
Skupaj	331,250	27			

Prisotnost reporterja močno vpliva na to, ali se gledalci čutijo kompetentne dati oceno za igro posameznih igralcev. Glede na to, da so se gledalci v povprečju ocenili za povprečne gledalce, predvsem pa na podlagi tega, da so *kvaliteto slovenske reprezentance v svetovnem merilu* ocenili vsi sodelujoči v raziskavi, lahko sklepamo, da jo dokaj dobro poznajo. Dejavnik, ki je zagotovo tudi vplival na to, da je število ocen, ki jih dobi posamezen igralec od članov vsake skupine pri slovenski reprezentanci dokaj visoko (več kot 12 od 15), je tudi ta, da so imeli igralci slovenske reprezentance na dresih napisane priimke, Poljaki pa ne. Da v tem primeru ne pride do statistično značilne razlike, torej ni tako nenavadno.

Pričakovano pa je bilo, da bo opazna razlika pri ocenjevanju igralcev poljske reprezentance. Od skupine R je posamezen igralec v povprečju prejel izrazito več ocen kot od skupine B. Reporterjeva prisotnost razjasni gledalcem, kdo je kdo, in jih zato naredi kompetentne za ocenjevanje. V skupini B so imeli gledalci težave s prepoznavanjem igralcev, saj so informacije o njih lahko dobili le vizualno (napisi ob menjavah, napisi ob portretih igralcev). Druga možnost pa je poznavanje igralcev

vnaprej, kar pa pomeni, da gre za dobrega poznavalca nogometa. Ker so gledalci sebe ocenili kot povprečne, je takih malo.

Na tem mestu lahko omenimo še en vpliv reporterja (medija). Slovenske reprezentante gledalci poznajo in imajo tako že ustvarjeno mnenje o njih. Za radikalno spremembo mnenja posameznik potrebuje radikalne izjave reporterja, podkrepjene s sliko, ki bi to potrjevala. V nasprotnem primeru se mnenja lahko spreminjajo le za odtenke. Posameznik je namreč najbolj dojemljiv za informacije, ki se ujemajo z njegovim predhodnim vedenjem. Medijski učinki pa so zaradi predhodnega znanja in védenja lahko zelo omejeni (Katz, 2001). Za področja, ki gledalcem niso tako dobro poznana, pa veljajo drugačna pravila. Tam je reporter tisti, ki pri gledalcih šele ustvarja mnenje. Nepoznana poljska reprezentanca je torej kot nalašč za ustvarjanje stereotipov, predsodkov in vseh različnih mnenj, ki izhajajo zgolj iz podatkov, ki jih v tistem trenutku (med tistim prenosom) navede reporter. Gledalci njegove besede sprejmejo kot dejstva. Delež pozitivnih in negativnih reporterjevih omemb poljskih igralcev, ki bi lahko gledalce prepričali o izjemnosti (pozitivni ali negativni) igre določenega igralca, je zelo majhen (3,6 %). Zato posebnosti pri ocenjevanju Poljakov (razen statistično značilne razlike med skupinama v številu podeljenih ocen) nismo pričakovali.

Ocen pri Poljakih je tudi v skupini R precej manj kot pri Slovencih. Če prešteto, kolikokrat reporter omeni posameznike iz vsake ekipe, vidimo, da tudi tam prihaja do pomembne razlike. Skupina R Poljake spozna bolje od skupine B, vendar reporter premalo govori o njih, da bi jih lahko ocenili zelo dobro. Manjše število ocen je, poleg tega da gledalci nimajo predznanja o Poljakih, tudi posledica tega, da jih reporter omeni več kot polovico manjkrat kot Slovence in jih nimajo priložnost spoznati na ta način. Še dodatna težava pa je to, da si posameznik lažje zapomni informacije, ki se lahko vključijo v njegovo obstoječe védenje, kot pa nove informacije, tako da tudi veliko število omemb, če ni predznanja, ne pomeni nujno, da bo posamezni to (v veliki meri) zaznal.

Z ocenjevanjem igre Mavrič Rožiča je bilo v skupini B kar precej težav. Verjetno je to tudi posledica tega, da se ta igralec v zadnjem času predstavlja z dvema priimkoma, prej pa se je samo z enim (Mavrič). To je gledalce nekoliko zmedlo. Med prenosom skupine R reporter to pojasni z besedami: *»[...] po dobri akciji Mateja Mavriča, ki sicer v uradnem dokumentu zadnjih, v zadnjem času nastopa z dvema priimkoma, Mavrič Rožič, drugi je priimek njegove matere.«*

Prednostno tematiziranje v reporterjevem govoru se izraža v tem, kolikokrat je reporter posameznika omenil in kako to vpliva na količino ocen, ki jih je dobil, ter v tem, kolikokrat je bil naveden med najboljšimi/najslabšimi igralci. Za uokvirjanje pa je pomembno, ali so reporterjeve omembe pozitivne, negativne ali nevtralne. Težo različne konotacije omemb igralcev smo pri številu vseh omemb upoštevali tako, da

je igralec za nevtralno omembo dobil eno točko, za pozitivno dve, za negativno pa je dve izgubil. Končno število točk, ki jih je tako pridobil posamezen igralec, smo nato primerjali s številom uvrstitev igralca na seznam najboljših ali najslabših igralcev ekipe. Pozitivnih omemb posameznikov je bilo (predvsem pri Poljakih) dokaj malo.

Reporterjeve besede so lahko gledalcem v pomoč pri njihovih sodbah o posameznih igralcih. Slovenske reprezentante sicer obe skupini dokaj podobno razporedita med najboljše in najslabše igralce na tekmi, kar je zagotovo posledica zadovoljivega poznavanja reprezentantov, da lahko o njih sodijo, kot tudi dejstva, da so imeli igralci priimke napisane tudi na dresih in so jih tako lahko dobro prepoznavali tudi brez reporterjeve pomoči. Pri poljski reprezentanci pa pride do razlik, saj so bili gledalci v skupini B prikrajšani za zvočne informacije, ki bi jih o igralcih lahko obveščale. Njihove ocene se pojavljajo precej redko, in še to predvsem pri tistih igralcih, ki so bili predstavljeni tudi vizualno (menjave – njihov priimek se izpiše na zaslonu). Skupina R pa ima za pomoč na voljo reporterja, ki ga v določeni meri tudi (nezavedno) upošteva.

Pri analizi uvrščanja igralcev na sezname najboljših in najslabših igralcev vsake ekipe nismo upoštevali vratarjev, ker je po našem mnenju njihova vloga preveč specifična in izstopajoča, da bi jih lahko enakovredno ocenjevali. Sodelujočim sicer nismo dali takšnih navodil, ki ne bi dovoljevala izbire vratarja kot najboljšega ali najslabšega igralca, zato se njuni imeni kljub temu nekajkrat pojavita. Takih primerov nismo upoštevali. V prihodnjih raziskavah bi bilo dobro, da se vratar obravnava posebej.

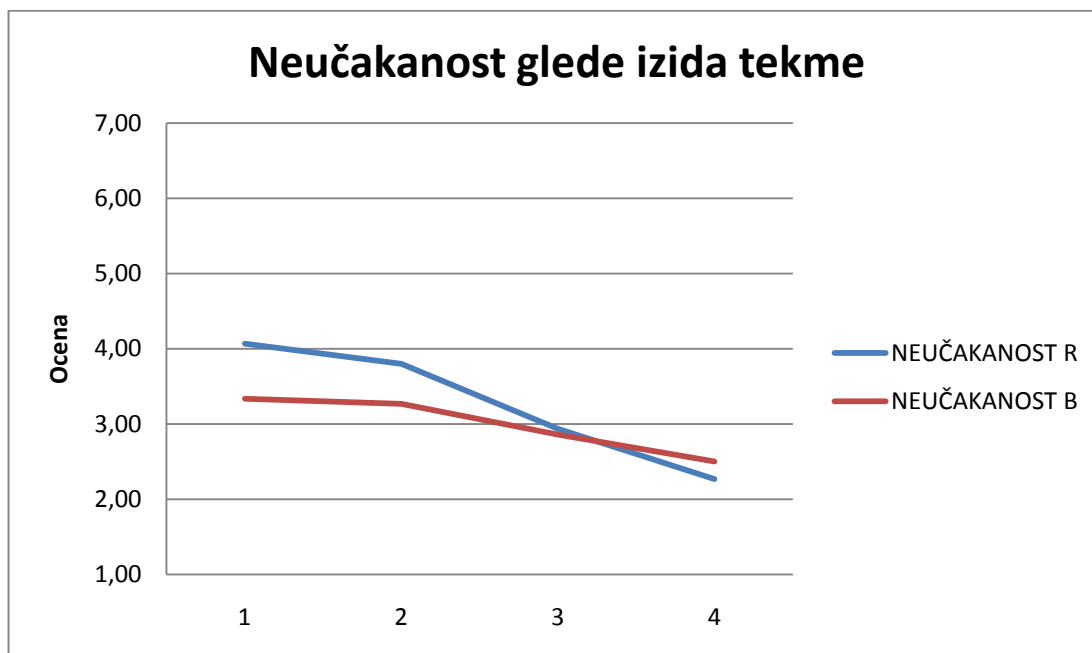
Hipotezo H2 (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ocenijo več igralcev kot gledalci, ki ga spremljajo brez njega*) **sprejmemo**.

6.3.2 Vpliv reporterja na doživljanje tekme

Na nekatere stvari reporter ne vpliva toliko z vsebino svojega govora, ampak že samo s svojo navzočnostjo. Jasno je, da lahko z različno motiviranim ali načrtno spodbujenim govorom, ki spodbuja določena čustva, doživljanje tekme spremenimo, kar so pokazali tudi Bryant, Brown, Comisky in Zillmann (1982; v Raney, 2009). Pomembno je, da reporter govori o tekmi, drugače ne more poudarjati čustev, ki jih gledalci doživljajo med tekmo. Težko pa njegov vpliv navežemo na konkretne izseke iz besedila. Gre bolj za celoto kot za določene izjave, vsebina pa določa moč vpliva na gledalce.

Sodelujoče v raziskavi smo spraševali po *neučakanosti glede izida tekme* v posameznem od štirih delov tekme. Po pričakovanjih je neučakanost med tekmo vedno nižja. Večja sprememba se zgodi pri skupini R, ki je na začetku precej bolj

neučakana od skupine B, na koncu pa celo manj (Graf 9). Razlike statistično niso značilne (Tabela 12), je pa nakazan določen trend spreminjanja med tekmo.

Graf 9: Ocenjena neučakanost glede končnega izida tekme za obe skupini v vsakem delu tekme

Tabela 12: Analiza variance med skupinama pri ocenjevanju neučakanosti glede izida tekme

		Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
NEUČAKANOST_1	Med skupinama	4,033	1	4,033	1,309	,262
	Znotraj skupin	86,267	28	3,081		
	Skupaj	90,300	29			
NEUČAKANOST_2	Med skupinama	2,133	1	2,133	,772	,387
	Znotraj skupin	77,333	28	2,762		
	Skupaj	79,467	29			
NEUČAKANOST_3	Med skupinama	,033	1	,033	,015	,902
	Znotraj skupin	60,667	28	2,167		
	Skupaj	60,700	29			
NEUČAKANOST_4	Med skupinama	,300	1	,300	,097	,758
	Znotraj skupin	86,667	28	3,095		
	Skupaj	86,967	29			

Sodelujoče smo vprašali tudi po tem, kakšen se jim zdi prenos tekme in kakšni so bili njihovi občutki ob spremljanju. Reporterjev vpliv značilno vpliva na dožemanje prenosa kot manj dolgočasnega in bolj zanimivega (Tabela 13). Statistično značilna razlika se pojavi tudi pri vprašanju o tem, koliko so gledalci med prenosom uživali – višje ocene so pri skupini R.

Tabela 13: Analiza variance med skupinama pri ocenjevanju doživljanju prenosa in ocenjevanju občutkov posameznika ob spremljanju

		Vsota kvadratov	df	Povprečje kvadratov	F	Sig.
DOLGOČASEN	Med skupinama	14,700	1	14,700	4,699	,039
	Znotraj skupin	87,600	28	3,129		
	Skupaj	102,300	29			
DOLGOČASIL	Med skupinama	10,800	1	10,800	3,090	,090
	Znotraj skupin	97,867	28	3,495		
	Skupaj	108,667	29			
NAPET	Med skupinama	7,500	1	7,500	3,531	,071
	Znotraj skupin	59,467	28	2,124		
	Skupaj	66,967	29			
VZNEMIRJEN	Med skupinama	4,033	1	4,033	1,496	,231
	Znotraj skupin	75,467	28	2,695		
	Skupaj	79,500	29			
ZANIMIV	Med skupinama	17,633	1	17,633	5,973	,021
	Znotraj skupin	82,667	28	2,952		
	Skupaj	100,300	29			
UŽIVAL	Med skupinama	13,333	1	13,333	4,416	,045
	Znotraj skupin	84,533	28	3,019		
	Skupaj	97,867	29			
DRAMA	Med skupinama	4,800	1	4,800	2,585	,119
	Znotraj skupin	52,000	28	1,857		
	Skupaj	56,800	29			

Na doživljanje tekme reporter ne vpliva samo s konkretnimi izjavami, ampak s celotno zgodbo, ki jo predstavlja. Ta je lahko bolj ali manj vplivna. Različne vplive z različno (načrtno) motiviranimi reporterji so raziskovali Bryant, Brown, Comisky in Zillmann (1982; v Raney, 2009). Reporter je nasprotnika na teniškem dvoboju enkrat

predstavljal kot prijatelja, drugič kot nevtralna, tretjič pa kot velika tekmeca. Gledalci so tekmo vsakič dojeli drugače, kar jasno nakazuje, da je reporterjeva moč pri poudarjanju čustvovanja ob športnih dogodkih velika, je pa zelo odvisna tudi od vsebine, ki jo izraža.

Preverjali smo, kako neučakani so bili gledalci v obeh skupinah glede končnega izida tekme. Izkaže se, da reporterjeva navzočnost pripravi gledalce do tega, da so na začetku tekme nekoliko bolj neučakani kot tisti, ki reporterja niso poslušali. Njihovo čustvovanje je zaradi navzočnosti reporterja nekoliko bolj intenzivno. Razlika statistično ni značilna, tako da ne moremo trditi, da je to neposredna posledica, vendar je neki trend vseeno opazen. Generalno nizke ocene pri neučakanosti gotovo lahko pripišemo temu, da smo gledalcem pokazali posnetek tekme in ne tekme v živo. Ugotovili smo sicer, da gledalci rezultata tekme niso poznali, vendar lahko, glede na to, kdaj smo opravili raziskavo, trdimo, da so gledalci poznali razplet kvalifikacij za svetovno nogometno prvenstvo 2010 in vedeli, da se je Slovenija tja uvrstila. Če gledalci tega ne bi vedeli, predvsem pa če bi tekmo spremljali z zavedanjem, da se pred njimi *ustvarja zgodovina*, bi bile ocene gotovo višje. Zanimanje za tekmo ni bilo veliko, ker so vsi vedeli, da je rezultat že znan (tudi če njim osebno ni bil) in da tekma ne poteka v živo. Za boljše rezultate pri takem vprašanju bi morali raziskavo izvesti med tekmo, ki se prenaša v živo. Tega si zaradi tehnoloških omejitev nismo mogli privoščiti. Težko bi namreč prišli do surovega zvočnega in slikovnega signala brez reporterjevega govora. Zagotovitev takih razmer za raziskavo bi preseгла okvire in zmožnosti našega raziskovanja.

Spraševali smo tudi po občutkih, ki so jih imeli gledalci med ogledom in po njihovem mnenju o tem, kakšen je bil prenos tekme. Analiza rezultatov pokaže nekaj statistično značilnih razlik, pri nekaterih vprašanjih pa jih ni. Gledalci v skupini R prenos dojamejo kot bolj zanimiv in manj dolgočasen. V njem tudi bolj uživajo. Pri ostalih kategorijah, ki smo jih preverjali, med skupinama ni statistično značilnih razlik. Če podrobneje pogledamo, katere so te kategorije, lahko najdemo razloge, zakaj razlik ni. Zanimalo nas je, ali so se posamezniki med prenosom dolgočasili. Obe skupini odgovarjata enako. Enako je pri vprašanju o tem, ali se jim je zdel prenos napet, ali so bili med prenosom vznemirjeni in ali je bil prenos dramatičen.

Hipotezo H6 (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot manj dolgočasnega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega*) **sprejememo.**

Morda je na videz nekoliko nelogično, da se je skupini R prenos zdel manj *dolgočasen* kot skupini B, na vprašanje o tem, ali so se med prenosom *dolgočasili*, pa skupini odgovarjata enako. Vendar po našem mnenju lahko najdemo razlog. Menimo, da je krivo to, da smo gledali posnetek tekme in ne živega prenosa. Ni namreč nujno, da je stvar dolgočasna, da se posameznik med njo dolgočasi. Razmišljanje posameznika v tej situaciji bi verjetno lahko povzeli s temi besedami:

»Prenos je z reporterjem resda manj dolgočasen, ampak ker ga gledam v posnetku in ker je rezultat že znan in se med našim ogledom ne bo nič spremenilo, se med njim dolgočasim.« Iz enakega razloga tudi ni statistično značilnih razlik med *vznemirjenostjo* posameznika med ogledom. Krivo je zavedanje, da pred gledalci ne poteka zgodovinski dogodek, ki se ustvarja tukaj in zdaj, ampak gre za posnetke zgodovine, ki so že končani in ustvarjeni. Primerna rešitev, ki bi najverjetneje pokazala razlike med skupinama, bi bila izvedba raziskave z ogledom živega prenosa.

Hipotezi H7 (*Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, se med prenosom manj dolgočasijo kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega*) in **H8** (*Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, ocenijo, da so med prenosom bolj vznemirjeni kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega*) **zavrnamo.**

Do statistično značilnih razlik ne pride tudi pri ocenjevanju *dramatičnosti* in *napetosti* prenosa. Bryant in sodelavci (1997) pravijo, da reporterjeva vloga ni samo ta, da dopolnjuje znanje in vedenje gledalcev, ampak tudi ustvarja dramatično vzdušje. Kljub temu pa reporter po mnenju Raneyja (2009) dramatičnosti in napetosti ne more sam ustvariti, ampak jo lahko zgolj poudari. Izbrana tekma v rezultatskem smislu ni bila preveč napeta, saj je slovenska reprezentanca dosegla visoko zmago. Tudi posebne dramatičnosti ni bilo, zato reporter s svojim delovanjem tega ni mogel potencirati do te mere, da bi lahko opazili pri rezultatih.

Hipotezi H4 (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj dramatičnega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega*) in **H5** (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj napetega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega*) **zavrnamo.**

Bryant in sodelavci (1994) pokažejo tudi, da če so gledalčeve predispozicije do zmagovalne ekipe pozitivne (v našem primeru smo to zagotovili), napetost, ki se pojavi pri gledalcu, vpliva na povečan užitek ob gledanju prenosa. Rezultati naše raziskave pokažejo, da so gledalci v skupini R statistično značilno ocenili, da so v prenosu bolj uživali kot gledalci skupine B.

Hipotezo H9 (*Gledalci, ki spremljajo prenos tekme z reporterjem, ocenijo, da med prenosom bolj uživajo kot gledalci, ki spremljajo prenos brez njega*) **sprejmemo.**

Želeli smo izvedeti tudi, kako je z zanimivostjo prenosa, če ga gledalci spremljajo z reporterjem ali brez njega. Izkazalo se je, da je prenos bolj zanimiv skupini R. Količina podatkov, ki jo sprejmejo gledalci le iz slike, je bistveno manjša, kot če poleg slikovne dobijo tudi zvočne informacije. Mednarodni ton s terena sicer ni brez pomena, vendar je reporterjev govor po količini informacij zelo obsežen (Priloga 3), kar očitno vpliva na doživljanje tekme kot zanimive. Informacije iz slike posameznika

zaposlijo premalo, da bi se mu prenos zdel zanimiv. Tega se televizijske hiše več kot očitno zavedajo in zato vse prenose športnih dogodkov spremljajo strokovno podkovani *reporterji*.

Hipotezo H3 (*Gledalci, ki prenos tekme spremljajo z reporterjem, ga ocenijo kot bolj zanimivega kot tisti, ki ga spremljajo brez njega*), **sprejmemo**.

7 SKLEP

Kakršnokoli ocenjevanje nogometne igre je zahtevno delo. Če napadalec v celotni tekmi nikoli ne dobi žoge, to še ne pomeni nujno, da si zato zasluži slabo oceno. Morda mu je dobro predstavo onemogočila odlična obrambna igra nasprotnikov ali to, da njegovim soigralcem ni uspelo spraviti žoge do njega. Prav tako za prejete zadetke ni vedno kriv vratar ali obramba. Lahko so vezisti in napadalci tisti, ki niso izpolnili svojih obrambnih dolžnosti. Zaradi vseh teh različnih vidikov posameznikove predstave na tekmi se mnenja gledalcev lahko zelo razlikujejo. Vsak vidi igralca na svoj način. Če pa mu pri tem pomaga reporter, s svojim uokvirjanjem in prednostnim tematiziranjem, spet pride do razlik.

Vsak posameznik je po svoje določen in po svoje dojame športni prenos. Glede na predhodno znanje si ustvari mnenje, ki je zanj relevantno. Nihče nima objektivnega pogleda na vse okoliščine in zato je njegovo videnje vedno subjektivno in omejeno s tem, kar v tistem trenutku lahko zazna, in s tem, kar ima na voljo iz preteklih izkušenj. Enako kot za gledalce velja tudi za reporterja. S to razliko, da reporter svoje videnje športnega prenosa ves čas predstavlja gledalcem. Želeli smo preveriti, kako to reporterjevo predstavljanje vpliva na gledalce in njihovo dožemanje športnega prenosa. Reporter pomeni gledalcem avtoriteto in zato mu zaupajo, na kar namigujejo tudi naši rezultati. Zavedati pa se moramo, da je reporterjev vpliv težko popolnoma osamiti. Vedno na gledalca vpliva še veliko drugih okoliščin, ki jih v našem primeru nismo posebej izpostavljali, zavedamo pa se, da obstajajo.

Različna vsebina reporterjevega govora različno vpliva na gledalce, da dogodkom na tekmi dodelijo različne pomene. Z nenehnim omenjanjem (prednostno tematiziranje) določenega igralca lahko pri gledalcih ustvari vtis, da je ta na tekmi odigral zelo pomembno vlogo. Od vsebine (uokvirjanje) pa je odvisno, ali je ta vloga pozitivna ali negativna. Rezultati naše raziskave so pokazali zanimive ugotovitve na tem področju.

Raziskava je pokazala, da ima reporter to moč, da s svojimi besedami vpliva na gledalce. Ko se do problema ni opredelil, razlik nismo opazili, kadar pa je bilo po njegovem mnenju o določeni temi treba kaj povedati, so temu gledalci v skupini R z veseljem prisluhnili in si to zapomnili. Reporter torej po eni strani pripomore k temu, da gledalci športni prenos *doživijo* drugače, kot bi ga, če reporterja ne bi bilo, prav tako pa z vsebino svojega govora reporter vpliva na to, kako bodo gledalci *dojeli* posamezne *dogodke* na tekmi. Vsekakor pa moramo biti pri takih zaključkih previdni in upoštevati, da na gledalce poleg reporterja vpliva še ogromno drugih dejavnikov, ki jih v naši raziskavi nismo spremljali.

Iz rezultatov raziskave lahko sklepamo, da zanimiv prenos naredi zadostna količina informacij, ki gledalce med prenosom zaposluje. Tega se medijske hiše

zavedajo in zato prenose športnih dogodkov na njihovih televizijah spremljajo reporterji.

Rezultatov naše raziskave ne moremo posploševati. Vsak reporter ima namreč svoj način izražanja, ki pa ga zagotovo prilagodi tudi danim okoliščinam. Moč reporterjevega vpliva je verjetno precej odvisna od tekme same. Zanimivo bi bilo raziskati, od česa je odvisna moč vpliva reporterja. Kakšna je razlika, če gledalci tekmo spremljajo v živo (z reporterjem in brez njega) ali v posnetku? Kako se spreminja vpliv, če gledalcev favorit zmaga, kako če izgubi? Če mu uspe preobrat? Če je tekma zelo pomembna ali pa če gre za prijateljsko? Vprašanj, ki se porajajo, je torej še precej, kar pomeni tudi precej prostora za nadaljevanje raziskav.

Tema tega diplomskega dela je v tuji literaturi nekajkrat obravnavana, v domači pa precej redka. Zato delo pomeni pionirsko raziskavo v slovenskem medijskem prostoru. Naloga je lahko koristna za usposabljanje (športnih) novinarjev, njene ugotovitve pa uporabne informacije za raziskovalce medijskih vplivov. Rezultati so zanimivi tudi za javnost, ki je neposredno vpletena.

Glede na zanimivost rezultatov priporočamo, da se v prihodnje poskuša izvesti podobna raziskava tudi ob tekmi, ki v tistem trenutku poteka v živo. Zaradi tehničnih omejitev to pri nas ni bilo možno, morda pa bi tak pristop pokazal drugačne rezultate.

8 LITERATURA

Bateson, G. (1954). A theory of play and fantasy. *Psychiatric Research Reports*, 2, 39-51.

Berkowitz, D. A., (2009) Reporters and their sources. V K. Wahl-Jorgensen, in T. Hanitzsch, (ur.), *The Handbook of Journalism Studies* (102-115). New York, London: Routledge.

Bibič, P. (1986). *Igralec: kramljanje o igrilstvu*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Bon, M., in Doupona Topič, M. (2004). Gender differences in televised coverage of handball matches. *Kinesiologia Slovenica*, 10(2), 5-15.

Bryant, J. Comisky, P., in Zillmann, D. (1977). Drama in sports commentary. *Journal of Communication*, 27, 140-149.

Bryant, J., Rockwell, S. C., in Owens, J. W. (1994). "Buzzer beaters" and "barn burners": The effects on enjoyment of watching the game go "down the wire." *Journal of Sport & Social Issues*, 18, 326-339.

Coleman, R., McCombs, M., Shaw, D., in Weaver, D., (2009). *Agenda Setting*. V Wahl-Jorgensen, K., in Hanitzsch, T. *The Handbook of Journalism Studies*. (102-115). New York, London: Routledge.

Comisky, P., Bryant, J., in Zillmann, D. (1977). Commentary as a substitute for action. *Journal of Communication*, 27, 150-153.

Dahinden, U. (2005). Framing: A decade of research experience. New York: Conference papers-international communication association, Annual Meeting.

Doupona Topič, M., in Petrovič, K. (2006). *Šport in družba – sociološki vidiki*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clasification of a fractured paradigm. *Journal of Communication* 43(4), 51-58.

French, S. (2003). Soccer. V A. Aamidor (Ur). *Real Sports Reporting*. Bloomington : Indiana University Press.

Gosenca, S. (2004). *Šport in mediji – športni spektakli in zvezdnštvo v športu: Dolenjski šport*. Diplomsko delo: Ljubljana, FDV.

Hastorf, A. H., in Cantril, H. (1954). They saw a game. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*. 49(1), 129-134.

History of sport. (2010). Wikipedia. Pridobljeno 7.6.2010 s http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_sport

Katz, E. (2001). Media effects. V N.J. Smelser (ur.) P.B. Baltes: International encyclopedia of the social and behavioral sciences, 9472-9478. Pergamon.

Kolenc, M., Tekavec, U., in Jakopin, I. (2010). *Oglaševalska ponudba svetovnega nogometnega prvenstva 2010 na RTV Slovenija*. Pridobljeno 5. 6. 2010, s http://www.rtv Slovenija.si/files/marketing/2009/prezentacija_-_rtvslo_wc2010.pdf

Korošec, T. (2005). K stilu športnega poročevalstva. V M. Poler Kovačič in K. Erjavec (Ur.), *Uvod v novinarske študije* (str. 257-273). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Košir, M. (1988). *Nastavki za teorijo novinarskih vrst*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Kruse, B. (1996). *100 Jahre Olympische Spiele* [100 let olimpijskih iger]. München: Chronik Verlag.

Laban, V. (2007). *Osnove televizijskega novinarstva*. Ljubljana: FDV.

Ličen, S., in Doupona Topič, M. (2008). The imbalance of commentators' discourse during a televised basketball match. *Kinesiology*, 40, 61-68.

Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New York: Macmillan.

Luthar, B. (1992). *Čas televizije – 1. izdaja*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

McCombs, M. (2004): *Setting the agenda : the mass media and public opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.

Raney, A. A. (2009). The effects of viewing televised sports. V M. B. Oliver in Nabi R. L. (Ur.), *The Sage Handbook of Media Processes and Effects*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Roche, M. (2000). *Mega-events and Modernity. Olympics and expos in the growth of global culture*. London: Routledge.

Shah, D. V., McLeod, D. M., Gotlieb, M., in Lee, N. J. (2009). Framing and Agenda Setting, V M. B. Oliver in Nabi R. L. (Ur.), *The Sage Handbook of Media Processes and Effects*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Shultz, B. (2002). *Sports broadcasting*. USA: Focal press.

Sullivan, D. B. (1991). Commentary and viewer perception of player hostility: Adding punch to televised sport. *Journal of Broadcasting & Electronic media*, 35, 487-504.

9 PRILOGE

Priloga 1: Testni vprašalnik o poznavanju nogometa in nogometnih pravil

Pozdravljeni!

Pred vami je vprašalnik, ki bo grobo testiral vaše poznavanje nogometa in nogometnih pravil. Cilj vprašalnika ni pridobiti čim več točk, ampak pridobiti realno oceno. Vprašalnik je dvojno oštevilčen. Številko v kotu odtrgajte in shranite, ker jo boste kasneje potrebovali za drugi del raziskave.

1. Ali se igra prekine, če se sodnik dotakne žoge?

DA NE

2. Koliko menjav lahko izvede trener posamezne ekipe na uradni mednarodni nogometni tekmi?

3. Koliko sodnikov je na uradni mednarodni nogometni tekmi?

4. Koliko časa traja podaljšek pri nogometu?

5. Koliko igralcev je lahko v kazenskem prostoru v času izvajanja enajstmetrovke?

6. Kolikšna je predpisana najmanjša oddaljenost živega zidu od mesta izvajanja prostega strela?

7. Koliko različnih barv kartonov poznamo pri nogometu?

8. Kolikšna je povprečna razdalja, ki jo nogometaši pretečejo v 90-ih minutah tekme?

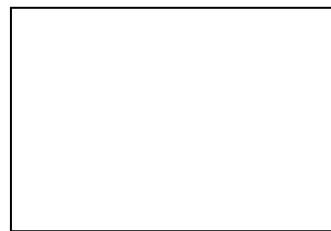
6-8 km 8-10 km 10-12 km 12-14 km NE VEM

9. Kdo je dosegel največ zadetkov za slovensko reprezentanco?

10. Kolikokrat je slovenska reprezentanca do sedaj že nastopila na svetovnih nogometnih prvenstvih?

11. Katera reprezentanca trenutno drži naslov evropskih nogometnih prvakov?

Priloga 2: Raziskovalni vprašalnik

Pozdravljeni!

Sem Gašper Sojar, absolvent Fakultete za šport. Pred vami je vprašalnik, ki mi bo služil kot vir podatkov za raziskavo za diplomsko nalogo. Prosim vas, da vprašanja pozorno preberete in nanje v skladu z navodili odgovorite. Vprašalnik je anonimen.

Vprašalnik je sestavljen iz več strani. Vprašanj **NE PREGLEDUJTE** vnaprej in **NE OBRAČAJTE STRANI**, dokler ne dobite takšnih navodil.

1. **Spol**

M Ž

2. **Kako pogosto spremljate televizijske prenose nogometnih tekem slovenske reprezentance?**

NIKOLI 1 2 3 4 5 6 7 VEDNO

3. **Katere tri neposredne televizijske prenose tekem slovenske reprezentance ste nazadnje spremljali in kakšen je bil rezultat (če se ga spominjate)?**

Tekma	Rezultat

4. **Kako kvalitetna je slovenska nogometna reprezentanca v svetovnem merilu?**

ZELO NEKVALITETNA 1 2 3 4 5 6 7 ZELO KVALITETNA NE VEM

5. **Kako kvalitetna je poljska nogometna reprezentanca v svetovnem merilu?**

ZELO NEKVALITETNA 1 2 3 4 5 6 7 ZELO KVALITETNA NE VEM

6. **Ste spremljali tekmo ali prenos tekme med Slovensko in Poljsko reprezentanco, v mariborskem Ljudskem vrtu, ki je bila na sporedu dne 9.9.2009?**

DA NE SE NE SPOMNIM

a) **Kakšen je bil rezultat?**

SLOVENIJA	POLJSKA

7. **Kako bi opisali sebe kot gledalca športnih prenosov?**

ZELO NEZAJINTERESIRAN 1 2 3 4 5 6 7 ZELO ZAJINTERESIRAN

8. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala SLOVENSKA reprezentanca v prvem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

9. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala POLJSKA reprezentanca v prvem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

10. Ocenite, kako močno je bila v prvem delu tekme v prikazani igri SLOVENSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

11. Ocenite, kako močno je bila v prvem delu tekme v prikazani igri POLJSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

12. Kako neučakani ste bili glede izida tekme v prvem delu prenosa tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske?

SPLOH NE NEUČAKAN 1 2 3 4 5 6 7 ZELO NEUČAKAN

13. Podajte številčno oceno kakovosti igre SLOVENSKE reprezentance v prvem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

14. Podajte številčno oceno kakovosti igre POLJSKE reprezentance v prvem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

15. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala SLOVENSKA reprezentanca v drugem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

16. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala POLJSKA reprezentanca v drugem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

17. Ocenite, kako močno je bila v drugem delu tekme v prikazani igri SLOVENSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

18. Ocenite, kako močno je bila v drugem delu tekme v prikazani igri POLJSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

19. Kako neučakani ste bili glede izida tekme v drugem delu prenosa tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske?

SPLOH NE NEUČAKAN 1 2 3 4 5 6 7 ZELO NEUČAKAN

20. Podajte številčno oceno kakovosti igre SLOVENSKE reprezentance v drugem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

21. Podajte številčno oceno kakovosti igre POLJSKE reprezentance v drugem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

22. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala SLOVENSKA reprezentanca v tretjem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

23. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala POLJSKA reprezentanca v tretjem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

24. Ocenite, kako močno je bila v tretjem delu tekme v prikazani igri SLOVENSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

25. Ocenite, kako močno je bila v tretjem delu tekme v prikazani igri POLJSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

26. Kako neučakani ste bili glede izida tekme v tretjem delu prenosa tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske?

SPLOH NE NEUČAKAN 1 2 3 4 5 6 7 ZELO NEUČAKAN

27. Podajte številčno oceno kakovosti igre SLOVENSKE reprezentance v tretjem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

28. Podajte številčno oceno kakovosti igre POLJSKE reprezentance v tretjem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

29. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala SLOVENSKA reprezentanca v četrtem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

30. Kako ofenzivno (napadalno) oziroma defenzivno (obrambno) je igrala POLJSKA reprezentanca v četrtem delu tekme?

DEFENZIVNO 1 2 3 4 5 6 7 OFENZIVNO

31. Ocenite, kako močno je bila v četrtem delu tekme v prikazani igri SLOVENSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

32. Ocenite, kako močno je bila v četrtem delu tekme v prikazani igri POLJSKE reprezentance izražena želja po zmagi.

BREZ ŽELJE 1 2 3 4 5 6 7 MOČNA ŽELJA

33. Kako neučakani ste bili glede izida tekme v četrtem delu prenosa tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske?

SPLOH NE NEUČAKAN 1 2 3 4 5 6 7 ZELO NEUČAKAN

34. Podajte številčno oceno kakovosti igre SLOVENSKE reprezentance v četrtem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

35. Podajte številčno oceno kakovosti igre POLJSKE reprezentance v četrtem delu tekme.

SLABA IGRA 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 DOBRA IGRA

36. Z nekaj pridevniki (3-5) opišite igro slovenske reprezentance:

37. Z nekaj pridevniki (3-5) opišite igro poljske reprezentance:

38. Navedite priimke treh igralcev slovenske reprezentance (lahko tudi številko dresa), ki so na tekmi igrali najboljše.

Igralec	Številka dresa

39. Navedite priimke treh igralcev slovenske reprezentance (lahko tudi številko dresa), ki so na tekmi igrali najslabše.

Igralec	Številka dresa

40. Navedite priimke treh igralcev poljske reprezentance (lahko tudi številko dresa), ki so na tekmi igrali najboljše.

Igralec	Številka dresa

41. Navedite priimke treh igralcev poljske reprezentance (lahko tudi številko dresa), ki so na tekmi igrali najslabše.

Igralec	Številka dresa

42. Obkrožite v kakšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami, kjer ocena 1 izraža popolno nestrinjanje, ocena 7 pa popolno strinjanje.

a) Televizijski prenos nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske je bil dolgočasen.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

b) Med televizijskim prenosom nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske sem se dolgočasil/a.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

c) Televizijski prenos nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske je bil napet.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

d) Med televizijskim prenosom nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske sem bil vznemirjen/a.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

e) Televizijski prenos nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske je bil zanimiv.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

f) V gledanju televizijskega prenosa nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske sem užival/a.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

g) Televizijski prenos nogometne tekme med reprezentancama Slovenije in Poljske je bil dramatičen.

POPOLNOMA SE NE STRINJAM 1 2 3 4 5 6 7 POPOLNOMA SE STRINJAM

43. Pred vami je seznam igralcev, ki so sestavljali SLOVENSKO reprezentanco na tekmi dne 9.9.2009. Ocenite njihovo igro, ali označite NI IGRAL, če je tako. Če njegove igre ne morete oceniti, označite NE VEM.

BIRSA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
BREČKO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
DEDIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
DŽINIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
HANDANOVIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
ILIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
JOKIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KIRM	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KOMAC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KOREN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KRHIN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
LJUBIJANKIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
MAVRIČ ROŽIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
NOVAKOVIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
PEČNIK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
RADOSAVLJEVIČ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
ŠELIGA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
ŠULER	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM

44. Pred vami je seznam igralcev, ki so sestavljali POLJSKO reprezentanco na tekmi dne 9.9.2009. Ocenite njihovo igro, ali označite NI IGRAL, če je tako. Če njegove igre ne morete oceniti, označite NE VEM.

BŁASZCZYKOWSKI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
BORUC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
BOSACKI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
BROŹEK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
DUDKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
GANCARCZYK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
GUERREIRO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KOMOROWSKI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
KRZYNOWEK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
LEWANDOWSKI M	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
LEWANDOWSKI R	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
LOBODZINSKI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
MURAWSKI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
OBRANIAK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
RZEZNICZAK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
SMOLAREK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
ZALUSKA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM
ŹEWŁAKOW	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NI IGRAL	NE VEM

Priloga 3: Transkripcija reporterjevega govora med tekmo

»Lep pozdrav še iz Ljudskega vrta v Mariboru, kjer se bo kmalu začela ena izmed številnih odločilnih tekem slovenske reprezentance za nastop na svetovnem prvenstvu v Južni Afriki. Srečanje s Poljsko, srečanje, ki je predodločilno za obe reprezentanci. Naši in Poljaki prihajajo zdaj na stadion, ki še ni nabito poln in tudi ne bo. Kakih deset morda enajst tisoč gledalcev je v mariborskem Ljudskem vrtu. Toda ozračje je izjemno, kot se za takšno tekmo tudi spodobi. Slišali bomo himni obeh držav. O rezultatu iz naše skupine tri nekoliko kasneje, kajti zdaj bomo najprej slišali poljsko himno, *Jeszcze Polska nie zginęła*, torej *Poljska še ni izgubljena*. Takšna je pač himna današnjih gostov. Tukaj vidimo tudi častno tribuno, na kateri je kar nekaj pomembnih mož iz nogometa. Grzegorz Lato, sloviti poljski nogometaš s stotimi nastopi, tudi najbolj iskani poljski reprezentant v zgodovini, predsednik poljske nogometne zveze. Zdaj tudi vidimo ogromno slovensko zastavo na nasprotni tribuni. Zdaj pa torej himna republike Poljske.« [himna]. »Nekaj sto navijačev je zapelo marš Dombrowskega, zdaj pa še himna republike Slovenije, ki jo bo zapela Alenka Gotar.« [himna] »No, ko gre za ubranost pri himni, bo treba še malce trenirati, tudi predsednik vlade, Borut Pahor, ni bil videti najboljše volje na častni tribuni, morda ga boli poraz naših košarkarjev s Španci, ampak naši košarkarji gredo naprej in seveda si to želimo tudi za našo nogometno reprezentanco, ki se bo torej s Poljsko pomerila na zadnji domači kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo v tem ciklusu. Naši bodo gostovali še v Pragi in tudi še v San Marinu in tam bodo poskušali nadgraditi to, kar bi utegnili zgraditi nocoj v Ljudskem vrtu. Namreč zmaga bi bila ključnega pomena za morebitno uvrstitev na svetovno prvenstvo. Bodisi kot prvouvrščena ekipa, kar je tudi še možno, ali pa tudi skozi dodatne kvalifikacije. Videli smo štiri sodnike, ki prihajajo iz Škotske, William Collum, tridesetletni učitelj bo glavni sodnik tega srečanja, njegovi pomočniki Keith Sorbie, George Drummond in Douglas McDonald. Oba kapetana, naš Robert Koren in pa poljski Michal Żewłakow. Zdaj pa postava obeh reprezentanc. Naši igrajo v pričakovani enajsterici s Handanovičem v vratih, potem Šulerjem in Mavričem v osrčju obrambe. Namesto Cesarja jasno Mavrič, ki bo bržkone na tem mestu, če bo vse v redu z njim igral tudi na Slovaškem, kajti Cesar bo moral počivati več kot mesec dni zaradi strganih vezi v gležnju. Potem na bokih Jokić na levi, Brečko na desni. V zvezni vrsti Kirm, Radosavljevič, Koren in Birska ter v napadu Novakovič in Dedič. Brez večjih presenečenj tudi pri Poljaki. Boruc bo vendarle igral v vratih, tu Leo Beenhakker, njihov sloviti trener, potem Dudka, Bosacki, Żewłakow in Gancarczyk, v obrambi. Tukaj Matjaž Kek, ki danes proslavlja osemindesetletni rojstni dan, mimogrede, vse najboljše, najlepše darilo mu tako in tako lahko dajo nogometaši, potem pri Poljaki Błaszczykowski, Obraniak, Lewandowski, Roger Guerreiro in Krzynowek v zvezni vrsti ter en sam pravi napadalec, Paweł Brożek. Torej pričakovana postava, kajti Golanski je poškodovan na desnem boku obrambe, Murawski se je preselil na klop, zanimivo na klopi tudi, vendar to smo lahko pričakovali, ker mu je primanjkovalo prakse v zadnjem mesecu, najboljši strelec v tej skupini, [žvižg za začetek tekme] Euzebiusz Smolarek. Torej

tekma se je začela, tekma četrto in peto uvrščene reprezentance, trenutno, v kvalifikacijski skupini tri, kajti Čehi so prehiteli tako naše v belih dresih, kot tudi Poljake, kajti sedem proti nič so premagali ekipo San Marina danes popoldne, pričakovano zmaga zaradi katere so Čehi, ki pa imajo tekmo več, z dvanajst točkami torej prehiteli naše in Poljake, ki jih imajo po enajst. Ta čas poteka tudi izjemno pomembna tekma med vodilnima ekipa v tej kvalifikacijski skupini namreč v Belfastu med Severno Irsko in Slovaško. Slovaki bi si lahko danes že zagotovili nastop na svetovnem prvenstvu, pod določenimi pogoji. En izmed teh je tudi remi na današnji tekmi. Toda mi bomo seveda spremljali predvsem to srečanje. V našem študijskem programu, ki je žal odpadel zaradi podaljška na Poljskem, boste prav gotovo slišali še marsikaj zanimivega, tako o tej tekmi kot tudi o dogajanju na drugih igriščih. Naši bodo torej poskušali tu zmagati. Dober obet je to, da v Ljudskem vrtu v tem kvalifikacijskem ciklusu še niso izgubili, prejeli en sam zadetek in danes lahko na odličnem način končajo vsaj domači del kvalifikacij. Prva žoga za Handanoviča, ki je storil napako, ki pa se je dobro končala. Kuba Błaszczykowski je prišel do žoge, eden izmed mladih zvezdnikov te reprezentance, član Borussije iz Dortmunda. Zanimivo, na častni tribuni je tudi Paul Breitner, oglednik münchenskega Bayerna. U, zdaj pa dobra akcija Poljakov, in tudi dobra akcija Miše Brečka. Prvi prekršek na tekmi, Jacek Krzynowek, ki ga je takole obrnil njegov tekmeč iz Bundeslige. Krzynowek član Hannovra, dolgo časa je uspešno igral pri Leverkusnu, danes Krzynowek igra že šestindevetdesetič za državno reprezentanco. Videli pa smo Trboveljčana Miša Brečka, ki je dobro posredoval. Sicer tvegano, vendar pa zanesljivo. Torej zdaj ponovno Brečko. Danes imamo tudi drugo komentatorsko mesto ob igrišču, kjer je Urban Lavrenčič. Pa preizkusimo, če v tej gneči in tem hrupu dela tudi tam mikrofona. « [Govori Lavrenčič] »*Deluje, deluje. Če ste pozorni boste opazili, da je vendarle prišlo do določene spremembe v začetni enajsterici Slovenije, namreč, Kirm in Birsa sta zamenjala igralni strani, se pravi Birsa je začel na levi, Kirm na desni. To je taktična sprememba, v nadaljevanju pa naj bi Kek vendarle oba vrnil že na položaja, ki ju dobro obvladujeta. Zdaj pri žogi Birsa. Izvoli Igor.*« [Govori Bergant] »Najlepša hvala Urban, prva žoga proti Milivoju Novakoviču, najboljšemu strelcu slovenske reprezentance v teh kvalifikacijah, s tremi goli, najboljšemu tudi med slovensko enajsterico, ki je danes na igrišču, enajst golov, toda zanimivo, deset golov od teh enajstih je Novakovič dosegel na domačem igrišču. Prve tri proti Leu Beenhakerju, ko je bil ta selektor Trinidada in Tobaga. Prva akcija iz kota za naše. Kirm je poslal predložek, ki pa na koncu ni bil uporaben. Dobra akcija spet Brečka, ki je hitro priboril žogo. Potem pa dobro nadaljevanje naših. Novakovič je poskušal žogo podati proti Dediču, vendar se ni posrečilo. Tudi Novakovič in Dedič naj bi se veliko gibala danes, se ponujala žogi. Kirm proti Birsi. Ponovno prihaja Brečko. Dober začetek naših, ki so takoj prevzeli pobudo na igrišču. Tudi Poljaki nocoj morajo zmagati, če še želijo imeti možnosti za uvrstitev na svetovno prvenstvo, vsaj bolj resne. Koren. In zdaj padel Birsa, morda preveč očitno. Tu Valter Birsa, ki si ni le priboril mesta v prvi enajsterici. U, to je bil tako imenovani *dajv*, torej padec brez

udeležbe tekmeca. Birsa si je kot ste videli tudi na zadnjih tekmah, priboril desetico v slovenski reprezentanci. Danes Valter Birsa igra osemindvajseto tekmo za državno reprezentanco. Gola še ni dosegel. Človek bi rekel, skrajni čas je za to. Kirm se je skušal prikrasti do žoge, ni šlo. Krzynowek je igral z roko, vendar pa sodnik iz Škotske je pustil prednost, kajti naši so tako in tako prišli do žoge. Dudka, ki danes igra na levi strani, je žogo poslal, a le do Brečka. Prekršek nad nogometašem Kölna. Kar nekaj Bundesligaških dvobojev bomo videli danes. Jasno Krzynowek Hannover proti Brečku Köln. Potem Novakovič Köln proti Błaszczkowskiemu Dortmund. Tu sta tudi dva nogometaša Auxerra, Valter Birsa in Dariusz Dudka na drugi strani. Prosti strel za naše po prekršku nad Birso, toda predolg predložek je bil to Valterja Birse, ki danes torej igra proti svojemu soigralcu v Auxerru. Tu pa Andraž Kirm, ki igra na Poljskem pri Wisli iz Krakova. Njegov soigralec v klubu je Paweł Brożek. Torej še dva, ki se dobro poznata, kolikor ga je Kirm lahko v vodilni ekipi poljskega prvenstva lahko spoznal. U, slaba podaja Arturja Boruca, ki je v tem kvalifikacijskem ciklusu že napravil eno grdo napako in sicer v Belfastu, ko mu je žoga odskočila prek noge v gol, ki je na koncu Severnim Ircem celo prinesel zmago. U, dobra akcija naših. Dediču so škotski sodniki žogo vzeli, lepa kombinacija dveh Primorcev. Birse in Dediča. Zlatko Dedič, drugi napadalec v slovenski reprezentanci. Svoj edini gol za izbrano vrsto je dosegel prav na tekmi s Poljsko, kjer so eni in drugi začeli kvalifikacije v Wrocławu pred dobrim letom dni, ko je bilo ena proti ena. Za kratko smo videli Rogerja Guereirra, poljskega reprezentanta brazilskega rodu, ki od te sezone igra pri atenskem AEKu. Nesporazum Novakoviča in Birse. Toda naši za zdaj dobro preprečujejo morebitne napade poljskih nogometašev, ki zagotovo danes ne bodo brezglavo napadali, čeprav potrebujejo zmago. Gre za zanimivo ekipo, kjer je nekaj zelo izkušenih mož, govoril sem že o Krzynowku, tu je tudi Mariusz Lewandowski, ki je poskrbel za izenačenje na zadnji tekmi s Severnimi Irci. Brez nevarne igre Bartosza Bosackega, centralnega branilca danes v poljski ekipi, ki za zdaj še ni nevarneje napadla. Toda zdaj nevarno, prva žoga za Ludovica Obraniaka, v Franciji rojenega novopečenega poljskega reprezentanta. Zdaj pa spet nesporazum Dediča in Novakoviča. Tokrat želela sta izvesti hitro efektivno akcijo, vendar pa se Dediču namera ni posrečila. Dober začetek naših. Tu Michal Żewłakow, kapetan, član Olympiakosa, torej še ene atenske ekipe. Zdaj pa dobra žoga proti Dediču. Nogometaš Bochuma, še en iz nemške Bundeslige jo je dobro ujel, dober napad Dediča, Dedič, komu bo podal, kaj bo storil Dedič, padel v kazenskem prostoru in zdaj bo dobil rumeni karton očitno Zlatko Dedič zaradi igranja. Zlatko Dedič, ki je zaradi padlega rumenega kartona manjkal proti ekipi San Marina. Poglejmo če je bilo to upravičeno, štirinajstica proti štirinajstici, ja ja, upravičeno in to proti škotskemu sodniku, kajti na otoku prav zdaj potekajo hude diskusije, povezane tudi s Škotsko neposredno, zaradi padanja v kazenskem prostoru. Proti Borucu, proti škotski ekipi Celtica v kvalifikacijah za ligo prvakov je Eduardo izvedel ta padec, zaradi katerega je dobil dve tekmi prepovedi igranja v ligi prvakov in naši so že drugič padli brez tuje pomoči na začetku te tekme. Birsa in Dedič. Samo da Collum zdaj ne bi vsakega

padca, morda tudi s prekrškom, v kazenskem prostoru, označil za igro Slovencev. Morda ne najbolj posrečeno, ko gre za igro slovenske reprezentance, to kar smo videli na začetku te tekme. Zdaj pa drugi kot. A le v teoriji, v praksi bo to žoga za Boruca. Collum je že sodil slovenski reprezentanci in sicer na prijateljski tekmi s Švedsko lani, ki so jo naši izgubili. Sodil je tudi tekmo med Domžalami in Dinamom. V kvalifikacijah za ligo prvakov. Torej slovenski nogomet že pozna. Nismo ravno najboljši filmski igralci in tudi odrski verjetno o tem nima najboljšega mnenja, toda rumeni karton je že pokazal. U, zdaj pa je Jokiću žoga ušla, na srečo se je to zgodilo tudi Jakobu Błaszczykowskiemu. Matjaž Kek prvič vodi reprezentančno tekmo na rojstni dan. Rekel sem že, danes torej je dopolnil osemindvajset let. Danes vodi šestindvajseto tekmo za državno reprezentanco in upa na osmo zmago. Kirm je prišel do žoge. Potem žoga za hrbet Birse proti Dediču, zdaj nevaren protinapad Poljakov, dobro se je Šuler znašel v dvoboju z Brozkom in naši so priborili žogo. Dobrih 10 minut za slovensko reprezentanco, če izvzamemo zares katastrofalen gledališki pristop. Tu Leo Beenhakker, skoraj dvajset let starejši od Matjaža Keka. Drugič v Sloveniji. Prvič je pred tremi leti izgubil pred svetovnim prvenstvom v Nemčiji s Trinidadom in Tobagom ena proti tri. Tedaj je Novakovič dosegel vse tri gole. Odlično zdaj Koren priboril žogo za slovensko reprezentanco. Naši so močnejši v zvezni vrsti. Za zdaj še brez prave nevarne akcije, če izvzamemo prodor Dediča. Zdaj gre Brečko naprej. Brečko dobra žoga proti Dediču. Dedič ustrelil in gol. Ena proti nič za Slovenijo. Zlatko Dedič v trinajsti minuti. Končno prava akcija brez nepotrebne igre. Brečko je podal, Dedič zadel in Slovenija vodi ena proti nič. Poglejte to noro veselje v Ljudskem vrtu, pogledajte to akcijo Zlatka Dediča, ki je streljal na prvo in presenetil Boruca. Žoga je šla pod poljskim gorostasem. Lepo je utekel Zlatko Dedič, ustrelil za svoj drugi gol v reprezentanci. Drugi proti Poljakom, prvi v Ljudskem vrtu in kje so zdaj najbolj veseli, jasno, povsod po Sloveniji, še posebej pa v Podgorju pod Slavnikom, majhni vasici, kjer je Zlatko Dedič preživel svojo mladost. Sin železničarja, zrasel na železniški postaji, to bi bilo vredno za kakšen vsaj kratek film, ne pa padanje v kazenskem prostoru. Ima morda celo najbolj zvesto navijaško skupino, njegove prijatelje iz sosednje gostilne, ki ga spremljajo, kjer se le da, imajo vso kolekcijo številnih klubskih dresov, ki jih je že oblekel Zlatko Dedič, nekdanji mladinec Kopra. Danes so torej v Ljudskem vrtu videli njegov drugi reprezentančni gol. Naši torej, tu še enkrat akcija, izvrstna poteza Brečka, odličen zaključek Dediča. V Vroclavu mu je sijajno podal Milivoje Novakovič, ki je tudi izjemen asistent, tokrat mu je podal drugi član Kölna. Tukaj zdaj še poljub za vse vas, spoštovane gledalke in seveda tudi gledalci, Zlatka Dediča. Slovenija vodi ena nič. Zdaj je treba malce zajeti sapo in seveda ohraniti mirno kri, kajti ta tekma bo še dolga. Naši potrebujejo zmago. Seveda pa morajo ohraniti takšen tempo čim dlje, tudi takšno zbranost kot so jo prikazali na začetku. Zdaj pa prvi resnejši poskus Poljakov. Žoga je šla proti Mariuszu Lewandowskiemu, visokemu nogometišču s številko 18, zmagovalcu pokala Uefe s Šahtarjem iz Donjecka. Zdaj pa prvi slovenski napad po vodilnem zadetku. Sočasno poteka tudi tekma v Belfastu, o kateri sem govoril, med Severno Irsko in

Slovaško. Več o tej tekmi seveda po koncu neposrednega prenosa iz Ljudskega vrta. Na začetku, v prvih desetih minutah ni bilo golov, nič proti nič. In to vsekakor je rezultat, ki najbolj ustreza zmagovalcu današnjega dvoboja. Kdo bo to seveda še ne vemo, toda Slovenija vodi ena proti nič po голу Zlatka Dediča v trinajsti minuti. Kirm, Dedič, to je kapetan Koren, Birsa, na levi strani ima dober predložek z levo, ta je bil malce predolg. Toda Kirm je ulovil žogo. In izsilil avt. Dobra akcija Kirma proti Sewerynu Gancarczyku. Tu je Andraž Kirm, danes jubilejna dvajseta tekma za državno reprezentanco. Svoj gol je dosegel avgusta proti San Marinu. Ponovno Mišo Brečko, za zdaj najvidnejši, seveda ob Dediču, mož v slovenski ekipi. Gancarczyk je kar v paniki žogo poslal visoko, pod streho mariborskega Ljudskega vrta. Ponovno Brečko, dobra žoga proti Birsi, toda višji je bil Żewłakow. Ja, ponovno Brečko pri žogi, toda nogometaš Kölna je zdaj napravil prekršek. In sicer prekršek nad Rogerjem Guereirrom, Brazilcem, nekdanjim nogometašem Flamengo iz Ria, ki je tik pred lanskim evropskim prvenstvom dobil, predvsem na posredovanje Lea Beenhakkerja, poljski potni list. Bosacki proti Dudki. Zdaj pa poskus izigranja slovenske obrambe, toda Jokić je bil pazljiv, pa tudi Samir Handanovič. Birsa začenja slovenski napad. Slabo je žogo poslal mimo Obraniaka. To je avt za Poljake. Valter Birsa. Leo Beenhakker, v svoji karieri je vodil osemnajst klubov. Tudi zdaj še tudi v klubski službi in sicer kot svetovalec Rotterdamskega Feyenoorda, mož iz Rotterdama, ki pa je kar trikrat v karieri vodil Ajax, pa dvakrat Real. Zdaj prekršek Andraža Kirma. Za zdaj se ta menjava strani Kirma in Birsa kar dobro posrečila. Predvsem pa lahko za zdaj pohvalimo zelo zavzeto igro celotne ekipe, ki je storila prav to, o čemer je v našem dnevniku govoril Borut Jarc, ki je dodobra preučil igro poljske reprezentance. Naši Poljakom ne dajo dihati, igrajo zelo aktivno, veliko tečejo. In predvsem hitro motijo Poljake, ko ti pridejo do posesti žoge in za zdaj se je to izjemno obrestovalo za vodstvo z ena proti nič. Medtem so povedli v Belfastu tudi Slovaki. Šestak je v petnajsti minuti vodilno ekipo v skupini tri povedel v vodstvo. Prekršek Radosavljeviča. Krzynowek zdaj za Poljsko. To je Jacek Krzynowek, ki hitro lovi Grzegorza Lata, in bi lahko prav kmalu postal Poljski nogometaš z največ tekmami za reprezentanco. Żewłakow. Dobra akcija z Błaszczkowskim. Brožek je bil za kratko pri žogi, vendar je potem edini pravi napadalec poljske reprezentance zapravil žogo. Tu Pawel Brožek. In lahko rečemo, da se je stadion zdaj kar dodobra napolnil, vseh kart niso prodali, po zadnjih informacijah jih je ostalo dobrih tisoč, ampak, če zdaj pogledamo tribune, bi rekli da razen tistega varnostnega pasu med poljskimi navijači in slovenskimi praktično ni več pravega mesta. U, zdaj pa Jokić predolga žoga proti Handanoviču. To bo kot za Poljsko. Prvi kot za Poljsko ekipo, ki doslej še nikoli ni izgubila s Slovenijo. Igrajo pa peto srečanje. Dobro je skočil Marko Šuler, dobil zračni dvoboj. Dedič pa je prišel do žoge in zdaj Andraž Kirm teče proti žogi, predolga podaja proti Robertu Korenu je bila to. Prav je da si pogledamo tudi klop slovenske reprezentance: Šeliga je rezervni vratar, potem pa Komac, Džinić, Pečnik, Ljubijankič, Ilič in Krhin. Jasno, Cesarja ni niti na klopi, kajti njegova poškodba je kar neprijetna. U, zdaj pa izvrstna podaja Kirma proti Novakoviču, brez

prepovedanega položaja, tu Novakovič, Novakovič se je odločil za podajo proti Dediču toda tu zdaj Birsa. Škoda iz tega bi se lahko izcimilo kaj več, toda akcije še ni konec. Dedič proti Korenu. Lepo so zdaj naši to odigrali. Tu je Birsa. Proti Dediču je šla žoga. Novakovič je bil morda celo malce premalo sebičen v tej akciji, morda bi se lahko odločil za strel, toda ne smemo pozabiti, ni v tako dobri strelski formi. Bil je dolgo časa poškodovan, tudi s Kölnom mu sedaj ne gre vse po načrtih. Novakovič v vrhunski formi bi bržkone to akcijo lahko zaključil z golom. Toda naši so spet pri žogi, po odlični akciji Radosavljeviča. Izvrstnih prvih dvajset minut slovenske reprezentance. Če se malo pustimo ponesti z občinstvom, morda celo ena izmed boljših polovic polčasa slovenske reprezentance v zadnjih letih. Za zdaj jim uspeva vse razen igranja prekrškov. To je ponovno Valter Birsa. Birsa dobra žoga proti Kirmu, toda Kirm ni prišel do žoge.

[konec prvega dela, začetek drugega dela tekme]

Višji je bil Bosacki. Zdaj pa pozor, protinapad Poljakov. Poljaki so dokaj hitro moštvo. Toda izkazal se je Mavrič. Tukaj pa Andraž Kirm, ki je bil v lepi priložnosti za skok. Avt bo za poljsko po dobri akciji Mateja Mavriča, ki sicer v uradnem dokumentu zadnjih, v zadnjem času nastopa z dvema priimkoma, Mavrič Rožič, drugi je priimek njegove matere. Zdaj daljši napad Poljakov. Lewandowski v prazno. To je Mariusz Lewandowski, nogometaš Šahtjorja iz Donjecka, eden izmed najpomembnejših mož v reprezentanci Poljske. Na klopi je še en Lewandowski, Robert, mlajši, napadalec po osnovni izobrazbi. Nista v sorodu. U, zdaj lepo Jokić, odkril se je ponovno, dobra podaja Jokića, toda v prepovedanem položaju je bil Milivoje Novakovič. Tudi ta akcija pove marsikaj o trenutnem optimizmu in tudi samozavesti slovenske reprezentance, kajti Jokiću smo marsikdaj očitali, da je premalo pogumen v dvobojih, tokrat je odlično odigral, se ponudil za povratno podajo in potem nevarno podal tudi Milivoju Novakoviču. U, zdaj bi to moral biti prekršek nad Kirmom. Sodnik je žogo dosodil Poljakom, dobro. Kirm se je malce sklonil, čeprav se je gibal, želel sprejeti žogo, na koncu po prekršku nad Żewłakowom, prosti strel za Poljsko. Na častni tribuni, kot sem rekel Paul Breitner in številni pomembni ljudje iz nogometa, jasno tudi politike. Takšnih tekem, tako odločilnih, tako pomembnih, se pač ne izpusti. U, zdaj lepa akcija a la Zidane Rogerja Guerreira. Poljaki imajo nekaj mlajših nogometašev, ki še niso dobili prave priložnosti na zadnje evropskem prvenstvu, sicer pa še naši gostje borijo za tretjo zaporedno uvrstitev na svetovno prvenstvo. Zdaj so Poljaki nekaj več pri žogi, kar seveda je lahko slabo znamenje, toda ne bodimo preveč pesimistični. Guerreiro, slaba podaja proti Brožku, ki se za zdaj ni naigral. To je zdaj lepa predstava slovenske reprezentance, tudi lepa nogometna predstava, gledalci so seveda navdušeni, jasno tudi zaradi rezultata ena nič za Slovenijo, po zadetku Zlatka Dediča v trinajsti minuti. Ogromno zanimivih drugih tekem je tudi medtem ko Aleksander Radosavljevič leži na tleh. Kranjčan, že kar izkušen, s tridesetimi leti, član Toma in Tomska. Angleži so medtem povedli proti Hrvatom z ena proti nič, na

podoben način kot proti Sloveniji, po enajstmetrovki, ki jo je izkoristil Frank Lampard. Zanimivo, v Sarajevu, Bosna proti Turčiji, na začetku drugega polčasa, izid ena proti ena. Vstal je Andrej Komac, logična zamenjava za Radosavljeviča. Tu pa Rene Krhin, mladenič iz Jakobskega Dola, nekdanji mladinec Maribora, član Interja. To sta dva slovenska nogometaša, ki se trenutno ogrevata. Tu pa še enkrat, kaj se je zgodilo Radosavljeviču. Nerodno je stopil po bežnem dotiku enega izmed Poljakov. Radosavljevič še vedno šepa, vendar pa bo zagotovo nadaljeval z igro. Bolečine so očitno kar hude vendar pa poskušal bo v naslednjih minutah videti, ali bo lahko igral. Aleksander Radosavljevič danes devetič v državni reprezentanci. Svoj prvi gol je tako kot Kirm dosegel proti San Marinu. Žoga za Kirma, Dedič z ostrim štartom in priboril je žogo in zdaj odlično Koren proti Birsu, odkriva se ponovno Dedič. Žogo je dobil s pomočjo Gancarczyka. Zdaj ponovno Birsu, to bo predložek po tleh to je Koren lahko strelja, Koren, pri žogi je, ja, prepovedan položaj. Novakovič je bil pri žogi, Koren je bil pri strelu, tudi Kirm je bil vpleten v to akcijo, tu še enkrat, ja ob tem strelu je bil Novakovič v prepovedanem položaju. Problem seveda je, da se je žoge dotaknil. Če bi Korenov strel šel neposredno na vrata, bi zadetek veljal. Obležal je za trenutek tudi Seweryn Gancarczyk. Najbolj neizkušen član obrambne vrste Poljske. Tu Leo Beenhakker, videti je kar zaskrbljen. Ima pa še kar nekaj zanimivih dobrih, izkušenih nogometašev na klopi. To posebej velja za Ebija Smolarka. Tudi Rafa Murawskega, ki bo z Rubinom iz Kazana, glavnega mesta Tatarstana igral v ligi prvakov. Torej z ekipo ruskega prvaka. Prvi polčas hitro poteka, smo že v trideseti minuti, Slovenija vodi z ena proti nič z zadetkom Zlatka Dediča. Zdaj je Guerreiro prišel do žoge, ob njem je Brečko. Guerreiro veže nase nekaj slovenskih branilcev, toda izvrstno zdaj Robert Koren, ki poziva svoje soigralce, da se pridružijo akciji. Šuler zdaj proti Brožku, brez prekrška, odlična akcija Šulerja. Odličnih zdaj že trideset minut slovenske reprezentance. Dedič do Kirma. Ni se najbolje posrečila ta akcija, toda naši imajo spet žogo. Spet so jo osvojili v zvezni vrsti. Birsu, proti Dediču. Spet je Dedič poskušal z udarcem Birsu je zdaj žogo poslal z igrišča. Zlatko Dedič, jasno, zadetek mu je dal krila. Tu še enkrat avt Birse in trčenje z Gancarczykom. Birsu za zdaj dobro izkorišča Gancarczykovo pomanjkljivo formo in pomanjkljive izkušnje v reprezentanci. Danes igra šele četrto tekmo. Branilec Lecha iz Poznana. Naši so spet prišli do žoge. Za zdaj ključ do uspeha naši predvsem bistveno boljša igra in osvojene žoge v zvezni vrsti. Prav v tem elementu naši ne smejo popustiti. Kirm takoj napada. Tudi Jokić. Błaszczkowski. To bi morala biti žoga za naše. In spet so Poljaki izgubili žogo, pa tudi potem Novakovič. Oba naša napadalca veliko tečeta. Zdaj pa pozor, Krzynowek. Brečko je daleč, Krzynowek že v kazenskem prostoru, pozor na njegov strel. To je Lewandowski. To bi moral biti prepovedan položaj in žoga za Slovenijo. Mariusz Lewandowski se sicer razburja. Tu še enkrat. No morda Brožek vendarle ni bil v prepovedanem položaju, se je pa dotaknil žoge. Še vedno se večina slovenskih rezervistov ogreva. Zdaj menjava Ilič, Džinič in Ljubijankić so vstali. Torej vsi rezervisti z izjemo Šelige so kar aktivni. Seveda se naenkrat lahko ogrevajo le trije. Medtem prekršek Jokića in to bo avt, kajti prekrška sodnik Collum ni

piskal. Avt za poljsko. Občutek imam, da so gledalce naposled kar spustili na štadion, kajti štadion je nabito poln. V zgornjem delu tribun mnogi celo stojijo. To bo zdaj že zagotovo dvanajst tisoč gledalcev. Na tekmi dveh držav čigar košarkarski reprezentanci sta danes izgubili. Poljska je izgubila s Turčijo, toda gre naprej, tako kot Slovenija, na evropskem prvenstvu v košarki. Tukaj pa seveda gledamo kvalifikacije za svetovno prvenstvo v nogometu. Naši vodijo, imajo prosti strel po prekršku nad Robijem Korenom. Kar primerna razdalja za dober predložek v kazenski prostor proti Novakoviču, Dediču, tudi Šuler teče naprej in tudi drugi centralni branilec Mavrič. Birska ponovno s svojo levico, dober predložek, Mavrič, in Boruc je žogo ujel. Matej Mavrič je bil blizu žogi, zdaj seveda teče nazaj v obrambo, mož, ki je že dosegel gol za državno reprezentanco v daljnem Kišinjevu, v Moldaviji. Tokrat je bil blizu prvemu domačemu zadetku. Brožek je prišel do žoge toda tu je Handanovič. Prvič so naši pozabili na Brožka. Utekel je v prazen prostor mimo Mavriča. Torej svarilo tudi za slovensko reprezentanco, ki pa ima ponovno žogo. Z Radosavljevičem je očitno vse v redu, igra naprej, ne šepa več. Naši so zdaj nekoliko umirili tempo. Dedič daleč od gola. In zdaj vendarle prekršek nad njim. Tu še enkrat predložek in tu še enkrat, kako blizu je bil žogi Matej Mavrič. Tu še enkrat mož s številko šest, toda žoga je šla neposredno v Boruca. Tu pa še enkrat odlično posredovanje Samirja Handanoviča proti Brožku. Steven Gerrard je medtem povišal vodstvo Anglije proti Hrvaški na dve proti nič. Srbija je povedla proti Franciji z ena proti nič. Danes v ogromno državah trepetajo za usodo njihovih nogometnih reprezentanc v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo. U, zdaj je padlo nekaj signalnih raket na igrišče, Ravno v času napada Poljakov. Človek lahko samo citira Alberta Einsteina, ki je dejal torej: vesolje in človeška neumnost sta brezmejni, pri čemer za vesolje niti Einstein ni bil tako prepričan. To kar so zdaj storili navijači, ali ljudje, ki se izdajajo za kaj takega, ki slavijo lastno neumnost na tak način opozarjajo nase. Na nevzgojen in neprimeren način. Ne toliko zaradi švicarskih frankov, ki jih bo Nogometna zveza Slovenije morala plačati Mednarodni nogometni zvezi za takšne izgrede, pač pa zato, ker je to popolnoma nešportno in če menijo da so na ta način, ko so Poljakom ukradli ta napad kaj pomagali slovenski reprezentanci, se seveda motijo. Wolfgang Thierrihter iz Avstrije, ki je delegat te tekme, si bo to seveda zapisal. Tudi župan Mestne občine Maribor, Franc Kangler se čudi. Videli smo tudi resen obraz ministra za šolstvo in šport, doktorja Igorja Lukšiča, pa tudi premier Pahor ni videti najbolj navdušen nad tem, kar se vidi, da ne govorimo o nekdanjem prvem dacarju Slovenije, ki je zdaj prvi nogometaš Slovenije. Govorim seveda o magistru Ivanu Simiču. Ah jej. No in zdaj bodo poskušali narediti red na tej tribuni. Sprašujem se kako. Morda jo bodo tudi izpraznili, tudi to je mogoče. Vsekakor pa ena velika neumnost, ki je popolnoma nepotrebna in včasih imamo v Sloveniji toliko povedati na račun drugih in drugačnih. Najprej je očitno treba pomesti pred lastnim pragom. Osemintrideseta minuta. To se bo seveda vse vračunano, ta prekinitvev, v prvi polčas. Slovenija vodi z ena proti nič. Zlatko Dedič za zdaj edini strelec. Tempo je nekoliko padel. Našim je nekoliko popustila zbranost, toda še vedno lahko, ko gre

za igro in učinek, ta prvi polčas ocenimo z odlično oceno. Jokić zdaj lovi žogo. Krzynowek, ki se je zdaj znašel na desni, toda dobro je zdaj Jokić vsaj ubranil ta nalet izkušenega Krzynowka. Bosacki vrača nazaj proti Borucu, toda Mavrič je dobil zračni dvoboj. Brečko je padel, potem prekršek. Pozno ga je piskal Collum. Tu Kuba Błaszczkowski, ki se je spravil na našega Brečka. To je stvar sodnika, to mora urediti Škot. Tu strel iz hrbta. Bržkone bo Brečko dobil rumeni karton. Vsaj tega ima Collum v roki. In rumeni karton tudi za Błaszczkowskega, kar je prav. Brečko ni v nevarnosti, vsaj če bo ostalo pri tem kartonu, za nastop na Slovaškem. Błaszczkowski bo tudi lahko igral na naslednji tekmi. Strasti so se zdaj nekoliko umirile, še vedno pa vodstvo naših iz trinajste minute, Zlatko Dedič. Krzynowek in Błaszczkowski sta zdaj zamenjala mesti. V zvezni vrsti kar nekaj vroče krvi na obeh straneh. Zdaj je živce za trenutek izgubil Ludovic Obraniak, nogometaš Lilla, nekdanje ekipe Mileta Ačimoviča. Tu še enkrat prekršek Obraniaka proti Valterju Birsi, s katerim se tudi lahko srečata v francoski ligi. Šuler pošilja dolgo podajo proti Dediču. Zdaj dobra žoga Šulerja ponovno proti Dediču. Morda bo uspel tretji poskus. Radosavljevič. Kirmovo žogo je odbil Obraniak. Zdaj pa Brožek, pozor Błaszczkowski je tekel proti žogi, toda podaja je bila premočna. Poljaki igrajo precej neprepričljivo nocoj. Za zdaj, kajti mislim da bi bila velika napaka, da bi ekipo, ki ni videti ravno v najboljši tekmovalni formi, podcenjevati. Leo Beenhakker je izjemno izkušen trener in zagotovo ima tako imenovani plan b, navkljub poškodbam nekaterih nogometašev. Golanskega in seveda tudi drugih, ki so poškodovani. Ireneusz Jelen. Smo že v zadnjih izdihih prvega polčasa, dvainštirideseta minuta. Ta polčas bo trajal nekaj več kot petinštirideset minut, zaradi prekinitve. Zdaj ponovno Jokić, proti Krzynowku. Zdaj se je. Menjava Kirm Birsna na začetku tekme, zdaj ostaja Kek pri tej menjavi obeh nogometašev v zvezni vrsti. Če se je ta menjava posrečila se za zdaj menjava Krzynowka in Błaszczkowskega, ko gre za igralna položaja, še ni. Vidimo pa seveda, da je tudi Obraniak za zdaj v zadnjih minutah veliko bolj ofenziven. Zdaj je poskušal ponovno Dedič, proti Novakoviču. Povratna žoga. Novakovič proti Borucu, ki ima nekaj težav z degažiranjem. Je tudi rahlo poškodovan. Zanimivo, njegov rezervni vratar na reprezentančni klopi, Łukasz Załuska je tudi njegova rezerva pri Celticu iz Glasgowa. Zdaj žoga za Slovenijo, po prekršku Żewłakowa. Nobenega dvoma, vlečenje za dres. To je lahko obetaven predložek, ki ga bo proti голу sprožil Robi Koren. Sicer desničar, to pomeni da bi lahko žogo morda celo zavrtinčil v gol. Bomo videli, kaj si bo izmislil kapetan slovenske reprezentance. Doslej štirje goli v izbrani vrsti na štiridesetih tekmah. To je bila podaja. Malce predolga in previsoka za Milivoja Novakoviča. Tu Robert Koren. Na Wembleyu še v tretjem poskusu ni zmagal, morda bo zmagal prvič proti Poljakom nocoj. Toda še daleč je od končnih treh piskov sodnika Colluma. Zdaj Guerreiro, podaja proti Błaszczkowskemu se ni posrečila. In zdaj veliko prostora za Dediča. Dedič teče naprej. Dobro zdaj proti Novakoviču, tudi Kirm, Novakovič je povsem sam, Kirm, Kirm in gol. Dve proti nič. Milivoje Novakovič. Fantastičen protinapad Dedič, Kirm, Novakovič in Slovenija vodi dve proti nič na začetku petinštiridesete minute. Še

enkrat, tokrat Zlatko Dedič v vlogi asistenta. Kirm je pogledal, kje je Novakovič, dobro meril, Novakovič je le podstavil svojo desnico in zadel. Dve proti nič. Dvanajsti gol Novakoviča. Že njegov enajsti na domačih tekmah slovenske reprezentance. Že njegov četrti proti Leu Beenhakkerju. Tu še enkrat izvrstna podaja, ki je prebila poljsko obrambno vrsto. Kirm do povsem osamljenega Novakoviča. In tu objem obeh strelcev, Dediča in Novakoviča, ki sta odlično sodelovala že v Vroclavu na prvi tekmi s Poljaki. Naši vodijo z dve proti nič. Še štiri minute sodnikovega podaljška in naši so ponovno v naletu. V zadnjem trenutku je odbil Michal Żewłakow. Tu pa Andraž Kirm, odlično je podal. To kar mu ni uspelo, to kar ni uspelo Novakoviču na Wembleyu je uspelo v Ljudskem vrtu, potem, ko mu je Kirm podal. Ena izmed akcij, ki je tudi navdušila angleške kolege. Zdaj predložek Jokića, tu je Birsa, njegov nekdanji soigralec pri Gorici, Brečko, ki se je malce umiril v drugem delu prvega polčasa, toda njegov začetek je bil izjemen. Zdaj ponovno Brečko, s predložkom. Še ga čakamo. To je Dedič ponovno. Dedič proti Brečku, ni šlo. Toda tu je Birsa. Dolg napad naših. Že v sodnikovem podaljšku. V drugi od skupno štirih minut. Naši zdaj držijo žogo. Jasno, vodstvo z dve proti nič po prvem delu bi bilo sijajno izhodišče za drugi polčas. Na tej tekmi ne bo podaljškov, to je zagotovo. V nasprotju s tekmo Slovenija Španija v košarki. Še vedno traja napad Slovenije. Dolgo že traja. Naj kar traja. In zdaj prekršek. To bi moral biti rumeni karton. Prekršek nad Valterjem Birso. Ludovic Obraniak. Kar ostra tekma. Že četrti rumeni karton na tekmi. Obraniak danes šele tretjič v izbrani vrsti. Oster štart nad njegovim francoskim kolegom Birso. Prosti strel za naše. Spet zelo obetaven položaj. Tokrat Šuler ostaja zadaj. Mavrič pa je v kazenskem prostoru. Tudi Novakovič se dobro znajde v takšnem položaju. In pa seveda tudi Dedič. Birsa je poskušal. Kirm je prišel do žoge. Kirm se je odločil za strel in Boruc je preprečil tretji gol Slovenije. Dobro je uspel ta strel Andražu Kirmu. Tu še enkrat Boruc s skrajnimi napori. In nov kot za naše. Skupno mislim da tretji. Boruc tokrat z manj težavami. Hitra žoga proti Obraniaku, vendar pa naši so se dobro postavili in začenjajo zdaj zadnjo minuto prvega dela. Vodijo z dve proti nič z goloma Dediča in Novakoviča. Zdaj odmeva mi Slovenci, mi Slovenci, v Ljudskem vrtu. Navijaški vzklik, ki so ga kar velikokrat uporabili tudi navijači na Wembleyu. Navijači slovenske reprezentance, na veliko odobravanje angleških ljubiteljev nogometa, ki so ga hitro prevedli v angleščino, namreč Emile Heskey, Emile Heskey. Ampak ti poljski navijači *[dva sodnikova žvižga za konec prvega polčasa]* niso tako navdušeni, kajti prvega polčasa je konec. Dve proti nič. Vodstvo slovenske reprezentance. Odličen izid, toda tudi odlična igra. Eden izmed boljših prvih polčasov slovenske reprezentance sploh proti ne preveč razpoloženim Poljakom. Pomemben pa je izid dve proti nič za Slovenijo. Intervjujev ne bo, bomo pa slišali marsikaj zanimivega v našem študijskem programu.«

[Drugi polčas]

»Spet smo v Ljudskem vrtu. Dve proti nič vodstvo Slovenije po prvem polčasu, vendar tekma še zdaleč ni končana. Poljaki se lahko vrnejo. Ne smemo jih podcenjevati, kljub temu, da niso v najboljši formi. Leo Beenhakker, sedeminšestdeset letni izkušeni trener, Nizozemec, dvakrat trener Realu, trikrat trener Ajaxu, tudi tehnični direktor, je že izvedel prvo menjavo in sicer je v igro prišel Wojciech Łobodziński, zvezni igralec Wisle iz Krakova, torej ekipe Andraža Kirma, ki je zamenjal Ludovica Obraniaka, novopečenega poljskega reprezentanta. Łobodziński bo danes igra triindvajsetič za poljsko reprezentanco. Dva gola je že dosegel. Igra v zvezni vrsti, bolj na desni strani, kjer je sicer v prvem polčasu večji del tekme igral Jakub Błaszczykowski. Ta se bo bržkone pomaknil malce bolj proti sredini, celo v napad. Krzynowek ostaja na levi strani.« *[žvižg za začetek drugega polčasa]* »Toliko torej o spremembah pri Poljakih. V slovenski ekipi seveda ni nobene spremembe. Handanovič je v vratih. Brečko, Šuler, Mavrič in Jokić v obrambi, potem Koren, Birsa, Kirm, Radosavljevič v zvezni vrsti, ter v napadu oba strelca Dedič in Novakovič. Poljaki pa zdaj z Borucem, Bosackim, Gancarczykom, Dudko, Guereirrom, Krzynowkom, Brožkom, Żewłakowim, Błaszczykowskim, Lewandowskim in Łobodzińskim. Seveda je lepo videti zadovoljne obraze in navdušene nad igro Slovenije v prvem polčasu, toda ta tekma še zdaleč ni dobljena. Vodstvo z dve proti nič je seveda prekrasno in če bodo naši nadaljevali s takšno igro, bodo seveda imeli lepe možnosti tu zmagati. Tu prva žoga proti Jakobu Błaszczykowskemu. Sploh prvi prepovedan položaj, ki so ga dosodili škotski sodniki na današnji tekmi proti Poljakom. Tu Matjaž Kek, ki danes proslavlja, to sem že rekel, svoj osemindesetletni rojstni dan. Upajmo, da ga bo slavil z zmago. Medtem poteka nekaj izjemno zanimivih tekem tudi v drugih skupinah. Bosna in Hercegovina Turčija ena proti ena tik pred koncem, polčas v Belfastu, zanimiv izid, Slovaki vodijo proti Severnim Ircem ena proti nič. S tem bi bili Slovaki blizu celo zmagi v tej skupini, pri čemer bi jih lahko s prvega mesta spodrinili še Slovenci, če bi danes zmagal, če bi zmagali v Bratislavi, če bi zmagali v San Marinu in seveda, če bi Poljaki potem Slovake premagali na njihovi zadnji tekmi. Marsikaj je odvisno tudi od drugih rezultatov za slovensko reprezentanco. Toda, če bi naši zmagali, bi imeli vse možnosti za drugo, najmanj drugo mesto, ki bi vodilo lahko v dodatne kvalifikacije. Tudi tu je omejitev. Najslabša drugo uvrščena ekipa ne bo sodelovala v dodatnih kvalifikacijah. Najslabša ekipa pred današnjim kolom je bila sicer Madžarska. Vendar tu je ogromno kombinacij, vendar Slovenije še ni bilo, ker je bila na četrtem mestu pred današnjim večerom. Tukaj vidimo, da se je Błaszczykowski preselil v napad. Zdaj ima žogo. U, Guereirro strelja, toda odličen blok naših. Mavrič Rožič je podstavil nogo, Šuler je odbil, toda Poljaki so napovedali, kako bodo igrali v drugem polčasu. Błaszczykowski se je pomaknil na mesto napadalca ob Brožku. Krzynowek bo igral na levi in novinec Łobodziński na desni strani. Torej drugačen sistem je izbral Leo Beenhakker v drugem polčasu. Štiri štiri dve, klasično. Naši so Poljake popolnoma izigrali v zvezni vrsti, čeprav so imeli Poljaki v bistvu celo enega igralca več. U, zdaj spet pozor, žoga proti Łobodzińskemu, ki je kar visok. Tudi dober strelec. Dva gola za poljsko

reprezentanco doslej. Tu pa Roger Guereirro, novi nogometaš AEKa in pa Wojciech Łobodziński, soigralec Andraža Kirma, pri Wisli iz Krakova. Prva žoga za Dediča v drugem delu. Tokrat je bil močnejši Seweryn Gancarczyk. Poljska obramba seveda ni popolna. Tudi v tem je morda moč najti razloge. Zdaj predložek Dediča, ki se je ponovno prebil mimo Gancarczyka. Izpred branilcev. U, zdaj prekršek nad Brečkom, ne. Izmed branilcev je seveda poškodovan in to hudo Marcin Vasilevski, nogometaš Anderlechta. Tudi Tomasz Jodłowiec, nogometaš Polonie iz Varšave ni nared. In pa seveda tudi Golanski, torej Poljaki imajo nekaj težav z obrambo in nekaj težav tudi na začetku tega drugega polčasa, kajti naši so za zdaj spet dobro igrali predvsem v zvezni vrsti. Zdaj žoga proti Dediču. Kirm je tu bil utekel. Kirm, ki danes izjemno veliko teče. Marko Šuler je poskušal. Nogometaš belgijskega Genta. Njegov soigralec Zlatan Ljubijankič se trenutno še ogreva, skupaj z Brankom Iličem in pa Andrejem Komcem. Na poljski klopi, ob poljski klopi je precej bolj mirno. Leo Beenhakker sicer večji del tekme spremlja stoje. Nekoč strasten kadilec z izkušnjami tako v Evropi, Aziji, kjer je deloval v Savdski Arabiji. Zdaj brez prepovedanega položaja, na koncu z veliko zamudo v prepovedanem položaju Zlatko Dedič. Tu drugi sodnik George Drummond. Dedič, ki že ima rumeni karton na tej tekmi. Medtem bi skorajda bil Novakovič prišel do žoge, toda tudi v tem primeru so sodniki igro prekinili. Spet visoka žoga proti Dediču, ki je storil prekršek v napadu. Dedič mora paziti, ima rumeni karton, tako kot tudi Brečko pri naših. Pri Poljaki na igrišču Żewłakow in Błaszczukowski z rumenim kartonom. Pet rumenih kartonov je sodnik Collum pokazal v prvem polčasu. Tudi Ludovicu Obraniaku, ki pa je medtem igro že zapustil. Novakovič je zdaj izgubil žogo. Žoga proti Błaszczukowskemu, toda Radosavljevič je posredoval. Dobra igra tudi Aleksandra Radosavljeviča, ki torej lahko nadaljuje tekmo. To je Koren. Mu je žoga odskočila. Kapetan slovenske reprezentance, ki se je ustalil v Angliji. To mu je dobro delo. Novi vodja tudi slovenske reprezentance. Tudi on za zdaj z dobro predstavo. Poljaki nekaj več pri žogi v drugem polčasu, toda jasno, oni so tisti, ki lovijo rezultat. In naši lahko iz hitrih akcij pokažejo marsikaj. To je zdaj Łobodziński, ki je po dobrem preigravanju izgubil žogo. To je zdaj slovenska sedemnajstica, njegov soigralec iz Krakova, Andraž Kirm. Ponovno pri žogi. Jokić. Zdaj zelo zanesljiv Bojan Jokić. Krzynowek, toda tudi on s to žogo ni storil kaj posebnega. In zdaj Koren. Žoga proti hitremu Dediču. Boruc. Bomo videli, če bo spet imel težave. Ne, tokrat ne. Boruc velja za enega najboljših vratarjev na svetu. Toda vedno je goden tudi za kakšno hudo napako. Tu je Błaszczukowski, igralec leta lani na Poljskem. Guereirro. Żewłakow. Pa Mariusz Lewandowski. Še dva napadalca ima Beenhakker na klopi. Drugega Lewandowskega in pa seveda izkušenega Smolarka. Naši so še vedno zelo agresivni, toda poljska žoga zdaj potuje nekoliko hitreje. U, to je nevarno. U, to je bil strel Mariusza Lewandowskega. To je gologlavec na vaših zaslonih. Poskušal je Brožek, toda ta žoga je bila prehitra. Lewandowski sicer zelo priljubljen v Donjecku, kjer so medtem odprli nov supermoderen štadion za evropsko prvenstvo dva tisoč dvanajst, ki ga bosta skupaj priredili Poljska in Ukrajina. Poljaki torej naslednjih kvalifikacij ne bodo igrali. To je

Dudka in dobro je Birsa odigral, vztrajal je tudi potem, ko je videl da je žoga premočna. Leo Beenhakker, Slovenija mu nekako za zdaj nekako ne ustreza. V Celju je tedaj izgubil, pred tremi leti, s Trinidadom in Tobagom, ki je potem kar všečno igral na svetovnem prvenstvu v Nemčiji. Zdaj pogledjmo. Jokić, dobra žoga proti Dediču in mimo gola. Škoda. Radosavljevič je podal, se opravičujem. Slovenska osemnajstica. Zlatko Dedič, njegov drugi strel proti голу. Tu še enkrat, dober predložek, dober skok Dediča, ki je prišel do strela, toda žoga je žal zletela mimo. To bo kot za Poljake po napaki Jokića. Tu pa še enkrat predložek Aleksandra Radosavljeviča in izvrsten skok Dediča, toda pozor na drugi strani, drugi kot za Poljake na tekmi. Poljaki zdaj igrajo proti tribuni, kjer so njihovi navijači. Pozor na Lewandowskega, tudi visokega Bosackega. Krzynowek bo žogo podal. Tu Bosacki, ob njem je Radosavljevič. Krzynowek. Drugi kot za Poljake. U, ponovno je Lewandowski prišel do strela, tokrat z glavo, toda tudi tokrat je zgrešil. Naši ne bi smeli dopustiti Poljakom, da razvijejo svojo igro, da prihajajo do takšnih priložnosti. Tukaj vidite Novakoviča, kako spodbuja svoje soigralce k aktivni igri. Naši ne smejo izpustiti pobude iz rok. To bi lahko bilo nevarno in neprijetno. Za zdaj še vedno držijo lepo vodstvo, toda vsekakor ne smejo zaspati na lovorikah iz prvega polčasa. Novakovič proti Dudki. Novakovič je priboril ta avt. Kmalu bomo videli novega napadalca v slovenski reprezentanci, kajti Zlatan Ljubijankič gre na igrišče. Že je predal svoj vstopni karton. Zdaj pogledjmo Dediča. To je Birsa proti Brečku. Dobra žoga Brečka. Koren je prišel do nje. Birsa, Birsa predložek in Boruc. V prepovedanem položaju je bil tudi Milivoje Novakovič. Zdaj menjava. Bo Kek morda poskušal celo s tretjim napadalcem, ali bo iz igre vzel katerega od napadalcev. Ja, vzel je Zlatka Dediča, strelca vodilnega zadetka za Slovenijo. Danes Dedič torej ostaja pri drugem голу za reprezentanco na sedemnajsti tekmi. Zdaj stoječ aplavz za Primorca, člana Bochuma. To, kar je pokazal danes je bilo zares vsega spoštovanja in navdušenja, tudi takšnega stoječega aplavza vredno. Brkini so blizu tam, kjer je doma. Morda bomo videli tudi transparent navijačev iz Podgorja. Tam, v prvi vrsti so, kot vedno, njegovi prijatelji iz mladosti. Zlatan Ljubijankič, prvi Slovenec v vesolju, ki je zadel na Wembleyu gol na uradni članski tekmi, pa torej na igrišču. Ljubijankič, ki je tudi že zadel na kvalifikacijah za svetovno prvenstvo, tisti drugi gol proti Severnim Ircem, ki danes igrajo prav tako pomembno tekmo na Windsor Parku s Slovaki. Še vedno Slovaška vodi z ena proti nič. Ljubijankič, drugi član Genta na igrišču je zdaj takoj dobil udarec v glavo in sicer v lice. Tu še enkrat, ja, ja, to je bil udarec s komolcem, Dariusza Dudke. Sodnik tega ni videl. Zdaj prihaja na igrišče tudi doktor Vasja Kruh. Že drugič na tej tekmi. Prvič ob zdravljenju Radosavljeviča. Potem je Ljubijankič. Ja, tukaj so. Podgorje, Zlatko in drugi za Slovenijo. To so torej navijači Zlatka Dediča. Jasno, že, tale fant, v dresu Bochuma, torej nemške prvoligaške tekme. Ampak verjemite, če boste šli v Podgorju v gostilno, v tem kraju pod Slavnikom, ki jo, mimogrede, medtem poznajo dobro že tudi po enem izmed člankov v londonskem Guardianu v Angliji, boste zagotovo, če boste vprašali dobili ne samo dobro hrano ampak tudi na ogled vse možne drese Zlatka Dediča. Frosinone, Empoli, Parma, bržkone tudi Koper. Mnogi klubi so doslej

preizkusili Zlatka Dediča, ampak lahko rečemo da je največ pokazal prav v slovenski reprezentanci. Še eno menjavo bomo videli, tudi pri Poljaki. Nobenega presenečenja, Ebi, Euzebiusz Smolarek prihaja na igrišče in še en. Torej Leo Beenhakker bo stavil vse, kajti na igrišče prihaja tudi Robert Lewandowski, torej dva napadalca. Z Brožkom ni šlo. Mislil, da bo Brožek moral z igrišča, kajti njegov učinek ni bil velik in še kdo iz zvezne vrste. Težko bi si predstavljal, da bi to bil Błaszczykowski. Zdaj žoga proti Ljubijankiču. Birsa. Dobra žoga za Novakoviča, ki pa ni imel sreče pri tem strelu. Menjava. Jasno, Brožek odhaja z igrišča, namesto njega mladi Robert Lewandowski. Lech iz Poznana je njegov klub. Zelo obetaven mož. In pa Euzebiusz, Ebi Smolarek, ki prihaja na igrišče namesto Seweryna Gancarczyka, branilca, levega branilca, ki je imel toliko težav na tej tekmi. Namesto njega Smolarek, najboljši strelec v tej skupini s šestimi goli. To je novopečeni nogometaš Panatinaikosa. Pred dvema dnevoma je podpisal novo pogodbo. Razdril je pogodbo z Rasingom iz Santanderja. S Špansko ekipo. Kot posojeni igralec je igral pri Bolton Wanderersih minulo sezono v Premier Ligi. Ni se kdo ve kako izkazal. Novakovič pri žogi. Odkriva se Ljubijankič. Novakovič dobra žoga proti Kirmu, Kirm proti Birsi. Birsa ima priložnost. In gol. Valter Birsa prvi gol za reprezentanco. In poglejte to veselje mladega Primorca. Zdaj je tudi Birsa dočkal svoj prvenec na osemindvajseti tekmi. Gol v sedemnajsti minuti drugega polčasa. Tokrat v režiji Milivoja Novakoviča in Slovenija vodi že s tri proti nič. Poglejte te nesrečne obraze Poljakov. Nemo spremljajo tudi posnetek te akcije, ki jo vidijo na velikem zaslonu v Ljudskem vrtu. Kirm proti Birsi, ki si je žogo namestil na boljšo levo nogo in ta je švignila mimo Boruca. Tri proti nič. Valter Birsa. Nogometaš Auxerra. Desetka mu je prinesla srečo in tudi prvi reprezentančni gol. Slovenija vodi s tri proti nič. Toda še enkrat ponavljam. Tekme ni konec. Slovenija vodi. Do konca je še približno pol ure. Vodi s tri proti nič. Poznamo tekme, kjer so naši že vodili, ampak se jih ne bomo rajši spominjali. To je bilo daleč v Belgiji. Zdaj smo v Mariboru, v Ljudskem vrtu, pred ponorelo množico približno dvanajst tisoč gledalcev, ki navijajo kot da bi jih bilo petdeset. Slovenija vodi s tri proti nič. Poljaki so že pred tem stavili vse. Pripeljali na igrišče dva nova napadalca. Smolarka in tudi Roberta Lewandowskega, ki zdaj igrata v napadu ob Błaszczykowskiemu, toda Poljaki potrebujejo za zmago štiri gole. To je Smolarek. Že njegov oče je bil fenomenalen nogometaš. Eden izmed članov ene izmed zlatih generacij poljske reprezentance. Poljaki so bili dvakrat tretji na svetovnem prvenstvu. Leta štiriinsedemdeset in dvainosemdeset. Zdaj žoga proti Łobodzińskemu, toda Koren jo je medtem dobil. Zdaj teče Kirm naprej. Kirm, Odkriva se mu Ljubijankič. Kirm čaka, morda preveč. Birsi je žogo podal za hrbet, toda Birsa danes leti. Zdaj seveda tudi poln adrenalina, po голу, po prvem голу naših v drugem polčasu. Po njegovem prvem голу v reprezentanci. U, zdaj prekršek nad Radosavljevič in Guereirro bo morda dobil rumeni karton. Ali pa tudi ne, kaže Collum. Tu pa še enkrat Novakovič, ki je začel akcijo, Kirm, ki je izvrstno podal Birsi in potem mojstrsko Valter Birsa. Seveda si je žogo nastavil na levico, čeprav je seveda prodiral po desni strani. Medtem dober prodor Brečka. Birsa ponovno po desni strani.

Predolga žoga proti Ljubijankiču. U, in zdaj spet živčni Artur Boruc, ki nima lahkega življenja ob takšni obrambi pred njim. Treh zadetkov ni mogel preprečiti. In zdaj neverjetno navijanje, torej ves štadion, z izjemo seveda, malega Poljskega sektorja, divje navija, skače. Česa takega v Ljudskem vrtu še nismo doživeli. Res pa je, da tudi nismo doživeli, vsaj prvih dvainšestdeset minut v takšnem slogu, kot jih je Slovenija odigrala proti Poljakom. Zdaj nekaj več prostora za Łobodzińskiego. Toda ustavil se je Łobodziński in dovolj, da je Radosavljevič odbil žogo. Jokić proti Kirmu, ki bo dobil to žogo. Kirm, odkriva se Ljubijankič, toda zdaj je v prepovedanem položaju. Kirm proti nekdanjemu soigralcu iz Domžal, toda nista se sporazumela. Nekaj časa že ne igrata več skupaj. Toda Brečko je medtem osvojil novo žogo. Počakajmo do konca. Torej, kakršnakoli ošabnost in napuh v teh zadnjih minutah bi bila velika napaka. Povsem odveč. Tudi pri gledalcih. Naši vodijo. Tri nič. Za zdaj kaže odlično, toda tekma bo še dolga in naši morajo zdržati. Zdaj je Robert Lewandowski prišel do žoge, Smolarek pa je bil v prepovedanem položaju. Škoti izgubljajo na Hammond Parku z Nizozemsko nič proti ena, tik pred koncem. Srbija Francija ena proti ena, izid polčasa. Poglejmo kako je na Severnem Irskem, v Belfastu. Slovaki še vedno vodijo z ena proti nič. Kot sem rekel, na tej tekmi bi bilo najbolje, če bi bil rezultat neodločen, toda osredotočimo se spet na Ljudski vrt, kjer Poljaki organizirajo napad, toda naši so dobro postavljeni. Poljaki se še vedno premalo gibljejo. Naši vodijo tri nič. Zdaj je zapravil Radosavljevič žogo. Zagotovo bo Matjaž Kek osvežil zvezno vrsto. Pečnika vidimo da se ogreva. Tudi Komac. To bo Brečkova žoga. Brečko mora paziti, mora ohraniti zbranost.

[konec tretjega dela, začetek četrtega dela tekme]

Radosavljevič proti Šulerju, u, Šulerju je žoga ušla. Mariusz Lewandowski, toda Poljaki za zdaj tistih nekaj malih napak slovenske reprezentance niso znali kaznovati. Birsa je prišel do žoge. Ponovno je pri njej, po podaji Radosavljeviča. Ljubijankič se je odkril. Zdaj pazljivo Matej Mavrič. Njegov Koblenz je zadnji v drugi nemški ligi. Zdaj pa napaka Mateja Mavriča. Smolarek pozor. Smolarek se je odločil za strel, toda tu je Samir Handanovič. Euzebiusz, Ebi Smolarek, ime je dobil po slovitem Evzebiju. Njegov oče je bil kot rečeno reprezentant, izvrsten nogometaš. Smolarek je mladost preživel na Nizozemskem. Njegov oče je bil nogometaš Feyenoorda. V prepovedanem položaju zdaj Zlatan Ljubijankič. Kakšni nogometaši so bili to Poljske. Grzegorz Lato, ki je na tribuni kot predsednik nogometne zveze. Kazimierz Deyna, pa Władysław Żmuda. Szymanowski, Boniek, Lubanski, Wałdoch, Szarmach. Torej, Poljaki so velika nogometna nacija. V valovih so osvajali svet. Zanimivo, na evropskih prvenstvih so prvič na zaključnem turnirju igrali lani, v Avstriji in Švici, oziroma bolje rečeno v Avstriji. Andrej Komac bo prišel v igro, vidimo pri slovenski reprezentanci. U, zdaj odlično Ljubijankič proti Brečku. Brečko, dobra žoga za hrbet Poljske obrambe, toda ušla je Novakoviču. Birsa je bil za kratko pri žogi. Zdaj Poljaki z nekaj več prostora. Smolarek proti Błaszczykowskiemu, toda tu je Handanovič, proti

Mariuszu Lewandowskemu, toda tokrat je bil njegov strel prešibak. Handanovič pač ni Šovkovskij. Tu Samir Handanovič, nogometaš Udineseja. Poljaki za zdaj brez pravih res sto odstotnih priložnosti. Zdaj je Koren pri žogi, lahko ustrelji od daleč. Dobro da je poskušal, ni najbolje meril. Andrej Komac bo prišel v igro, namesto Valterja Birse. Torej severni Primorec za severnega Primorca. Valter Birsa, ki je na osemindvajseti tekmi za reprezentanco končno dosegel gol. To je večer, ki se ga bo še dolgo spominjal. Nepozabno, v tem prekrasnem ozračju gol za tri proti nič. To je rezultat, ki še vedno velja. Zdaj torej zaključuje, dvajset minut pred koncem srečanja, svoj nastop. Namesto njega prihaja v igro njegov nekdanji soigralec pri Gorici, Andrej Komac, ki se je medtem iz Švedske preseli v Izrael, v Hapoel iz Tel Aviva. Na ta način se je tudi vrnil v reprezentanco. Zdaj dobra žoga proti Ljubijankiču, ki ni v prepovedanem položaju. Ljubijankič, Ljubijankič še vedno in mimo gola. In kot bo to za Slovenijo. Ljubijankič je bil sam. Morda mu je žoga nekoliko odskočila. Ve, kaj je zapravlil, toda naši bodo imeli kot. Tu mu je žoga malce odskočila. V zadnjem trenutku je prišel Bosacki in preprečil četrti gol Slovenije. Jasno gledalci so povsem iz sebe, po tem kar so videli za zdaj. U, dobra žoga zdaj za Korena, ki ima veliko prostora. Koren, odločil se je za oster predložek in zdaj tik nad prečko, Boruc, nova priložnost za naše. Zdaj gledamo flipper v kazenskem prostoru, oziroma smo gledali flipper v kazenskem prostoru Poljakov. Škoda da žoga ni šla v gol. To je Jokić. Proti Kirmu, ki je izsilil avt. Slovaki so medtem povedli z dve proti nič na Windsor Parku in bodo imeli, če bo ostalo pri tem izidu, devetnajst točk. Vendar še ne bodo na svetovnem prvenstvu. To bi jim lahko preprečila Slovenija. In pa malce tudi Poljska, če se bo pobrala do medsebojne tekme. Zdaj žoga proti Smolarku, toda na srečo je prihitel Aleksander Radosavljevič. Komac ima zdaj veliko prostora za prodor naprej. Odločil se je, da bo igro malce ustavil. Tu je Brečko. Brečko, izgubil žogo. Jasno, Poljaki zdaj igrajo agresivneje, nič drugega jim ne preostane. Dobrih petnajst minut pred koncem, pri zaostanku nič proti tri zanje. Odlično je zdaj posredoval Bojan Jokić. Tudi na drugih tekmah se dogajajo prave drame. Albanija Danska tik pred koncem recimo ena ena, ali Latvija Švica dve proti dve tik pred koncem. Toda to kar zdaj gledamo v Ljudskem vrtu je festival slovenskega nogometa. In nov napad naših. Novakovič, veliko prostora. Za hrbet je žal poslal žogo Ljubijankiču, se mu zdaj opravičuje. Pozdrav iz Novih Jarš v Fužine, tako rekoč. No, in zdaj Błaszczykowski, žoga nevarna proti Robertu Lewandowskemu, Smolarek in čez gol. Najnevarnejši napad zdaj Poljakov, tu Ebi Smolarek, novi član Panatinaikosa. Tokrat so Poljaki prvič sploh prebili obrambo slovenske vrste. Smolarek je prišel do strela. Šest golov je dosegel v kvalifikacijah. Največ seveda na tisti tekmi, na kateri so Poljaki z deset proti nič premagali San Marino. Toda v Sloveniji in tudi proti Sloveniji še ni zadel. Petnajst minut do konca. Slovenija še vedno vodi s tri proti nič. Tako kot Anglija proti Hrvaški. Oba tekmeča z Wembleya, minulo soboto, za zdaj zelo uglašena, ko gre za domače vodstvo. Jasno, Angleži vodijo proti Hrvaški in bi se na ta način že dokončno zagotovili nastop na svetovnem prvenstvu. Slaba žoga je bila to Łobodzińskiego. Neuporabna za poljske napadalce. Beenhakker nima več menjave. Zdaj gre Komac

naprej, po lepo podaji Novakoviča. Kdo se mu bo odkril. Komac. Kirm. Vendarle Novakovič, dobra akcija Novakovič proti Ljubijankiču, Ljubijankič, priložnost in joj, mimo je šlo. Ne mimo, ampak v roke Borucu. Ne vem sicer kako, ampak na nek način že. Naši se zdaj morajo vrniti. Škoda za takšne priložnosti, vendar morda bodo še, če se bodo Poljaki dokončno odprli. Smolarek spet poskus preboja. U, zdaj Radosavljevič z roko in to bo prosti strel. Tu nespretnost Aleksandra Radosavljeviča. Zdaj je treba ohraniti živce, mirno kri. Poljaki so lahko nevarni. Mariusz Lewandowski je pri žogi. Tudi Guereirro. Slovenski živi zid je bolj za vzorec, kajti to utegne biti podaja. Ne, to bo strel na gol. Lewandowski, toda žoga se je odbila od Kirma. Guereirro, u, visok skok je bil to, drugega Lewandowskega, namreč Roberta, vendar tudi ta žoga je švignila mimo. Gledalci so tako navdušeni, da poskušajo zdaj z mehiškim valom, ki pa se je prekinil, ker Poljaki nočejo sodelovati v tem. Lahko jih razumemo. Niso najboljše volje. Poljaki so ponovno v nevarnosti. Lep prodor naših. Ponovno Ljubijankič, ki je prišel v drugem poskusu do žoge. Ponovno Kirm. Ljubljčan je izgubil žogo. To je Łobodziński, proti Błaszczykowskemu in ni šlo. To je jasno, da so Čehi sedem proti nič premagali San Marino, Nemci vodijo štiri proti nič proti Azerbajdžanu. Tam so tekmo začeli malce prej. Potem pa že pridejo na vrsto Slovenci z vodstvom tri proti nič proti Poljakom. Tega rojstnega dne Matjaž Kek zagotovo ne bo pozabil, če bodo naši zmagali, ali pa tudi če bi naši to visoko vodstvo zapravili. Upajmo, da ne. Ne kličimo hudiča, kakor se reče v teh primerih. Robert Koren se je poigral in izsilil je navaden kot, potem ko je Smolarek žogo precej brezvoljno podaril našim. Tekma Bosna in Hercegovina Turčija je medtem končana. Ena proti ena. Turki niso zmagali. To je dober izid za bosansko vrsto. Ena ena trenutno tudi v Beogradu med Srbijo in Francijo. Zdaj pa kot za naše, Kirm ga izvaja. Dobro izveden kot, toda Guereirro. Potem pa Komac. Če je to želel, je bilo to odlično, podaja proti Kirmu. Nov kot za Slovenijo. Ne, tekma je bila prekinjena že prej, žoga je bila v avtu. Italijani vodijo dve proti nič proti Bolgarom. Portugalci se rešujejo. Vsaj za zdaj, vsaj za nekaj časa vodijo na izjemno pomembni tekmi na Madžarskem, z ena proti nič. Zdaj se pogovarjata Kek in Krzynowek. Zdaj obvestilo tudi poljskim navijačem, o poteku njihove, recimo temu, evakuacije s štadiona, ampak mislim da tega niso niti slišali, niti posebno dobro razumeli. Poljaki niso uspeli najti svoje igre tudi po vodstvu naših s tri proti nič. Naši še vedno prevladujejo na igrišču. Jokić se zdaj vključuje v napad. Jokić. Predolga podaja. Krzynowek jo je prepustil lepo Borucu. Naši morajo storiti vse, da bi preprečili morebitni zadetek Poljakov, kajti ta bi še vdahnil nekaj upanja današnjim gostom. Zdaj lepo Ljubijankič do Radosavljeviča. Novakovič se je odkrival. Zdaj Komac. Ponovno Jokić, lepo do Komca. Naši poskušajo držati žogo. To je zagotovo najbolje, kar ta trenutek lahko storijo, toda Kek zahteva, da gre žoga proti poljskemu голу. Kirm se je zdaj odločil za preigravanje, izgubil žogo, toda jo potem poslal vsaj v avt. Dober nastop Andraža Kirma danes, ne pozabimo, podajalca pri zadetku Novakoviča in Birse. V slovenski reprezentanci bomo zagotovo videli še eno menjavo do konca. Ogrevajo se Pečnik, Krhin in tudi Ilič. Jokić. To je Błaszczykowski in Šuler ga je podrl. Pomembno je tudi, da Brečko ne

bi dobil rumenega kartona, kajti ta bi mu preprečil nastop na tekmi na Slovaškem, ki bo desetega oktobra. Zares, izjemno pomembna, lahko rečemo še bolj pomembna kot ta. To velja tudi za Korena. In pa seveda tudi Kirma. Prosti strel bo za Poljake. Krzynowek, verjetno mož za takšne proste strele. Pozor, ima zelo močan in natančen udarec z levico. Zdaj naši v živem zidu odrivajo Bosackega, ki poskuša motiti Krzynowek. In na srečo je meril previsoko. Medtem konec tekme Moldavija Grčija. Grki so zapravili dve točki na gostovanju v Kišinjevu. Rusi tik pred koncem vodijo v Walesu z dve proti ena in imajo možnost celo za neposredno uvrstitev na svetovno prvenstvo, če bi doma premagali Nemčijo. Še vedno pet minut pred koncem vodstvo Slovakov z dve proti nič na Windsor Parku in Slovaki so zdaj favoriti za zmago v tej skupini, toda kot rečeno, če bo ostalo pri tem, pri zmagi Slovenije v Ljudskem vrtu, bodo Slovenci tisti, ki bi jih lahko še sklatili z vrha. Zato bi bilo potrebno doseči zmago v Bratislavi in seveda tudi v San Marinu, pri čemer pa bi Poljaki morali doma premagati Slovake. Po tem kar so pokazali tu v Ljudskem vrtu ne vem sicer kako, vendar pustimo se presenetiti. Navsezadnje so Poljaki premagali tudi Čehe. Robert Lewandowski spet ni dobro meril. Poljski strelec. Ne pozabimo, gre za zadnjo tekmo slovenske reprezentance v teh kvalifikacijah doma, če bo ostalo pri tem. Če ne bo še res dramatičnega in tragičnega preobrata, potem bo slovenska reprezentanca na domačem igrišču v teh kvalifikacijah ostala neporažena. Oddala le dve točki. Ob remiju nič nič s Češko. Prejela en sam zadetek od Slovakov, na prvi tekmi. Potem ne pozabimo, vse te tekme so bile v Ljudskem vrtu, ki je postal novi, pravi, lep dom slovenske reprezentance. Prekršek zdaj nad Komcem. Po tej lepi podaji Ljubijankiča. Pomembno je, da naši držijo žogo, da onemogočajo Poljake, da razvijejo, recimo temu, vsaj to kar naj bi bilo podobno igri, kajti tudi v drugem polčasu, čeprav so prihajali bolj pogosto do strelav in tudi do priložnosti, slovenskih vrat kaj posebej niso ogrozili. Nejc Pečnik, asistent z Wembleya bo prišel na igrišče. Dobrih pet minut pred koncem, kajti sodnikov podaljšek bomo videli. Mavrič je sprejel žogo, Brečko, proti Novakoviču, ki se je pomaknil nazaj. Skušaj seveda ujeti kakšno žogo. Novakovič morda ni v vrhunski formi, takšni, kakršni je bil na začetku kvalifikacij, toda danes je dosegel gol in se izjemno trudil. Tudi ni čisto povsem zdrav, nekaj težav s prepono še ima, toda njegov delež danes je bil zares izvrsten. Pečnik bo kmalu vstopil. Kirm, odkriva se Brečko. To je Brečko, ki pa mu podaja ni najbolje uspela. Krzynowek je šel po žogo. Če je naši košarkarski reprezentanci spodletelo v dvoboju s svetovnimi prvaki, kaže na izvrsten razplet v Ljudskem vrtu. Medtem na Wembleyu štiri proti ena vodstvo Angležev proti Hrvatom. Slovaki še vedno vodijo na Windsor Parku, dve proti nič proti Severnim Ircem. Torej tudi Windsor Park je danes padel, ne pa tudi Ljudski vrt. Nov nalet naših. Kirm. Brečko se bo vklopil. Že ima žogo. To je Brečko. Brečko gre v neposreden dvoboj. Dobra podaja. Kirm. Spet se ponuja Brečko. In ima žogo. Brečko ponovno, tokrat previsoka podaja proti Novakoviču. Kölnska kombinacija, vendar tu je Radosavljevič. Kirm proti Korenu. U, spet žoga za naše. Koren. Lepa podaja proti Kirmu. Kirm. Toda premočno in ni podal nazaj, kjer sta stala tako Novakovič kot Radosavljevič. Toda nova žoga za Komca. Komac. Je nekoliko padel

v koraku, toda Jokić je žogo poslal v avt za vsak primer. Tu še enkrat. Kirm je želel podati Ljubijankiču, toda zadaj sta stala tako Novakovič kot tudi Radosavljevič, ki zdaj zapušča igro. Aleksander Radosavljevič, pri tridesetih je Gorenjec, ki trenutno igra pri Tomu iz Tomska, pokazal bržkone najboljšo tekmo. Zadetek proti San Marinu je seveda bil posebno doživetje, toda danes je igral izvrstno v zvezni vrsti, pripomogel k premoči Slovenije in zdaj je odšel z zasluženim aplavzom na klop. Nejc Pečnik na igrišču, ki četrtič igra za reprezentanco. Za zadnjih nekaj minut. Minuto in pol do konca. U, v prepovedanem položaju zdaj Błaszczykowski. Pomembno bi bilo, da naši seveda ohranijo ta izid, morda dajo še kakšen gol, kajti vse to se bo tudi upoštevalo v morebitni primerjavi drugo uvrščenih reprezentanc. Črtal se bo pri tistih skupinah, ki imajo šest članov. Edino Nizozemska, kjer so Nizozemci že prvi, kjer najbolje kaže Norvežanom, tista nima šest članov, tam se bo črtal izid drugo uvrščene ekipe s San Marino, ki je že zadnji. Torej tekma s San Marinom bo pomembna samo zaradi točk, ne toliko zaradi golov, seveda, seveda so pomembne tri točke, tri točke, ki zdaj našim že mežikajo, in vsekakor tudi razlika v zadetkih. Poljaki so danes razočarali. Že proti Severnim Irceem niso blesteli. Še tri minute sodnikovega podaljška bomo videli. Saj, zaradi nas bi tekma kar še lahko trajala in trajala, kajti naši so igrali tako dobro, posebej v prvem polčasu. V drugem so igrali dovolj dobro in spretno, ga še povečali. To je zdaj Robert Lewandowski. Jokić je odbil, kar pomeni, da lahko Handanovič lovi. In ker je zapustil kazenski prostor je žogo lahko samo brcnil, daleč stran od gola. Sodnikov podaljšek tudi na Severnem Irskem. Slovaki bodo zmagali, prišli do devetnajstih točk. Imeli jih bodo še vedno pet več kot naši, ob enakem številu tekem. Slovaki bodo proti Sloveniji skušali prvič priti na veliko tekmovanje, namreč na svetovno prvenstvo, v Bratislavi, desetega oktobra. U, zdaj veliko prostora za Smolarka. Smolarek, Smolarek in Handanovič se je izkazal. Še vedno tri nič za Slovenijo. To je Błaszczykowski, Robert Lewandowski, toda pritekkel je Andrej Komac in žogo odbil. Priložnost, da se po napaki naših v obrambi izkazal tudi Samir Handanovič. Ljudski vrt buči. Takšne zmage naši že dolgo niso dosegli. Tri proti nič proti ekipi, ki je bila dvakrat tretja na svetovnem prvenstvu in morda bodo naši dosegli še kakšen gol. To je Komac. Komac se je odločil za strel in kot. Ne, to je bil Pečnik, se opravičujem. Žoga se je odbila od Guereirra v kot. Morda je Pečnik imel celo boljše možnosti, v prepovedanem položaju pa sta bila tako Novakovič kot Ljubijankič, toda to je kot. Nova priložnost za naše, da pridejo morda celo do četrtega gola, da tudi steče nekaj časa. Kirm bo izvajal peti kot za Slovenijo mislim. Kirm. Toda v naročje Arturju Borucu. Torej pet proti ena zmaga Angležev proti Hrvatom. Konec tekme tudi na Severnem Irskem, če se ne motim, dve proti nič, ampak to ni zdaj več pomembno. Jasno je, da bodo Slovaki osvojili sedemnajsto, osemnajsto in devetnajsto točko, jasno pa tudi je, da bodo po porazu Severnih Ircev Slovenci zdaj na drugem mestu, skupaj s Severnimi Ircei. To je Mariusz Lewandowski, ki je poskušal bržkone v zadnji akciji Poljakov na tej tekmi. *[trije sodnikovi žvižgi za konec tekme]* In tekme je konec. Slovenija je zmagala tri proti nič. Lahko rečemo ena najboljših tekem slovenske reprezentance sploh, na skupno stotriinpetdeseti tekmi

naše reprezentance. Dedič, Novakovič in Birsa so bili strelci, vsekakor pa fantastičen rezultat na rojstni dan Matjaža Keka. Tokrat Ljubijankič ni zadel, toda nič ne de, naši so pokazali izvrsten nogomet in so še v igri za nastop na svetovnem prvenstvu in končno vidimo tudi na častni tribuni nasmejane obraze. Mi bomo z vami seveda še toliko časa, da bomo ujeli kakšen pogovor neposredno z igrišča, tam je naš leteči reporter Urban Lavrenčič, potem pa seveda še naš, naša studijska analiza, toda ostanimo še nekaj časa tu, v Ljudskem vrtu, toliko da vidimo tudi to izjemno veselje naših in navijačev. Slovenija Poljska torej tri proti nič. Naši so bili bistveno boljša ekipa. Poljaki niso igrali dobro, to je treba reči. Vsekakor bi si naši s težjim tekmeccem ne mogli privoščiti tako gladke zmage, toda bolj pomembno je, da so naši igrali dobro, da so trikrat zadeli, tudi Novakovič, ki ima tukaj svoje navijače. Prvič po tekmi z Bosno in Hercegovino je zadel. Tukaj zdaj nekaj utrinkov iz drugega polčasa. Tu podaja Radosavljeviča, ki je danes odigral svojo najboljšo reprezentančno tekmo in izvrsten strel Zlatka Dediča, specialista za tekme proti Poljakom. Potem pa akcija iz dvainšestdesete minute. Novakovič, Kirm in Birsa za prvi gol Primorca v reprezentanci, tudi za končni izid tri proti nič. Zdaj lepi trenutki v Ljudskem vrtu. Naša reprezentanca paradira po zelenici, pozdravlja navijače povsod, na severni, zdaj na nasprotni glavne tribune. Tukaj vidimo Lea Beenhakkerja, ki je drugič dobil s svojim moštvom tri gole v Sloveniji, še slabši izid kot s Trinidadom in Tobagom. Tu pa zdaj spet živi posnetki in navdušenje slovenske reprezentance. U, zdaj tudi trofeja. Kdo bo dobil dres Zlatka Dediča. Ja, ja, seveda, fantje iz Podgorja. Torej, tudi Dedičeva štirinajstica, s katerim je dosegel drugi gol proti Poljakom, prvi je bil v zeleni štirinajstici, danes v beli. Aha, tukaj vidimo zdaj, tisti mladenič z rumeno majico ima zdaj ta dres. Rekel sem, kje ga lahko vidite, v Podgorju pod Slavnikom. Za zdravje vam ne bo škodovalo, če bosta najprej šli gor na Slavnik, potem prišli dol. In tu zdaj še pozdrav najbolj glasnim navijačem in tu tudi lepa gesta Leo Beenhakker je očetovsko objel devetnajst let mlajšega Matjaža Keka in mu čestital za lepo zmago. Tu zdaj tudi lestvica. Slovaki vodijo, Slovenci so drugi. Nimamo še gostov, jasno na zelenici, ker so nogometaši še v častnem krogu, tako da se lahko kar poslovim. Hvala lepa za vašo pozornost ob komentarju in za konec še poljub Zlatka Dediča.«